

**T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI**

**ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL
MEDYA KULLANIM ALIŞKANLIKLARI
İLE İNTERNET BAĞIMLILIKLARI
ARASINDAKİ İLİŞKİ**

Sıddık DOĞRULUK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KAHRAMANMARAŞ
OCAK - 2017**

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

**ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL
MEDYA KULLANIM ALIŞKANLIKLARI
İLE İNTERNET BAĞIMLILIKLARI
ARASINDAKİ İLİŞKİ**

DANIŞMAN : Yrd. Doç. Dr. Mahmut SAĞIR
JÜRİ : Doç. Dr. Orhan ERCAN
JÜRİ : Doç. Dr. Süleyman GÖKSOY

Sıddık DOĞRULUK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KAHRAMANMARAŞ
OCAK - 2017

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

**ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL MEDYA
KULLANIM ALIŞKANLIKLARI İLE İNTERNET
BAĞIMLILIKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ**

Sıddık DOĞRULUK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kod No :

Bu Tez 24/01/2017 Tarihinde Aşağıdaki Jüri Üyeleri Tarafından
Oy Birliği ile Kabul Edilmiştir.

Yrd.Doç.Dr. Mahmut SAĞIR
BAŞKAN

Doç. Dr. Orhan ERCAN
ÜYE

Doç. Dr. Süleyman GÖKSOY
ÜYE

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.....
Prof. Dr. Abdullah SOYSAL
Enstitü Müdürü

Not: Bu tez ve projede kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirimlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL MEDYA
KULLANIM ALIŞKANLIKLARI İLE İNTERNET
BAĞIMLILIKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ**

Sıddık DOĞRULUK

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Mahmut SAĞIR
Yıl : 2017, Sayfa: 114+XVI
Jüri : Yrd. Doç. Dr. Mahmut SAĞIR (Başkan)
: Doç. Dr. Orhan ERCAN (Üye)
: Doç. Dr. Süleyman GÖKSOY (Üye)

Bu araştırmada öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırma; ilişkisel tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın evrenini, 2015-2016 eğitim öğretim yılı güz döneminde Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 392 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma, evrenin tamamı üzerinde yapıldığı için örneklem seçimine gidilmemiştir. Araştırma verilerinin analizinde bağımsız gruplar t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), LSD anlamlılık testi, Pearson korelasyon analizi ve regresyon analizi kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının orta üstü düzeyde olduğu ve internet bağımlısı olmadıkları anlaşılmıştır. Ayrıca öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile internet bağımlılıkları arasında orta düzeyde, doğrusal ve pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte yapılan regresyon analizi sonucunda öğretmen adaylarının sosyal medya kullanımının internet bağımlılığı üzerine %7 yordama etkisinin olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, İnternet Bağımlılığı, Öğretmen Adayı, Tutum

**DEPARTMENT OF EDUCATIONAL SCIENCES
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM UNIVERSITY**

ABSTRACT

MA THESIS

**THE RELATIONSHIP BETWEEN PROSPECTIVE
TEACHERS' SOCIAL MEDIA USE AND INTERNET
ADDICTION**

Sıddık DOĞRULUK

Supervisor : Assist. Prof. Mahmut SAĞIR

Year : 2017, Pages: 114+XVI

**Jury : Assist. Prof. Dr. Mahmut SAĞIR (Chairperson)
: Assoc. Prof. Dr. Orhan ERCAN (Member)
: Assoc. Prof. Dr. Süleyman GÖKSOY (Member)**

This research aims to explore the relationship between prospective teachers' social media use and their internet addiction. Having a relational screening model design, this study hosts a total of 392 prospective teachers who study at Kahramanmaraş Sutcu Imam University Faculty of Education during the fall semester of 2015 and 2016 academic year. The study is free from sample selection process as it has been conducted on the entire population. Research data has been analyzed via independent group t-test, one way analysis of variance (ANOVA), LSD significance test, Pearson correlation and regression analysis.

Analyses have revealed that prospective teachers' social media use is at a medium level and they are not internet addicts. Besides, a medium, linear and positive relation has been noted between prospective teachers' social media use and their internet addiction. Regression analysis has also depicted that prospective teachers' social media use accounts for about 7% of their internet addiction.

Keywords: Social Media, Internet Addiction, Prospective Teacher, Attitude

ÖN SÖZ

Lisans ve Yüksek lisans eğitimim boyunca bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşan tez danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Mahmut SAĞIR' a;

Tez savunmasında emeği geçen değerli jüri üyeleri Sayın Doç. Dr. Orhan ERCAN ve Doç. Dr. Süleyman GÖKSOY'a;

Tez yazım sürecinde bana destek olan değerli arkadaşlarım Arş. Gör. Seda BAYSAL ve Arş. Gör. Yalçın MUTLUAY'a;

Veri toplama sürecinde yardımcı olan değerli arkadaşlarıma ve katılım gösteren öğrencilere;

Yüksek lisans eğitimi sürecinde BİDEB 2210-A kapsamında bana burs desteği sağlayan TUBİTAK' a;

Hayatımın her döneminde yanımda olan, her türlü sıkıntıda maddi ve manevi hiçbir desteğini benden esirgemeyen sevgili anneme ve babama;

Sonsuz Teşekkürler...

Sıddık DOĞRULUK
Ocak-2017

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	II
ÖNSÖZ.....	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
KISALTMALAR LİSTESİ.....	VII
TABLolar LİSTESİ.....	VIII
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	XV
EKLER LİSTESİ.....	XVI
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	2
1.3. Araştırmanın Önemi.....	2
1.4. Problem ve Alt Problemler.....	2
1.4.1. Alt problemler.....	2
1.5. Sayıtlılar.....	4
1.6. Sınırlılıklar.....	4
1.7. Tanımlar.....	4
2. KONU İLE İLGİLİ ÖNCEKİ ARAŞTIRMALAR.....	5
2.1. Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları İle İlgili Yapılan Önceki Araştırmalar.....	5
2.2. İnternet Bağımlılığı İle İlgili Yapılan Önceki Araştırmalar.....	10
3. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	16
3.1. İnternet ve Web Kavramları.....	16
3.2. Sosyal Medya Kavramı ve Özellikleri.....	19
3.3. Sosyal Medyanın Tarihçesi.....	21
3.4. Dünyada ve Türkiye’de Sosyal Medya Kullanımı.....	23
3.5. Sosyal Medya ve Eğitim.....	24
3.6. Sosyal Medya Araç ve Ortamları.....	25
3.6.1. Bloglar.....	26
3.6.2. Mikro bloglar.....	26
3.6.3. Wikiler.....	27
3.6.4. Sosyal Ağlar.....	28
3.6.5. İçerik Paylaşım Siteleri.....	29
3.6.6. Forumlar.....	30
3.6.7. Sanal Dünyalar.....	30
3.6.8. Podcastler.....	31
3.6.9. Sosyal İmlleme/Etiketleme.....	32
3.7. İnternet Bağımlılığı Kavramı.....	32
3.8. İnternet Bağımlılık Nesneleri.....	34
3.8.1. Çevrimiçi Seks (Pornografi) Bağımlılığı.....	34
3.8.2. Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı.....	34
3.8.3. Çevrimiçi Sosyal Ağ Bağımlılığı.....	35
3.8.4. Çevrimiçi Kumar Bağımlılığı.....	35
3.8.5. Çevrimiçi Alışveriş Bağımlılığı.....	36
3.9. İnternet Bağımlılığı Tanı Kriterleri.....	36
3.9.1. Young’ın İnternet Bağımlılığı Tanı Kriterleri.....	36
3.9.2. Goldberg’in İnternet Bağımlılığı Tanı Kriterleri.....	37
3.9.3. Suler’in İnternet Bağımlılığı Tanı Kriterleri.....	37

3.10. İnternet Bağımlılığının Olumsuz Etkileri	38
3.11. İnternet Bağımlılığı Tedavisi.....	39
4.YÖNTEM	41
4.1. Araştırmanın Modeli	41
4.2. Evren ve Örneklem	41
4.3. Veri Toplama Araçları	42
4.3.1. Kişisel Bilgi Formu.....	42
4.3.2. Sosyal Medya Tutum Ölçeği	43
4.3.3. İnternet Bağımlılık Ölçeği.....	43
4.4. Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi.....	44
5. BULGULAR VE YORUM.....	45
5.1. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Ne Düzeyde Olduğuna İlişkin Bulgular	45
5.2. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Cinsiyete Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular	45
5.3. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Öğrenim Görülen Bölüme Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular	47
5.4. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Öğrenim Görülen Sınıfa Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular	49
5.5. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Bağlantısı Sahibi Olma Durumuna Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular.....	57
5.6. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Bilgisayar Sahibi Olma Durumuna Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular	59
5.7. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternete Bağlanmak İçin Kullanılan Cihaza Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular.....	61
5.8. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Sosyal Ağlara Üye Olma Durumuna Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular	63
5.9. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Kullanım Amacına Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular	65
5.10. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Günlük İnternet Kullanım Süresine Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular	72
5.11. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Deneyimine Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular	80
5.12. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılıklarının Ne Düzeyde Olduğuna İlişkin Bulgular.....	85
5.13. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Cinsiyete Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular	86
5.14. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Öğrenim Görülen Bölüme Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular	86
5.16. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Bağlantısı Sahibi Olma Durumuna Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular	88
5.17. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Bilgisayar Sahibi Olma Durumuna Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular	89
5.18. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternete Bağlanmak İçin Kullanılan Cihaza Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular.....	89
5.19. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Sosyal Ağlara Üye Olma Durumuna Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular	90
5.20. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Kullanım Amacına Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular	90

5.21. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Günlük İnternet Kullanım Süresine Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular.....	92
5.22. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Deneyimine Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular.....	93
5.23.Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları İle İnternet Bağımlılıkları Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular	95
6. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	97
6.1. Sonuç ve Tartışma.....	97
6.2. Öneriler.....	101
KAYNAKLAR	103
ÖZGEÇMİŞ	
EKLER	

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ARPANET	: Advanced Research Projects Agency Network (İleri Araştırma Projeleri Ajansı Bilgisayar Ağı)
BÖTE	: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
DSM	: The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (Ruhsal Bozuklukların Tanımsal ve Sayısal El Kitabı)
TCP/IP	: Transmission Control Protocol/Internet Protocol (İletim Kontrol Protokolü/İnternet Protokolü)
TDK	: Türk Dil Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
WWW	: World Wide Web (Geniş Dünya Ağı)

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablolar</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 3.1 Web 1.0, Web 2.0 ve Web 3.0 arasındaki özellikler.	18
Tablo 3.2 Ülkelerin nüfusa göre sosyal medya kullanım istatistikleri.	23
Tablo 4.1 Öğretmen Adaylarının Demografik Özelliklerine İlişkin Verilerin Dağılımı	41
Tablo 4.2 Öğretmen Adaylarının İnternet, Bilgisayar ve Sosyal Medya Kullanımlarına İlişkin Verilerin Dağılımı	42
Tablo 5.1 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarına İlişkin Betimsel Değerlerin Dağılımı	45
Tablo 5.2 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Cinsiyet Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları	45
Tablo 5.3 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları	46
Tablo 5.4 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları	46
Tablo 5.5 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları	47
Tablo 5.6 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları	47
Tablo 5.7 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Öğrenim Görülen Bölüm Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları	48
Tablo 5.8 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Bölüm Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	48
Tablo 5.9 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Bölüm Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	48
Tablo 5.10 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Bölüm Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	49
Tablo 5.11 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Bölüm Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	49
Tablo 5.12 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Betimsel Değerleri.....	50
Tablo 5.13 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları	50
Tablo 5.14 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	50
Tablo 5.15 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları.....	51

Tablo 5.16 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Betimsel Değerleri	51
Tablo 5.17 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları	52
Tablo 5.18 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	52
Tablo 5.19 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları	52
Tablo 5.20 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Betimsel Değerleri	53
Tablo 5.21 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları	53
Tablo 5.22 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	53
Tablo 5.23 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları	54
Tablo 5.24 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Betimsel Değerleri	54
Tablo 5.25 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları	55
Tablo 5.26 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	55
Tablo 5.27 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları	55
Tablo 5.28 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Betimsel Değerleri	56
Tablo 5.29 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları	56
Tablo 5.30 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	56
Tablo 5.31 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Bağlantısı Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	57
Tablo 5.32 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Bağlantısı Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları	57

Tablo 5.33 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Bağlantısı Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	58
Tablo 5.34 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Bağlantısı Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	58
Tablo 5.35 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Bağlantısı Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	58
Tablo 5.36 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Bilgisayar Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	59
Tablo 5.37 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Bilgisayar Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	59
Tablo 5.38 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Bilgisayar Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	60
Tablo 5.39 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Bilgisayar Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	60
Tablo 5.40 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Bilgisayar Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	60
Tablo 5.41 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternete Bağlanmak İçin Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	61
Tablo 5.42 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternete Bağlanmak İçin Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	62
Tablo 5.43 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternete Bağlanmak İçin Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	62
Tablo 5.44 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternete Bağlanmak İçin Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	62
Tablo 5.45 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternete Bağlanmak İçin Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	63
Tablo 5.46 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Sosyal Ağlara Üye Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	63
Tablo 5.47 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Sosyal Ağlara Üye Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	64
Tablo 5.48 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Sosyal Ağlara Üye Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	64

Tablo 5.49 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Sosyal Ağlara Üye Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	64
Tablo 5.50 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Sosyal Ağlara Üye Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	65
Tablo 5.51 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Betimsel Değerleri	66
Tablo 5.52 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları.....	66
Tablo 5.53 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları..	66
Tablo 5.54 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları.....	67
Tablo 5.55 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ..	67
Tablo 5.56 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları	67
Tablo 5.57 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	68
Tablo 5.58 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları.....	68
Tablo 5.59 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ..	68
Tablo 5.60 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları	69
Tablo 5.61 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	69
Tablo 5.62 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları.....	69
Tablo 5.63 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ..	70
Tablo 5.64 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları	70
Tablo 5.65 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	70
Tablo 5.66 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ..	71
Tablo 5.67 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları	71

Tablo 5.68 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	71
Tablo 5.69 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri.....	72
Tablo 5.70 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları	72
Tablo 5.71 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	72
Tablo 5.72 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları	73
Tablo 5.73 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri	74
Tablo 5.74 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları.....	74
Tablo 5.75 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	74
Tablo 5.76 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları.....	75
Tablo 5.77 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri	75
Tablo 5.78 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları.....	76
Tablo 5.79 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	76
Tablo 5.80 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları.....	77
Tablo 5.81 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri	77
Tablo 5.82 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları.....	78
Tablo 5.83 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	78
Tablo 5.84 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları.....	78

Tablo 5.85 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri	79
Tablo 5.86 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları	79
Tablo 5.87 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	80
Tablo 5.88 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri	80
Tablo 5.89 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları	81
Tablo 5.90 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	81
Tablo 5.91 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri	81
Tablo 5.92 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları	82
Tablo 5.93 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	82
Tablo 5.94 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri	82
Tablo 5.95 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları	83
Tablo 5.96 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	83
Tablo 5.97 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri	83
Tablo 5.98 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları	84
Tablo 5.99 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	84
Tablo 5.100 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri	84
Tablo 5.101 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları	85
Tablo 5.102 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	85
Tablo 5.103 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerine İlişkin Betimsel Değerlerin Dağılımı	85
Tablo 5.104 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları	86

Tablo 5.105 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Öğrenim Görülen Bölüm Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları	86
Tablo 5.106 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Betimsel Değerleri	87
Tablo 5.107 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları.....	87
Tablo 5.108 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	87
Tablo 5.109 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları	88
Tablo 5.110 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Bağlantısı Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları	88
Tablo 5.111 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Bilgisayar Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları	89
Tablo 5.112 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternete Bağlanmak İçin Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	89
Tablo 5.113 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Sosyal Ağlara Üye Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları	90
Tablo 5.114 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Betimsel Değerleri.....	90
Tablo 5.115 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları.....	91
Tablo 5.116 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	91
Tablo 5.117 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları	91
Tablo 5.118 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri.....	92
Tablo 5.119 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları	92
Tablo 5.120 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları...93	93
Tablo 5.121 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları.....93	93
Tablo 5.122 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri.....94	94
Tablo 5.123 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları	94
Tablo 5.124 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....94	94
Tablo 5.125 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Deneyimi Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları.....95	95
Tablo 5.126 Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları	95
Tablo 5.127 Regresyon Analizi Sonuçları.....	96

ŞEKİLLER LİSTESİ

<u>Sekiller</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 3.1. Web 1.0'dan Web 3.0'a geçiş süreci.	18
Şekil 3.2. Web gelişim süreci	19
Şekil 3.3. Sosyal medyanın tarihçesi.....	22

EKLER LİSTESİ

- EK-1 : Kişisel Bilgi Formu
- EK-2 : Sosyal Medya Tutum Ölçeği
- EK-3 : İnternet Bağımlılığı Tutum Ölçeği
- EK-4 : Anket Uygulama İzin Yazısı
- EK-5 : Sosyal Medya Tutum Ölçeği İzin Yazışması
- EK-6 : İnternet Bağımlılık Ölçeği İzin Yazışması

1.GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın; problem durumu, amacı, önemi, problem ve alt problemleri, sayıtlıları, sınırlılıkları ve tanımları yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

İnsanlık tarihinin başlangıcından bu yana insanlar birbirleri ile iletişim içinde olmuşlardır. Sosyal bir varlık olan insanın iletişim ihtiyacı her geçen gün katlanarak artmış ve günümüzde bu artış seviyesi zirvelere ulaşmıştır. İletişim kavramı ilk olarak insanların birbirleriyle yüz yüze mesaj alış verişinde bulunması olarak tanımlanırken, yaşadığımız bilgi çağında iletişim kavramı artık insanların kıtalar arasında bile kolaylıkla haberleşme sağlayabildiği evrensel bir boyuta taşınmıştır.

Bilgi ve iletişim teknolojileri kavramları her ne kadar birbirinden farklı kavramlar olarak algılansa da genellikle birbirleri ile beraber kullanılmaktadır. Bunun sebebi ise gelişen ve değişen teknolojiler sonucunda iletişimde kullanılan araç ve gereç çeşitliliğinin artması ile bilgi paylaşımının zaman ve mekân sınırı olmadan yapılabilmesinden kaynaklanmaktadır. Günümüz toplumlarında iletişim teknolojileri denildiğinde akla ilk gelen kavram şüphesiz internettir. İletişim teknolojilerinde devrim niteliğinde olan internet insanlar tarafından çok hızlı benimsenmiştir. İnternet ilk zamanlarda sadece bilgisayar ile kullanılabilen bir teknoloji olmasına rağmen günümüzde mobil telefonlar, taşınabilir bilgisayarlar ve televizyonlar gibi hayatın her alanına giren birçok farklı elektronik cihazlarla birlikte kullanılabilmektedir. Bu sebeple internet kullanımındaki yaygınlık her geçen gün artış göstermekte ve insanların internet kullanım amaçları da bu doğrultuda değişmektedir. Dünya internet kullanım oranı incelendiğinde Digital (2016) raporunda yaklaşık 3,5 milyar insanın internet kullandığı ifade edilmiştir. Türkiye'deki internet kullanıcılarının sayısı incelendiğinde ise yaklaşık 46 milyon insanın internet kullandığı belirtilmiştir. Dünyada ve Türkiye'de internetin bu kadar yaygın olarak kullanılmasının sebebinin başında Dijital (2016) raporuna göre sosyal medya kullanımı gelmektedir. Aynı rapora göre 2016 yılında dünyada 2,3 milyar ve Türkiye'de 42 milyon sosyal medya kullanıcısının olduğu anlaşılmaktadır. İnternet ve sosyal medya kullanımının bu kadar yoğun olmasının temel sebebi olarak insanların mobil telefonlar ile internete girmeleri ve çok sık vakit geçirmeleri gösterilebilir (Digital, 19.12.2016, <http://wearesocial.com>).

Sosyal medya insanlara; iletişim kurma, haberdar olma, anlık olarak mesajlaşma, paylaşımda bulunma, topluluklar oluşturma, çevrimiçi oyun oynama, profil oluşturma, film izleme, müzik dinleme, gazete okuma, iş ilanlarını takip etme, alışveriş yapma, satış ve pazarlama faaliyetlerinde bulunma, arkadaş edinme, çevrimiçi etkinliklere katılma, araştırma ve eğitsel faaliyetlerde bulunma gibi birçok imkânı bir arada sunmasından dolayı çok fazla kullanılmaktadır. Sosyal medyanın bu kadar popüler olmasıyla birlikte insanlar üzerinde oluşturduğu bazı olumsuz etkilerde vardır. Sosyal medyanın bilinçsiz ve yanlış kullanılması sonucunda günümüzde yeni bir hastalık olarak ifade edilen internet bağımlılığı üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğu düşünülmektedir.

Her yaş grubundan internet kullanıcılarında internet bağımlılığı farklı düzeylerde bile olsa görülebilmektedir. Özellikle alanyazındaki çalışmalar incelendiğinde lise ve üniversite öğrencilerinin internete bağımlılık geliştirmeye daha yatkın bireyler olduğu anlaşılmaktadır. İnternet bağımlılığının temel nedeninin sosyal medya araçlarından olan sosyal ağlar, mikro bloglar ve çevrimiçi oyunlardan kaynaklandığı düşünülmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; öğretmen adaylarının cinsiyet, öğrenim görülen bölüm, sınıf, bilgisayar sahibi olma durumu, internet bağlantısı sahibi olma durumu, internete bağlanmak için kullanılan cihaz, sosyal ağlara üye olma durumu, internet kullanım amacı, internet deneyimi ve günlük internet kullanım süresi değişkenleri açısından sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişkiyi incelemektir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Sosyal medyanın günümüzde çok yaygın şekilde kullanılması yapılan birçok araştırma ile ortaya konulmuştur. Öğretmenlerin sosyal medya kullanımına ilişkin alışkanlıkları ve sosyal medyayı eğitsel amaçlı olarak kullanmalarını eğitim öğretim sürecinin verimliliğini önemli ölçüde etkilemektedir. Bu açıdan araştırmada öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarını etkileyen değişkenlerin belirlenmesi hedeflenmektedir.

İnternetin hayatın her alanında kullanıldığı ve vazgeçilmez bir teknoloji olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Fakat günümüzde internet özellikle üniversite ve lise öğrencileri arasında bilinçli ve verimli olarak kullanılmamaktadır. Ayrıca internetteki bilgi kirliliği ve karmaşasının etkin ve verimli internet kullanımını engelleyebilecek potansiyele sahip olduğu düşünülmektedir. Günümüzde internetin bilinçli ve verimli olarak kullanılmaması “internet bağımlılığı” olarak ifade edilen yeni bir hastalığın ortaya çıkmasına sebep olmuştur. İnternet bağımlılığı genel anlamda sosyal bir davranış bozukluğu olarak tanımlanmaktadır. İnsanların sosyal yönlerini zayıflatan ve yüz yüze ilişkiler kurmasını engelleyen internet bağımlılığı her geçen gün artış göstermektedir. Özellikle genç ve ergen nesilde görülen internet bağımlılığının tespit edilmesi ve bu doğrultuda gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir. Bu kapsamda gelecek nesilleri yetiştirecek olan öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri araştırılmalı ve gerekli önlemler alınarak interneti bilinçli ve etkin şekilde kullanmalarını öğretilmelidir.

İnternetin kullanım amacını inceleyen birçok araştırmada ilk sırayı sosyal medya almaktadır. Sosyal medya kullanımının bu kadar yaygın olması ile birlikte bireylerin internet bağımlılık düzeylerinin ne durumda olduğu sorusu akla gelmektedir. Bu amaçla literatürdeki çalışmalar incelendiğinde genellikle ergenler ve üniversite öğrencileri ile gerçekleştirilen çalışmalar mevcut olup Eğitim Fakültesi öğrencileri ile yapılan pek fazla çalışmaya rastlanmamıştır. İnternetin eğitimde etkililiğini arttırmak ve öğretmen adaylarının mesleklerini daha verimli bir şekilde yapmalarını sağlamak amacı ile öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi önem arz etmektedir.

1.4. Problem ve Alt Problemler

Araştırmanın problem cümlesi “Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile internet bağımlılıkları arasında ilişki var mıdır?” olarak belirlenmiştir.

1.4.1. Alt problemler

Bu araştırma, öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç

doğrultusunda öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının ve internet bağımlılık düzeylerinin demografik özelliklere göre farklılaşma durumlarının tespiti için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ne düzeydedir?
2. Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları cinsiyete göre değişmekte midir?
3. Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları öğrenim görülen bölüme göre değişmekte midir?
4. Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları öğrenim görülen sınıfa göre değişmekte midir?
5. Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları internet bağlantısına sahip olma durumuna göre değişmekte midir?
6. Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları bilgisayar sahibi olma durumuna göre değişmekte midir?
7. Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları internete bağlanmak için kullandıkları cihaza göre değişmekte midir?
8. Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları sosyal ağlara üye olma durumuna göre değişmekte midir?
9. Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları internet kullanım amacına göre değişmekte midir?
10. Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları günlük internet kullanım süresine göre değişmekte midir?
11. Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları internet deneyimine göre değişmekte midir?
12. Öğretmen adaylarının internet bağımlılıkları ne düzeydedir?
13. Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri cinsiyete göre değişmekte midir?
14. Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri öğrenim görülen bölüme göre değişmekte midir?
15. Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri öğrenim görülen sınıfa göre değişmekte midir?
16. Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri internet bağlantısına sahip olma durumuna göre değişmekte midir?
17. Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri bilgisayar sahibi olma durumuna göre değişmekte midir?
18. Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri internete bağlanmak için kullandıkları cihaza göre değişmekte midir?
19. Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri sosyal ağlara üye olma durumuna göre değişmekte midir?
20. Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri internet kullanım amacına göre değişmekte midir?
21. Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri günlük internet kullanım süresine göre değişmekte midir?
22. Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri internet deneyimine göre değişmekte midir?

1.5. Sayıtlar

1. Öğretmen adayları sosyal medya kullanımı hakkında bilgi sahibidirler.
2. Öğretmen adayları internet bağımlılığı hakkında bilgi sahibidirler.
3. Öğretmen adayları veri toplama araçlarına doğru ve içtenlikle cevap vermişlerdir.

1.6. Sınırlılıklar

1. Araştırma 2015 - 2016 eğitim öğretim yılı güz dönemi ile sınırlıdır.
2. Araştırma Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 181 fen bilgisi öğretmen adayı ve 211 sınıf öğretmeni adayı olmak üzere toplam 392 kişi ile sınırlıdır.
3. Ölçülen özellikler kullanılan ölçekler ve içerdikleri alt boyutlar ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Sosyal Medya: Kullanıcıların bağlantı ve iletişim kurmalarını sağlayan, katılım ve işbirliğini destekleyen tüm araçları kapsamaktadır. Sosyal medya, topluluk temelli etkileşim, içerik paylaşımı ve işbirliğine olanak tanıyan çevrimiçi iletişim kanalları topluluğu olarak tanımlanmaktadır (Dewson vd., 2008).

İnternet Bağımlılığı: Birey için psikolojik, sosyal veya mesleki olmak üzere birtakım sorunlara neden olan çevrimiçi olarak sunulan teknolojilerin veya iletişim araçlarının kullanımı olarak tanımlanabilir (Caplan, 2002:553; Young, 2004).

2. KONU İLE İLGİLİ ÖNCEKİ ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın bu bölümünde; sosyal medya kullanım alışkanlıkları ve internet bağımlılıkları üzerine önceki yıllarda yapılan yurtiçi ve yurtdışı çalışmalara yer verilmiştir.

2.1. Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları ile İlgili Yapılan Önceki Araştırmalar

Ellison vd. (2007) tarafından yürütülen bir çalışmada üniversite öğrencilerinin çevrimiçi sosyal ağ sitelerini kullanımları incelenmiştir. Araştırmanın asıl amacı ise popüler bir sosyal medya sitesi olan facebook ve sosyal sermayenin oluşturulması ile korunması arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Facebook'a üye olanlar ve olmayanlar arasında cinsiyet, yaş, etnik durum, gelir düzeyi, sosyal ağ kullanım sıklığı ve sosyal ağ kullanım amacı değişkenlerinin etkilerini belirlemek amacıyla toplamda 800 öğrenci evrene alınmıştır. Araştırmanın örnekleme ise bu evren içinden tesadüfi olarak seçilen 286 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda, facebook'a üye olan ve olmayan öğrenciler arasında demografik değişkenler açısından herhangi bir farklılık bulunamamıştır. Bu durum, facebook'un geniş bir kitleye sahip olması ve belirli sosyal grupları dışlamaması olarak yorumlanmıştır.

Akıncı-Vural ve Bat (2010), araştırmalarında Ege Üniversitesi İletişim Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin sosyal medya kullanım alışkanlıklarını incelemişlerdir. Araştırmanın örneklemini Gazetecilik, Halkla İlişkiler ve Tanıtım, Radyo Televizyon ve Sinema bölümlerinde öğrenim gören 319 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı araştırmacılar tarafından geliştirilmiş ve öğrencilere uygulanmıştır. Araştırma sonucunda ise öğrencilerin; tamamının internet kullandığı, dörtte üçünden fazlasının sosyal ağları kullandığı, internet kullanımı ile sosyal ağ kullanımı arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve en fazla kullanılan sosyal ağın facebook olduğunu tespit etmişlerdir.

Junco vd. (2010), araştırmalarında iletişim teknolojilerinin üniversite öğrencileri arasında nasıl kullanıldığını incelemiştir. Toplamda 4491 öğrenci örnekleme alınmış olup lojistik ve hiyerarşik doğrusal regresyon analizleri yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular iletişim teknolojilerinin üniversite öğrencileri arasında popüler olmasına rağmen, mülkiyette ve kullanımda farklılıkların bulunmadığını göstermiştir. Araştırmada, öğrencilerin cep telefonu ve anlık ileti kullanımları incelenmiştir ve bu süreçte dijital eşitsizliğin üç belirleyicisi olan cinsiyet, etnik köken ve gelir değişkenleri kullanılmıştır. Araştırma sonuçları kız öğrencilerin ve beyaz ırklı öğrencilerin erkek öğrencilere ve Afrikalı-Amerikalı olan öğrencilere göre iki kat daha fazla cep telefonuna sahip olduklarını göstermiştir. Ayrıca kız öğrenciler, Afrikalı-Amerikalı öğrenciler ve en yüksek aylık gelire sahip olan öğrenciler arasında cep telefonunu kullanma düzeylerinin diğer öğrencilere göre daha yüksek olduğu anlaşılmıştır. Öğrencilerin anlık ileti kullanmalarına ilişkin herhangi bir farklılığa rastlanmamıştır.

Akçay (2011), çalışmasında Gümüşhane Üniversitesinde sosyal medya kullanan akademik personel, idari personel ve öğrencilerin elde ettikleri doyumları ve etkileri belirlemeye çalışmıştır. Veri toplama aracı araştırmacı tarafından geliştirilmiş ve 232 kişiye uygulanmıştır. Çalışmanın sonucunda kişilerin sosyal medya kullanımından elde ettiği en yüksek doyumun sosyal çevre edinme ve sosyalleşme olduğu tespit edilmiştir.

Wang vd. (2011), tarafından yapılan bir çalışmada sosyal medyanın üniversite öğrencileri üzerine etkileri incelenmiştir. Araştırmanın temel amacı, sosyal ağın etkileri ile öğrencilerin çalışma verimliliği arasındaki ilişkiyi belirlemek ve sosyal medyanın

öğrencilerin akademik yaşantılarını ne derece etkilediğini ortaya çıkarmaktır. Araştırmanın örneklemini seçkisiz yöntemle seçilmiş 26 erkek 22 kız öğrenci olmak üzere toplamda 48 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcıların %31'i tam zamanlı, %30'u yarı zamanlı olarak çalışırken %39'u herhangi bir işte çalışmamaktadır. Araştırma sonucunda ise öğrencilerin %45'inin günde 6-8 saat arasında, %23'ünün günde 8 saatten daha fazla, %20'sinin 2-4 saat arasında ve %12'sinin günde 2 saat altında sosyal medya sitelerini kullandıkları tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra, sosyal medyanın öğrencilerin verimliliğini olumsuz yönde etkilediği ifade edilmiştir.

Öztürk ve Akgün (2012), tarafından yapılan bir araştırmada üniversite öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini kullanma amaçları ve bu sitelerin eğitimlerinde kullanılması ile ilgili görüşleri incelenmiştir. Araştırmaya Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 659 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrenciler sosyal paylaşım sitelerinin olumlu özelliklerini; kendini rahat ifade etme ve iletişimi kolaylaştırma, olumsuz özelliklerini ise gereğinden fazla zaman alma, bilgilerin çalınma ihtimali ve ders çalışma verimliliklerini azaltma şeklinde ifade etmişlerdir. Araştırmanın sonucunda ise; sosyal medyanın üniversite eğitiminde kullanılması açısından öğrencilerin hazır oldukları saptanmıştır.

Asad vd. (2012), çalışmalarında sosyal ağ sitelerinin yüksek öğretim kurumlarındaki öğretmen ve öğrencilerin yaşam biçimlerine etkisini incelemişlerdir. Araştırma Bangladeş'de bulunan 4 özel üniversitede ve Uganda'daki 1 üniversitede gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini 5 üniversiteden toplamda 100 öğretmen ve 100 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada hem nitel hem de nicel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular sosyal medyanın hem öğretmen hem de öğrenciler üzerinde çeşitli etkilere sahip olduğunu göstermiştir. Araştırma sonucunda; öğrencilerin sosyal medyayı genellikle grup arkadaşlarıyla iletişim kurmak ve ödevlerinde bilgi paylaşımında bulunmak için kullandıkları, öğretmenlerin ise ders ile alakalı her türlü materyali öğrencileri ile paylaşmak, diğer üniversitelerden öğretmen arkadaşları ile iletişim kurmak ve öğrenci grupları oluşturmak için kullandıkları tespit edilmiştir.

Ekici ve Kıyıcı (2012), araştırmalarında sosyal ağların eğitim bağlamında kullanımını incelemişlerdir. Araştırmacılar tarafından facebook üzerinde çalışan bir uygulama geliştirilerek sosyal ağların öğrenme üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Araştırmanın örneklemini Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümü 2. sınıfta öğrenim gören 102 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada öntest-sontest kontrol gruplu deneysel model kullanılmıştır. Öğrencilerden deney ve kontrol grubu olmak üzere iki grup oluşturularak, deney grubu öğrencilerine Öğretim İlke ve Yöntemleri dersi facebook uygulaması ile kontrol grubu öğrencilerine ise aynı ders geleneksel yöntem ile anlatılmıştır. Ölçümlerde kullanılan akademik başarı testleri araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. 4 haftalık uygulama sonucunda ise deney grubu öğrencilerinin akademik başarı düzeylerinin kontrol grubu öğrencilerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Alican ve Saban (2013), araştırmalarında ortaokul ve lisede öğrenim görmekte olan öğrencilerin sosyal medya kullanımına ilişkin tutumlarını ve etki eden çeşitli değişkenleri incelemişlerdir. Araştırma betimsel tarama modeline göre desenlenmiştir. Araştırmanın örneklemini 2013-2014 eğitim öğretim yılında Nevşehir ili Ürgüp ilçesinde öğrenim görmekte olan 172 ortaokul ve 181 lise olmak üzere toplam 353 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Otrar ve Arğın (2015) tarafından geliştirilen sosyal medya tutum ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ise öğrencilerin sosyal medya kullanım düzeyleri ile cinsiyet ve sosyal medya kullanım

süresi değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilmiştir. Ayrıca genel olarak öğrencilerin sosyal medya kullanımına ilişkin tutumlarının orta üstü düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Özgür (2013), çalışmasında sosyal ağların benimsenmesi ve eğitsel bağlamda kullanılması arasındaki ilişkiyi çeşitli değişkenlere göre incelemiştir. Çalışmanın örneklemini 2012-2013 eğitim öğretim yılında Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 345 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak sosyal ağların eğitsel kullanımı ölçeği ve sosyal ağların benimsenmesi ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının facebook sosyal ağ sitesini eğitsel bağlamda kullanmaya yönelik görüşlerinin orta düzeyin üzerinde olduğu ve facebook sosyal ağ sitesinin eğitsel bağlamda kullanılması ile bu sosyal ağ sitelerinin benimsenmesi arasında orta düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

McGough ve Salomon (2013), tarafından yürütülen bir araştırmada sosyal medya yoluyla öğrenciler arasında etkileşimin nasıl sağlandığı incelenmiştir. Araştırmaya Amerika ve Kanada'da öğrenim gören 600 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular öğrencilerin sosyal medyayı daha çok araştırma yapmak, arkadaşlarından ve öğretmenlerinden yeni bilgiler öğrenmek amacıyla kullandıklarını göstermektedir. Bu bulgular doğrultusunda öğrencilerin %30'unun günde yaklaşık 4-6 kez sosyal medyayı kullandığı ve okula devam eden öğrencilerinin mezun olan öğrencilere göre sosyal medyayı daha sık kullandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin %39'u sosyal medyayı araştırma yapmak için kullandıklarını belirtirken; %61'i sosyal medyayı araştırma yapmak ya da akademik amaçlarla kullanmadıklarını ifade etmiştir. Bu durumun gerekçesi olarak öğrenciler; sosyal medya yoluyla elde edilen bilgilerin daha çok sorgulanabilir olması nedeniyle bilimsel çalışmalarda genellikle kütüphane gibi daha güvenilir kaynakları kullanmak istediklerini belirtmişlerdir.

Ök (2013), araştırmasında ortaöğretim öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıklarını ve motivasyonlarını incelemiştir. Araştırmanın örneklemini Elazığ ilinde 10 farklı ortaöğretim kurumunda öğrenim gören 520 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda öğrencilerin sosyal medya kullanım alışkanlıklarının cinsiyet ve okul türü değişkeni açısından anlamlı derecede farklılaştığı tespit edilmiş fakat diğer kişisel özellikler açısından herhangi bir anlamlı farklılaşma tespit edilmemiştir.

Sabimbona (2013), çalışmasında sosyal ağları öğrenme aracı olarak Türkiye ve Burundi açısından ayrı ayrı incelemiştir. Veri toplama aracı araştırmacı tarafından hazırlanmış ve Türkiye'de İstanbul Üniversitesi öğrencilerine Burundi de ise Burundi Üniversitesi öğrencilerine uygulanmıştır. Araştırma sonucunda her iki ülkedeki üniversite öğrencilerinin sosyal ağları öğrenme ortamı olarak kullandığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca Türkiye'deki öğrencilerin sosyal ağları Burundi'deki öğrencilere göre daha aktif kullandığı saptanmıştır.

Tektaş (2014), tarafından gerçekleştirilen araştırmada; Marmara Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin sosyal medya kullanım alışkanlıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin; tamamının internet kullandığı, sosyal ağlarda oldukça sık zaman geçirdiği ve beş yıldan daha fazla süre sosyal ağ deneyimine sahip olduğunu anlaşılmıştır.

Otrar ve Argın (2014), çalışmalarında; öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarını kullanım alışkanlıkları bağlamında incelemişlerdir. Çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini 2012-2013 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Çekmeköy ilçesindeki devlet okullarının 8. sınıfları ile liselerin 9., 10., 11., ve 12. sınıfta öğrenim gören 735 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak

araştırmacılar tarafından geliştirilen sosyal medya tutum ölçeği kullanılmıştır. Çalışma sonucunda ise sosyal medya sitesine üye olma durumu, sosyal medya sitesini kullanma süresi, sosyal medya sitesinde harcanan zaman, sosyal medya sitesi kullanım sıklığı, internete bağlanmak için kullanılan cihaz ve internet erişim mekânı değişkenlerine göre anlamlı farklılaşmalar tespit edilmiştir.

Bilen vd. (2014), araştırmalarında üniversite öğrencilerinin sosyal ağları kullanım amaçlarını ve benimseme süreçlerini incelemişlerdir. Araştırma 2012-2013 güz döneminde Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesinde Eğitim Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Mühendislik Fakültesinde öğrenim gören 259 öğrenci ile yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak facebook kullanım amacı ölçeği ve facebook benimseme ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin; sosyal paylaşım sitelerini yoğun olarak kullandıkları, facebook'u genelde günde 1-3 saat arasında kullandıkları, kullanım amaçlarının çoğunlukla fotoğraf, video paylaşımı ve mesajlaşma şeklinde olduğu, sosyal paylaşım sitelerini yeni arkadaş bulmaktan çok var olan arkadaşlıklarını sanal ortamda sürdürmek olduğu ve facebook'u pek fazla eğitim amaçlı olarak kullanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Palmer vd. (2014), araştırmalarında üniversite öğrencilerinin teknoloji ve sosyal bağlantılarını incelemişlerdir. Araştırmada öğrencilerin sosyal etkileşimleri ve ilgili teknolojik araçların özelliklerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımında olgubilim (fenomenoloji) araştırması olarak desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu 35 öğrenciden oluşmaktadır. Veriler görüşme yolu ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda ise sosyal ağ kullanan öğrencilerin genellikle aile üyeleri, arkadaşları ve üniversiteler ile bağlantı içinde oldukları belirlenmiştir.

Filiz vd. (2014), tarafından yürütülen bir araştırmada Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) bölümünde öğrenim gören öğrencilerin sosyal ağ sitelerini kullanım amaçları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Anadolu Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi BÖTE bölümünde öğrenim gören 178 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak sosyal ağ sitelerini kullanım amacı ölçeği ve internet bağımlılık ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ise öğrencilerin sosyal ağ kullanım amaçları ile internet bağımlılıkları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Dal ve Dal (2014), araştırmalarında üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri ve sosyal ağ sitesi kullanım alışkanlıkları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmanın örneklemini Gölhisar Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören ve aktif olarak sosyal ağ sitesi kullanan 17-24 yaş aralığında 350 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda kişilik özelliklerinin ve sosyal ağ tercihlerinin sosyal ağ kullanım alışkanlıkları üzerine etki ettiğini bildirmişlerdir.

Tonbuloğlu ve İşman (2014), çalışmalarında öğretmenlerin sosyal ağları nasıl kullandıklarını ve eğitimsel yönden nasıl yaklaştıklarını incelemişlerdir. Çalışma grubunu 2012-2013 eğitim öğretim yılında İstanbul ilinde görev yapan ve rastgele olarak seçilen 19 öğretmen oluşturmaktadır. Nitel araştırma yöntemi kullanılan çalışmada veriler mülakat yolu ile toplanmıştır. Çalışmanın sonucunda ise öğretmenlerin sosyal ağları çoğunlukla haber okuma, video, fotoğraf, karikatür ve güzel söz paylaşımı gibi konularda kullandıkları ifade edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin büyük bir kısmı alanına yönelik sosyal ağ üzerinden faaliyetler oluşturduklarını belirtmiş fakat büyük bir çoğunluğu ise ders kapsamında sosyal ağlara yer vermediklerini ifade etmiştir.

Atalay (2014), tarafından yürütülen bir çalışmada lise öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumları ile algıladıkları sosyal destek düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışma örneklemini İstanbul ilinde öğrenim gören 970 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma sonucunda ise öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarının sınıf, okul türü, takip edilen sosyal medya platformu, yıllık sosyal medya kullanım süresi, günlük sosyal medya kullanım süresi, sosyal medyaya üye olunan grup sayısı ve sosyal medyanın kullanım amaçları değişkenlerine göre farklılaştığı belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumları ile algıladıkları sosyal destek arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Köroğlu (2014), çalışmasında üstün yetenekli çocukların sosyal medya kullanım motivasyonlarını incelemiştir. Çalışmaya 2012-2013 eğitim öğretim yılında İstanbul ilinde öğrenim gören 401 üstün yetenekli çocuk katılmıştır. Araştırmadan üstün yetenekli çocukların sosyal medyayı pragmatik şekilde kullanma eğiliminde oldukları ve internet kullanım amaçlarıyla sosyal medya kullanım amaçlarının benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Wang vd. (2015), tarafından yürütülen bir araştırmada dijital çağda üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanımları ve sosyal medyanın üniversite öğrencilerinin modlarını nasıl etkilediği incelenmiştir. Karma yöntem kullanılarak gerçekleştirilen çalışmada, 7 gün boyunca öğrencilerin uyanık olduğu saatlerde sosyal medyayı nasıl kullandıklarını belirlemek amacıyla telefon ve bilgisayar izleme sistemleri ile öğrencilere günlük anketler uygulanmış ve aynı zamanda öğrencilerle görüşmeler yapılmıştır. Araştırma sonucunda, sosyal medya kullanımının yaşa göre değişiklik gösterdiği belirlenmiş olup alt sınıflardaki öğrencilerin sosyal medyayı özellikle de facebook’u daha yoğunlukta kullandıkları görülürken; üst sınıflardaki öğrencilerin sosyal medyayı daha az sıklıkta kullandıkları tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin sosyal medya kullanımları arttıkça düşük moda sahip oldukları belirlenmiştir.

Karakoç ve Bozkurt-Avcı (2015), araştırmalarında ilköğretim öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıklarını incelemişlerdir. Araştırmanın örneklemini Elazığ il merkezinde basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen 8 farklı ilköğretim okulunda öğrenim gören 400 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda ise öğrencilerin büyük bir kısmının uzun süredir sosyal medyayı kullandığı ve öğrencilerin cinsiyetlerine göre sosyal medya kullanım durumlarında bir farklılık olmadığı saptanmıştır.

Mingle ve Adams (2015), çalışmalarında Gana’da bulunan liselerin akademik performansını ve sosyal medya ağına katılım düzeylerini incelemiştir. Bu çalışmanın temel amacı; en çok kullanılan sosyal medya sitesini belirlemek, bu sitelerin nasıl ve ne kadar süre kullanıldığını tespit etmek, sosyal medyanın öğrencilerin dilbilgisi ve yazım kurallarına olan etkisini araştırmaktır. Çalışmada karma yöntem kullanılmıştır. Veriler anket ve görüşme yoluyla toplanmıştır. Verilerin analizi sonucunda, katılımcıların büyük çoğunluğunun whatsapp ve facebook’u genellikle arkadaş edinmek ve sohbet etmek için kullandıkları tespit edilmiştir. Yine katılımcıların büyük bir kısmının sosyal medya kullanım sıklığından dolayı akademik performanslarının düşük olduğu, çalışmaya daha az zaman ayırdıkları, dilbilgisi ve imla kurallarına daha az hâkim oldukları belirlenmiştir. Aynı zamanda, öğrencilerin sosyal medya bağımlılık oranlarının yüksek düzeyde olduğu vurgulanmıştır.

Heffner (2016), doktora çalışmasında sosyal medya kullanımının üniversite öğrencilerinin akademik ve sosyal yaşantıları üzerine etkilerini incelemiştir. Araştırmaya Rowan Üniversitesinde öğrenim gören, yaşları 18 ve üzerinde olan toplam

116 öğrenci katılmıştır. Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır ve öğrencilere internet üzerinden online olarak gönderilmiştir. Öğrenciler twitter, facebook, instagram ve snapchat gibi sosyal medya türlerinin hangilerini kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra, öğrencilere sosyal medyayı ne sıklıkla kullandıkları sorulmuş ve sosyal medya kullanım sıklığının öğrencilerin genel not ortalamasını ne derecede etkilediği tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda sosyal medyanın öğrencilerin akademik ve sosyal yaşantıları üzerinde negatif bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir.

Sosyal medya ile ilgili yapılan bir diğer araştırma ise Sarvamangala ve Sharmista (2016) tarafından gerçekleştirilmiştir. “Sosyal Medyanın Etkileri” adlı çalışmada çocuklar ve gençler arasında sosyal medya kullanımının gittikçe arttığı belirtilmiştir. Buna ek olarak sosyal medyanın günlük yaşamdaki sosyal yaşam becerilerini zayıflattığı ve bunun yerine uygunsuz ve yetersiz olan iletişim alanlarını geliştirdiği vurgulanmıştır. Fakat sosyal medyanın aynı amaç doğrultusunda toplanan insanlar arasındaki iletişimi sağlaması gibi olumlu etkiye sahip olduğu da elde edilen bulgular arasındadır.

2.2. İnternet Bağımlılığı ile İlgili Yapılan Önceki Araştırmalar

Greenfield (1999), araştırmasında internetin kötü amaçlı kullanım alanlarını incelemiştir. Araştırma örneklemini 17.251 kişi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak 36 maddeden oluşan sanal bağımlılık testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda internet bağımlılığı oranının %6 olduğu tespit edilmiştir. Özellikle internetle ilgili zihinsel meşguliyet, internet kullanımını engellemede sıkıntılar yaşama ve internet kullanılmadığı zaman ortaya çıkan gerginlik gibi belirtiler gösteren bireylerin internet bağımlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca araştırma kapsamında gizli isim, erişim kolaylığı, zaman ayrışması, çevrimiçi içeriğin yoğunluğu ve teşvik edilmesi gibi internet kullanımına özgü diğer faktörlerin de katkısı araştırılmıştır.

Shapira vd. (2000), çalışmalarında bireylerin problematik internet kullanımları ile internet bağımlılıklarını psikiyatrik özelliklere göre incelemiştir. Çalışmanın örneklemini 6 ay ve/veya daha uzun süre problemlili internet kullanım davranışına sahip 18 yaş ve üzerindeki toplam 20 kişiden oluşmaktadır. Veriler yarı-yapılandırılmış görüşme formu ve Yale-Brown Obsesif Kompulsif ölçeği ile toplanmıştır. Çalışma kapsamında internet kullanımı; zorunlu kullanım (eğitim ve iş amaçlı kullanım) ve zorunlu olmayan kullanım (zevk, eğlence ve kişisel amaçlı) olmak üzere iki kategoriye ayrılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda interneti zorunlu olarak kullanan bireylerin haftalık kullanım süresi 2,8 saat olarak tespit edilirken, zorunlu olmadan kullanan bireylerin haftalık kullanım süresi 27,9 saat olarak tespit edilmiştir.

Kubey vd. (2001), tarafından yürütülen bir araştırmada üniversite öğrencilerinin akademik başarıları ile internet bağımlılığı arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma örneklemini 572 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmadan elde edilen bulgulardan öğrencilerin internet kullanımındaki artışın akademik performansı olumsuz yönde etkilediği tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %9’unun internet bağımlısı oldukları anlaşılmıştır. Ayrıca internet bağımlısı olan öğrencilerin yalnızlık, geç saate kadar çevrimiçi kalma, derslerde devamsızlık yapma gibi olumsuzluklarla karşı karşıya kaldıkları belirlenmiştir. Yüksek düzeydeki internet bağımlılığının ve düşük akademik performansın; tüm internet uygulamalarından özellikle sohbet sitelerinden kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Nalwa ve Anand (2003) tarafından internet bağımlılığına ilişkin yürütülen çalışmanın amacı, Hindistan'daki 16-18 yaş aralığındaki öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerini belirlemektir. Patolojik internet kullanımlarını değerlendirmek amacıyla katılımcılara internette bilişim durumu ölçeği uygulanmıştır. Bu ölçek, internet bağımlısı olan 18 öğrenciye ve internet bağımlısı olmayan 21 öğrenciye 2 grup şeklinde uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarından internet bağımlısı olan öğrencilerin diğer işlerini erteleyip internette daha çok zaman geçirdiklerini, daha az uyuduklarını ve internetsiz bir hayatın çok sıkıcı olabileceğini düşündükleri tespit edilmiştir.

Johansson ve Göttestam (2004), tarafından yürütülen bir araştırmada gençlerin internet kullanımı ve bağımlılık düzeyleri incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Norveçli 3237 birey oluşturmaktadır. Araştırmada, interneti hiç kullanmayanların oranı %4,9 olarak bulunurken; interneti sık kullanmayanların oranı %35,8 ve sık kullananların oranı ise %49,6 olarak belirlenmiştir. Gençler üzerine yapılan tanı testinin sonuçlarına göre; katılımcıların %1,98'i internet bağımlısı olup %8,68'i ise riskli internet kullanıcıları olarak sınıflandırılmıştır. Bunun yanı sıra, katılımcıların ortalama günlük internet kullanım süresi 4,3 saat olarak tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarının ileride yapılacak önleyici tedbirlerin alınması ve olumsuzlukların iyileştirilmesi konusunda önem arz ettiği ifade edilmiştir.

Koch ve Pratarelli (2004), çalışmalarında bireylerin içe ve dışa dönüklük özellikleri ile cinsiyet değişkeninin internet kullanımı üzerindeki etkilerini incelemişlerdir. Araştırma toplamda 240 üniversite öğrencisi ile gerçekleştirilmiş olup bunların 97'si erkek ve 143'ü kadındır. Sosyal internet kullanımı bakımından, içe ve dışa dönük olma arasında ve cinsiyet açısından anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bulunan farklılıklar doğrultusunda; içe dönük öğrencilerin anonim sosyal aktiviteler için interneti dışa dönük öğrencilere göre daha fazla kullandıkları belirlenmiştir. Ayrıca, erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha çok karşı cins odaklı çevrimiçi aktivitelerine katıldıkları ortaya konmuştur. Sonuç olarak, erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre interneti daha yüksek oranda kullandığı tespit edilmiştir.

Niemz vd. (2005), tarafından yürütülen araştırmada üniversite öğrencilerinin patolojik internet kullanım yaygınlığı incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Britanya'daki 371 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, patolojik internet kullanım ölçeği, genel sağlık ölçeği ve benlik saygısı ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular öğrencilerin %18,3'ünün patolojik internet bağımlısı olduğunu göstermiştir. Araştırma kapsamında internet bağımlısı olan öğrencilerin benlik saygılarının düşük ve sosyal ilişkilerinin kısıtlı olduğu belirlenmiştir. Genel sağlık durumları arasında ise herhangi bir farklılığa rastlanmamıştır.

Li ve Chung (2006), araştırmalarında internet işlevlerini ve internet bağımlılık davranışlarını incelemişlerdir. Araştırmanın asıl amacı ise internetin fonksiyonu ve internet bağımlılığı davranışı arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Araştırmanın örneklemini 76 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma verileri internet kullanım fonksiyon ölçeği ve Çin internet bağımlılığı ölçeği ile toplanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular internet bağımlılığı ile sosyal işlevler arasında anlamlı ilişki olduğunu göstermektedir. Araştırma sonucunda ise interneti yalnızca sosyal fonksiyonu için kullanan öğrencilerin hoşgörü, kişilerarası ilişki, geri çekilme ve sağlık sorunları gibi çok çeşitli internet kullanım problemlerine sahip oldukları belirtilmiştir.

Yang ve Tung (2007), tarafından yürütülen bir araştırmada Tayvan'daki liselerde öğrenim gören öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerini belirlemek

amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini toplamda 1708 lise öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Young (1996) tarafından geliştirilen internet bağımlılığı ölçeği kullanılmıştır. Katılımcıların %13,8'inin internet bağımlısı olduğu belirlenmiştir. Aynı zamanda araştırma sonuçları, internet bağımlısı olan öğrencilerin olmayan öğrencilere göre internette iki kat daha fazla vakit geçirdiğini ortaya koymuştur. Sosyal ve eğlence amaçlı internet kullanımının internet bağımlılığı ile olumlu bir ilişkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca itaat etme, utangaçlık, düşük özgüven gibi özelliklere sahip öğrencilerin internet bağımlısı olma eğilimlerinin daha yüksek olduğu ifade edilmiştir.

Turnalar-Kurtaran (2008), çalışmasında internet bağımlılığını yordayan çeşitli değişkenleri incelemiştir. Çalışma örneklemini Mersin il merkezinde bulunan genel, meslek ve anadolu liselerinde öğrenim gören 650 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma sonucunda öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin; benlik saygısı değişkeni ile negatif yönde, yalnızlık değişkeni ile pozitif yönde anlamlı şekilde yordandığı fakat depresyon değişkeninin anlamlı bir yordayıcı olmadığı tespit edilmiştir.

Günüç (2009), tarafından yürütülen bir araştırmada internet bağımlılık ölçeği geliştirilmiş ve bazı demografik değişkenleri ile internet bağımlılığı arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini seçkisiz örnekleme yöntemi ile belirlenen 754 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada geliştirilen ölçek ile internet bağımlılık düzeyi 4 farklı sınıfa ayrılmıştır. Bunlar; bağımlı grup, bağımlılık riski taşıyan grup, eşik grubu ve bağımlı olmayan grup şeklinde sıralanmaktadır. Bu gruplama sonrasında öğrencilerin %10'unun internet bağımlısı olduğu, %26'sının bağımlılık riski taşıdığı, %29'unun eşik grubunda olduğu ve %34'ünün bağımlı olmayan öğrenciler olduğu saptanmıştır.

Balcı ve Gülnar (2009), araştırmalarında üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerini ve internet bağımlılarının profillerini incelemiştir. Araştırmanın örneklemini Selçuk Üniversitesinde 19 farklı fakülte ve yüksekokulda öğrenim gören toplam 953 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin %23'ü internet bağımlılığı belirtisi göstermektedir. Ayrıca internet bağımlılığı ile cinsiyet ve aylık harcama miktarı değişkenleri arasında anlamlı farklılaşma görülmemesine rağmen internet kullanım süresi ve internete duyulan güven değişkenleri arasında anlamlı farklılık görülmüştür.

İnan (2010), tarafından yürütülen bir çalışmada ortaokul ve lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri çeşitli değişkenlere göre incelenmiştir. Çalışma örneklemini Balıkesir ili Erdek ilçesinde öğrenim gören 524 ortaokul ve lise öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma sonucunda öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin cinsiyet, sınıf, anne eğitim durumu, internete bağlanma yeri ve bilgisayar sahibi olma durumu değişkenine göre anlamlı şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir.

Durak-Batıgün ve Kılıç (2011), çalışmalarında üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, kişilik özellikleri, sosyal destekleri, psikolojik belirtileri ve sosyo-demografik değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Çalışma örneklemini Ankara ve İstanbul illerine bulunan çeşitli özel ve devlet üniversitelerinde öğrenim gören 1198 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmadan elde edilen bulgular öğrencilerin %18'inin internet bağımlısı olduğunu ve erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre internet bağımlılıklarının daha yüksek olduğunu göstermiştir.

Esen ve Siyez (2011), tarafından yürütülen bir araştırmada ergenlerin internet bağımlılığını yordayan psiko-sosyal değişkenler incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 2009-2010 eğitim öğretim yılında İzmir ili Çeşme ilçesinde bulunan 700 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda ergenlerde internet bağımlılığı ile yalnızlık arasında pozitif yönde, aileden algılanan sosyal destek ile negatif yönde

anlamli ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca cinsiyet, akademik başarı, yalnızlık ve aileden alınan sosyal destek değişkenlerinin ergenlerde internet bağımlılık düzeylerinin birer yordayıcısı olduğu ve internet bağımlılığındaki toplam varyansın %7,3'ünü açıkladığı belirlenmiştir.

Üneri ve Tanıdır (2011), çalışmalarında lise öğrencilerinin internet bağımlılıklarını çeşitli değişkenlere göre incelemişlerdir. Çalışmanın örneklemini Ankara ilinde öğrenim gören 211 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Beck depresyon ölçeği ve internet bağımlılık ölçeği uygulanmıştır. Çalışma sonucunda ise öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin depresyon ölçeğinden alınan puanlar doğrultusunda artış gösterdiği belirlenmiştir. Ayrıca erkek öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin kadın öğrencilere göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu ifade edilmiştir.

Aslan (2011), araştırmasında akademisyenlerin internet bağımlılık düzeylerini ve buna bağılı oluşabilecek sağlık sorunları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmanın örneklemini İnönü Üniversitesinde farklı unvanlarda görev yapan 300 akademisyen oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan akademisyenlerin %98'inin normal internet kullanıcısı olduğu ve %2'sinin riskli internet kullanıcısı olduğu tespit edilmiştir. Sağlık bakımından ise; akademisyenlerin %10'unun gözlerinde sulanma şikâyeti olduğu ve %2'sinin de ellerinde uyuşukluk hissettikleri saptanmıştır. Ayrıca araştırma sonucunda akademisyenlerin internet bağımlılık düzeyleri ile internet kullanım süresi, cinsiyet ve gece internete bağlanma durumu değişkenleri arasında anlamlı farklılaşmalar olduğu ifade edilmiştir.

Şahin (2011), tarafından yürütölen bir araştırmada ortaokul öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri incelenmiştir. Araştırma betimsel modele göre desenlenmiş olup 710 öğrenci örnekleme alınmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğrencilerin %84'ünün internet bağımlısı olmadığı, %14'ünün sınırlı semptomlar gösterdiği ve %1'inin internet bağımlısı olduğu anlaşılmaktadır. Araştırma sonucunda; aile gelir düzeyi, aile eğitim düzeyi, internet kullanım süresi ve internet kullanım amacı gibi değişkenlerin internet bağımlılık düzeyine etki ettiği ifade edilmiştir.

Kaya (2011), çalışmasında öğretmen adaylarının sosyal ağ sitelerini kullanım durumlarını ve internet bağımlılık düzeylerini incelemiştir. Araştırmanın örneklemini 2010-2011 eğitim öğretim döneminde Ege Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültelerinde öğrenim gören 672 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri ile günlük internet kullanım süresi, sosyal ağ sitelerine üye olma durumu, sosyal ağ siteleri ziyaret sıklığı, günlük sosyal ağ kullanım süresi, sosyal ağlarda üye olunan gruplar ve sosyal ağlarda arkadaş sayıları değişkenleri arasında anlamlı farklılaşmalar tespit edilmiştir.

Gökçearsan ve Günbatar (2012), araştırmalarında lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 2010-2011 eğitim öğretim yılında Bursa ilinde bulunan 172 lise son sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda öğrencilerin %80'inin internet bağımlısı olmadığı, %12'sinin eşik grubunda olduğu, %4'ünün risk grubunda olduğu ve %4'ünün de internet bağımlısı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ile cinsiyet ve sosyal ağ kullanım süresi değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma bulunmasına rağmen anne-baba öğrenim durumu ve bilgisayar sahibi olma değişkenleri arasında anlamlı farklılaşmaya rastlanmamıştır.

Shek ve Yu (2012), çalışmasında Hong Konglu ergenlerin internet bağımlılık düzeylerini incelemiştir. Araştırma örneklemini Hong Kong'da 28 farklı ortaokulda öğrenim gören 3328 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verileri Young (1996)

tarafından geliştirilen 10 maddelik internet bağımlılığı ölçeği ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda katılımcıların %28'inin internet bağımlısı olduğu belirlenmiştir. İnternet bağımlılığının yaş ve boşanmış ebeveynlere sahip olma durumuna göre farklılaştığını ortaya çıkmıştır. Ayrıca akademik yetkinlik, pozitif yönde gelişim ve düzgün oluşan kimlik değişkenlerinin internet bağımlılık düzeyini düşürdüğü belirlenmiştir. Bu sonuçlar; Hong Kong'daki ergenler arasında aşırı internet kullanımının oldukça yaygın olduğunu göstermektedir.

Tüysüz vd. (2012), tarafından yürütülen bir araştırmada öğretmen adaylarının internet kullanım amaçları incelenmiştir. Araştırmaya Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 183 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonuçlarından öğrencilerin; %44'ünün internet deneyimlerinin 3-6 yıl arasında olduğunu, % 40'mın günlük 1 saat ve altında internet kullandığını ve %56'sının evden internete girdiğini anlaşılmaktadır.

Yılmaz (2013), araştırmasında lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma örneklemini 197 kadın ve 203 erkek olmak üzere toplam 400 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ile problem çözme becerileri arasında pozitif ve anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin cinsiyet, ekonomik durum ve internet kullanım amacı değişkenlerine göre anlamlı şekilde farklılaştığı ifade edilmiştir.

Ayas ve Horzum (2013), çalışmalarında ilköğretim öğrencilerinin internet bağımlılıklarını ve ailenin internete karşı olan tutumlarını incelemişlerdir. Çalışma örneklemini 2010-2011 eğitim öğretim yılında Samsun il merkezinde bulunan 3 farklı okulda öğrenim gören toplam 407 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında 214 ailenin ihmalkâr internet tutumuna, 96 ailenin müsamahakâr internet tutumuna, 83 ailenin demokratik internet tutumuna ve 14 ailenin otoriter internet tutumuna sahip olduğu belirlenmiştir. Ayrıca internet bağımlılığında ihmalkâr internet tutumuna sahip olan ailelerin önemli rol oynadığı tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda ise ailenin internete olan tutumunda cinsiyet, öğrenim görülen sınıf ve internet kullanım becerisinin anlamlı değişkenler olduğu ifade edilmiştir.

Yılmaz vd. (2014), araştırmalarında lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerini çeşitli değişkenlere göre incelemiştir. Tarama modelinde desenlenen bu araştırmanın örneklemini Balıkesir il merkezinde bulunan 32 liseden seçkisiz olarak belirlenmiş 2853 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; lise öğrencilerinin % 17'sinin düşük, % 67'sinin orta ve % 16'sının da yüksek düzeyde internet bağımlısı olduğu belirlenmiştir. Ayrıca lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri; cinsiyete, sınıf düzeyine, öncelikli internet kullanım amacına ve günlük internet kullanım süresine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Mishra vd. (2014), çalışmalarında internet bağımlılığının üniversite öğrencileri üzerine ve akademik başarılarına olan etkisini incelemiştir. Araştırmanın örneklemini özel üniversitede öğrenim gören 87 öğrenci oluşturmaktadır. Veriler PsychCentral web sitesinden ulaşılan 25 maddelik bir anket yoluyla toplanmıştır. Akademik başarıyı belirlemek amacıyla öğrencilerin genel not ortalamalarına bakılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin internette harcadıkları zaman arttıkça genel not ortalamalarının düştüğü tespit edilmiştir. Fakat görüşmelerden elde edilen veriler öğrencilerin çevrimiçi harcadıkları zamanın akademik performansı olumlu yönde etkilediğini göstermiştir.

Koç ve Barut (2014), tarafından yürütülen bir araştırmada teknik öğretmen adaylarının internet bağımlılıkları ve internet kullanım desenleri incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 2012-2013 eğitim öğretim yılında Süleyman Demirel

üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Yapı ve Makine Eğitimi bölümlerinde öğrenim gören 124 öğrenci oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının internet kullanım şekilleri incelendiğinde; %40'ının araştırma ve bilgi amaçlı, %33'ünün eğlence amaçlı, %23'ünün iletişim amaçlı ve %2'sinin ticaret amaçlı olarak kullanıldığı ifade edilmiştir. Araştırma sonucunda teknik öğretmen adaylarının internet bağımlılıklarının internet kullanım sıklığı ve internet kullanım amacına göre anlamlı düzeyde farklılaştığı saptanmıştır.

Kalmus vd. (2015), “Annenin Söylediği Önemli Mi? Avrupalı Ergenlerin Aşırı İnternet Kullanımında Ebeveyn Rolünün Değerlendirilmesi” adlı çalışmalarında ergenlerin internet bağımlılıkları ve ebeveynlerin bu süreçteki rolünü araştırmışlardır. Araştırmaya 25 Avrupa ülkesinden tabakalı tesadüfi yöntemle seçilmiş 11-16 yaş arasındaki toplam 18.709 ergen ve ebeveyn dâhil edilmiştir. Çocukların internet kullanımına ailenin aktif katılımı (çocuk çevrimiçi zarar gördüğünde) ve kısıtlayıcı ortamın düşük düzeyde internet kullanımı ile ilişkili olduğu ortaya çıkmıştır. Zararlı internet siteleri, çevrimiçi harcanan zaman, çevrimiçi aktivitelerin amacı ve ergenlerin yaşları ile internet bağımlılık düzeyi arasında anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

Sulak (2015), çalışmasında eğitim fakültesi öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerini incelemiştir. Çalışma örneklemini 2013-2014 eğitim öğretim yılında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 337 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının %88'inin semptom göstermeyen grupta olduğu, %10'unun sınırlı semptom gösteren grupta olduğu ve %1'inin patolojik internet kullanıcısı grubunda olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri ile cinsiyet, öğrenim görülen bölüm, sınıf, günlük internet kullanım süresi, sosyal ağ kullanım durumu ve bilgisayara sahip olma durumu değişkenleri arasında anlamlı farklılaşmalar tespit edilmesine rağmen kişisel gelir, akademik başarı ve internete bağlanma mekânı değişkenleri arasında anlamlı farklılaşmalara rastlanmamıştır.

Yeap vd. (2015), tarafından yürütülen bir araştırmada üniversite öğrencilerinin internet bağımlılıkları incelenmiştir. Araştırma örneklemini Malezya'da devlet üniversitesinde öğrenim gören 8 öğrenci oluşturmaktadır. Veriler odak grup görüşmesi yöntemi ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin; internete ilişkin olumlu görüşe sahip oldukları ve akademik çalışmalarına katkı sağladıkları ifade edilmiştir. Fakat ifade edilen durumlar internete aşırı düşkünlük olarak yorumlanmıştır. Ayrıca üniversite öğrencilerinin internet bağımlılıklarının psikolojik boyutta yüksek düzeyde olmadığı tespit edilmiştir.

Saied vd. (2016), tarafından yürütülen bir araştırmada internetin üniversite öğrencileri üzerine etkileri ve facebook bağımlılıkları incelenmiştir. Araştırmaya 2014-2015 eğitim öğretim yılında Tanta Üniversitesi Tıp Fakültesinde öğrenim gören toplamda 861 Mısırlı ve Malezyalı tıp öğrencisi katılmıştır. Veriler kişisel bilgi formu ve gençler için internet bağımlılık ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizi sonucunda öğrencilerin internet erişimini daha çok cep telefonu ile sağladıkları tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda aşırı internet kullanan öğrencilerin göz rahatsızlığı, baş ve bel ağrısı gibi rahatsızlık belirtileri gösterdiği ifade edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin internet bağımlılığı ile akademik skorları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir.

3. KURAMSAL ÇERÇEVE

Araştırmanın bu bölümünde; internet ve web teknolojileri, sosyal medya ve internet bağımlılığı ile ilgili kuramsal açıklamalar yer almaktadır.

3.1. İnternet ve Web Kavramları

İnternet ve web kavramları birbiri yerine sıklıkla kullanılan kavramlar olmasına rağmen birbirlerinden farklı anlamlara gelmektedirler. İnternet; bilgisayar sistemlerini birbirine bağlayan elektronik iletişim ağı olarak tanımlanmaktadır (İnternet, 20.12.2016, <https://tr.wikipedia.org>). İnternet kelimesi İngilizcede uluslararası anlamına gelen (inter)national ve ağ anlamına (net)work kelimelerinin birleşimden meydana gelmektedir. Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğü benzer bir ifadeyle interneti “genel ağ” olarak tanımlamaktadır (TDK, 20.12.2016, www.tdk.gov.tr). Tüm bu tanımlardan yola çıkarak interneti, dünya üzerinde milyonlarca yerel ağa bağlı bilgisayarların ve mobil cihazların ortak bir protokol (TCP/IP) çerçevesinde birbirlerine bağlanarak bilgilerin ve kaynakların paylaşılmasını sağlayan “ağlar arası ağ” olarak tanımlamak mümkündür (Doruk, 2007:6).

İnternet ilk olarak 1960 yıllarında ABD’de askeri amaçlı bir projede kullanılmak üzere ARPANET adında ortaya çıkmıştır. ARPANET üzerinden ilk mesaj Los Angeles'taki Kaliforniya Üniversitesinden Profesör Leonard Lleinrock’un laboratuvarından Stanford Araştırma Enstitüsünde bulunan bir bilgisayara gönderilmiştir. Zaman içerisinde teknolojinin gelişmesi ile 1989’da Tim Berners-Lee tarafından günümüzde yaygın olarak kullanılan World Wide Web (WWW) modern internet teknolojisi ortaya çıkmıştır (İnternet-Tarihçe, 20.12.2016, <https://tr.wikipedia.org>). World Wide Web (WWW) ismi verilen bu teknoloji aynı zamanda WEB olarak da adlandırılmaktadır (Vardarlier, 2014:41).

İlk zamanlarda sadece araştırma laboratuvarlarında kullanılan internet, WEB teknolojisinin ortaya çıkmasıyla birlikte bireysel kullanıcılar tarafından da kullanılmaya başlanmıştır. Web teknolojisinin ilk sürümü Web 1.0 olarak adlandırılmaktadır (Prasad vd. 2013:349). Web 1.0 teknolojisi sadece okunabilir ve statik bir alt yapıya sahip web sitelerini ifade etmektedir (Aghaei vd., 2012:1). Bu teknolojinin genel amacı web sitelerini ziyaret eden kullanıcılara sadece bilgi aktarmaktır. Web sitelerini ziyaret eden kullanıcıların herhangi bir içerik ekleme ya da değiştirme yetkisi bulunmamaktadır. Web 1.0 teknolojisi dünya genelinde 250 bin web sitesi ile 45 milyon internet kullanıcılarına hizmet sunmuştur (Prasad vd., 2013:350).

İnsanların iletişim ve paylaşım ihtiyaçlarının artması ile birlikte Web 1.0 teknolojisi kullanıcıların beklentilerine cevap veremez hale geldi. Bununla birlikte Web 1.0’ın genişlemesi sonucunda ortaya çıkan Web 2.0 teknolojisi internet kullanıcıları için bir dönüm noktası oldu. Web 2.0 teknolojisi kullanıcılar arasında iş birliği ve paylaşım yapılabilmesine olanak tanıyan ikinci nesil web teknolojisi olarak da tanımlanmaktadır (O’Reilly, 2005). Web 2.0 teknolojisi günümüzde yaygın olarak kullanılan bloglar, sosyal ağlar, wikiler, içerik paylaşım siteleri ve forumlar sosyal medya araç ve uygulamalarını içerisinde barındırdığından dolayı “sosyal web” ya da “dinamik web” olarak da adlandırılmaktadır (O’Reilly, 2005; Prasad vd., 2013; Constantinides ve Fountain, 2008; Levy, 2009).

İnternet sitelerinde ve uygulamalarında yeni bir dönemi temsil eden Web 2.0 teknolojisi, içeriklerin kullanıcılar tarafından oluşturulmasına imkân tanınması sayesinde, artık kullanıcıların pasif bir izleyici konumundan çıkarak aktif olarak katılımında

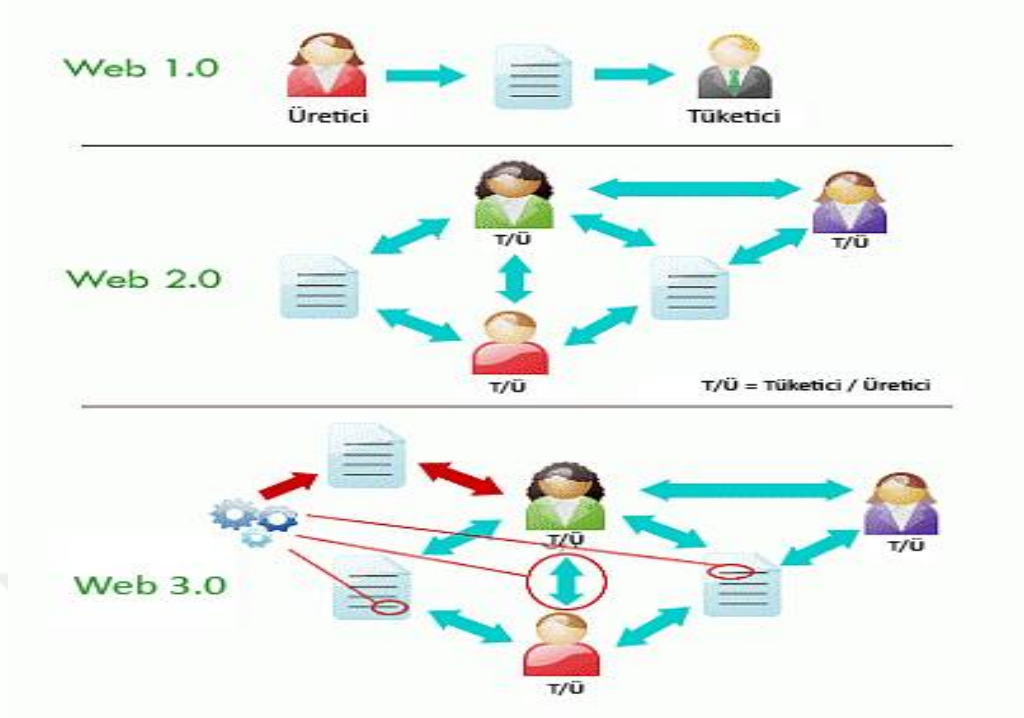
bulunabildikleri, içerikleri oluşturup paylaşabildikleri etkileşimli bir platform sunmaktadır (Koçak, 2012:19). Web 2.0, etkileşimi temel alan bir web uygulaması olmasından dolayı kurumlar ve tüketiciler çok kolay bir şekilde iletişim kurabilmektedirler (Manavcıoğlu, 2011:7).

Web 2.0 teknolojisinin kullanılması sonucunda insanlar, web tasarımı ve kodlama bilgisi olmadan sahip oldukları fotoğrafları, videoları, anlatmak istedikleri teknik ya da sosyal içerikleri, ziyaret ettikleri siteleri çok sayıda insan ve toplulukla rahat bir şekilde paylaşır hale gelmişlerdir (Alikılıç ve Onat, 2007:902). 2006 yılında Web 2.0 teknolojisine sahip 80 milyon web sitesi yaklaşık 1,5 milyar kullanıcı tarafından ziyaret edilmiştir (Prasad vd. 2013:350).

İnternet kullanıcı sayısındaki artışla birlikte internetin etkilediği çevrelerde çok yönlü değişimler olmuştur. Bununla birlikte insanlar interneti daha etkin bir şekilde kullanabilecekleri yeni arayışlara girmişlerdir. Bir anlamda insanların interneti; kendilerini anlayan ve tanıyan bir platform olarak düşünmesi fikri günümüzde kullanılan Web 3.0 teknolojisine doğmasına ışık tutmuştur. Web 3.0 aynı zamanda semantik/anlamsal web olarak da adlandırılmaktadır.

Web 3.0 teknolojisi “web içeriklerinin sadece doğal dillerde değil, aynı zamanda ilgili yazılımlar tarafından anlaşılabilir, yorumlanabilir ve kullanılabilir bir biçimde ifade edilebileceği, böylece bu yazılımların veriyi kolayca bulmasını, paylaşmasını ve bilgiyi birleştirmesini sağlamayı amaçlayan, gelişen bir internet eklentisi” olarak tanımlanmaktadır (Anlamsal-Ağ, 20.12.2016, <https://tr.wikipedia.org>). Web 3.0 teknolojisi, web siteleri üzerinden bilgi çıkarımında bulunabilen, kişiye özel daha etkili sonuçlar veren içerik temelli arama motorlarını içeren ve kişisel özelliklerin web siteleri üzerinden toplanarak bilgilerin değerlendirilmesini sağlayan bir yapıyı ifade etmektedir (Demirli ve Kütük, 2010:100).

Web 3.0 teknolojisi 2 temel özelliğe sahiptir. Bunlardan birincisi anlamlandırma teknolojileridir. Anlamlandırma teknolojisi web üzerinde uygulanabilen açık kaynakları temsil etmektedir. İkinci özellik ise sosyal bilgisayar etkileşimi olarak tanımlanmaktadır. Yani yazılımların sadece kullanıcılar tarafından yönetilmediği, aynı zamanda birden çok yazılımın bilgisayarlar aracılığı ile birbirleriyle haberleşmesine imkân veren etkileşimi gerçekleştirmesi olarak ifade edilmektedir (Norasak, 2008:4; Prasad vd. 2013:350).

Şekil 3. 1 Web 1.0'dan Web 3.0'a geçiş süreci (Martin, 2007).

Web 1.0, Web 2.0 ve Web 3.0 teknolojilerinin her birini diğerinden ayıran temel özellikler mevcuttur. Bu özellikler ilgili web teknolojilerine göre Tablo 3.1'de verilmiştir.

Tablo 3. 1 Web 1.0, Web 2.0 ve Web 3.0 arasındaki özellikler (Prasad vd., 2013:352).

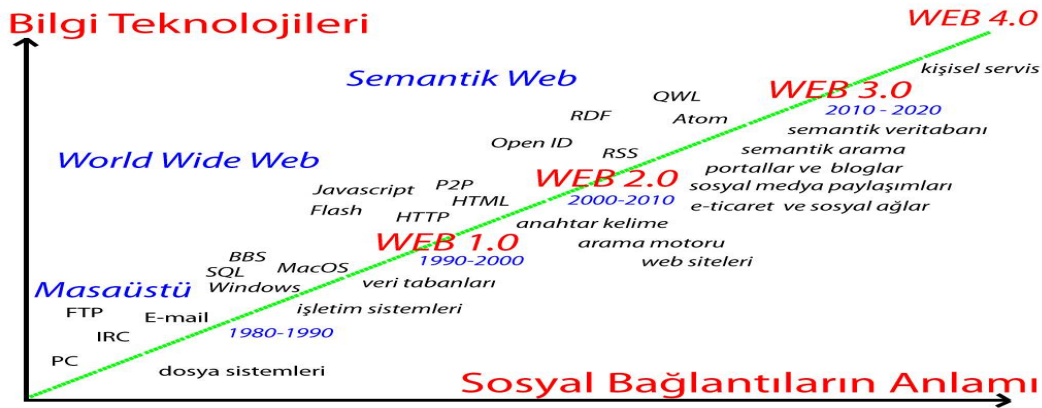
S.no	Web 1.0 (Statik Web)	Web 2.0 (Sosyal Web)	Web 3.0 (Anlamsal Web)
1	1990 -2000	2000-2010	2010-2020
2	Tim Berners Lee	Tim O'Reilly	Tim Berners Lee
3	Salt Okunabilen Web	Okunup-Yazılabilen Web	Okuma-Yazma ve Yönetilebilen Web
4	Milyonlarca Kullanıcı	Milyarlarca Kullanıcı	Trilyonlarca Kullanıcı
5	Enformasyona Erişim	Kişilerarası Erişim	Bilgiye Erişim
6	Ekosistem	Katılım	Anlamlandırma
7	Enformasyon Paylaşımı	Kullanıcı Etkileşimi	Kullanıcı Grupları
8	Hipermetin	Web Topluluğu	Bilgisayarlar Arası Anlamlı Web
9	Şirketlerin veya Kurumların Yayınladığı İçerik Ör: CNN Medya	Kullanıcıların Yayınladığı İçerik	Kullanıcılar Tarafından Üretilen Uygulamalar (Facebook, Google Maps)
10	Kişisel Web Sayfaları	Web Blogları	Anlamlı Web Blogları
11	İçerik Yönetim Sistemi	Wikiler, Wikipedia	Anlamlı Wikiler: dbpedia,
12	Arama Motoru: Google	Kişiselleştirilmiş Google Uygulamaları: Haritalar	Anlamlı Arama Motoru: SWSE, Swoogle

Tablo 3.1 incelendiğinde sadece okunabilir olarak kullanılan Web 1.0 teknolojisi, Web 2.0 ile okunup yazılan bir yapıya dönüşmüştür. Web 3.0'ın ortaya çıkması ile birlikte kullanıcılar okuyup yazmanın dışında web kullanımında süreci işleten ve yöneten kişiler olarak rol almaya başlamışlardır. İlk başlarda web

kullanıcılarının sayısı milyonlarla ifade edilirken bu sayı günümüzde milyarlaraya ulaşmıştır. 1990'larda bir ekosistem olarak çalışan Web 1.0 teknolojisi, Web 2.0'a geçilmesi ile birlikte artık kullanıcıların birbirleri ile etkileşim içerisinde olmasına imkan tanımaktadır. Web 3.0 bu konuda Web 2.0'a göre çok gelişmiş bir yapıya sahip olup, sadece kullanıcılar arası etkileşimin ötesine geçerek bilgisayarlar ve yazılımlar arasında bilgi alışverişini sağlayan bir yapıya dönüşmüştür.

Web 1.0'dan Web 3.0'a kadar olan gelişim süreci kuşkusuz birbiri ardına üstün özelliklere sahip olan teknolojileri ifade etmektedir. Web teknolojilerinin geleceğinde Web 4.0'ın insanların düşüncelerini anlayabilen ve bu doğrultuda çözüm önerileri geliştirebilen yapay zekaya sahip olarak tasarlanması ve birçok elektronik cihazın birbirleri ile bağlantılı şekilde olup yönetilebilmesine imkan veren bir yapı olarak ortaya çıkması düşünülmektedir.

Web 1.0'dan Web 4.0'a kadar olan teknolojilerin gelişim süreci Şekil 3.2'de gösterilmektedir.

Şekil 3. 2 Web gelişim süreci (WEB, 25.12.2016, <https://sosyalmedyamace.com>).

3.2. Sosyal Medya Kavramı ve Özellikleri

Sosyal medya kavramı Web 2.0'ın ortaya çıkmasıyla birlikte doğmuştur. Sosyal medya etkileşime, iletişime, paylaşımına imkân veren, kullanıcıları ve toplulukları etkin bir hale getiren platformları kapsamaktadır (Manavcıoğlu, 2011:23). Sosyal medya kavramı wikipedia ansiklopedisinde "Web 2.0'ın kullanıcı hizmetine sunulmasıyla birlikte, tek yönlü bilgi paylaşımından, çift yönlü ve eş zamanlı bilgi paylaşımına ulaşılmasını sağlayan medya sistemi" olarak tanımlanmaktadır (Sosyal-Medya, 20.12.2016, <https://tr.wikipedia.org>). Sosyal medya benzer düşüncelere ve fikirlere sahip olan kullanıcıların web servislerini kullanarak birbirleri ile iletişim kurma şeklini ifade etmektedir (Lietsala ve Sirkkunen, 2008:13).

Sosyal medya, bireylerin ilgi duyduğu ve merak ettiği konular hakkında eş zamanlı olarak iletişim ve etkileşimde buldukları, zaman ve mekân sınırlaması olmadan yazı, resim, ses, video gibi paylaşımlarda bulunarak içeriği kendilerinin oluşturduğu internet tabanlı bir ortamdır (Argın, 2013:15). Sosyal medya kullanıcıları sosyal yazılıma dayalı olan uygulamaların yardımı ile çevrimiçi platformları kullanarak metin, video, müzik vb. gibi çeşitli türde içerik paylaşımında bulunabilirler (Lietsala ve Sirkkunen, 2008:19).

Sosyal medya katılımcılarını cesaretlendirir ve ilgili olan her bir kullanıcıdan geri bildirim alır. İnternet uygulamaları arasında sosyal medya uygulamaları en çok geri bildirimde bulunan uygulamalardır (Düvenci, 2012:44). Sosyal medyanın kullanılmasındaki temel amaç kullanıcılarının birbirleri ile sosyal etkileşim içerisinde olmasıdır (Miller vd., 2016:16). Sosyal medya çeşitli ve farklı kültürlerden olan insanların birbirleri ile iletişim kurmasına, arkadaş olmasına, gruplar oluşturmasına ve paylaşım yapabilmesine imkan vermektedir (Lietsala ve Sirkkunen, 2008:17; Miller vd., 2016:2; Boyd ve Ellison, 2008:210; Safran, 2010:13-20). Sosyal medyanın olumlu yönlerinin dışında beraberinde getirdiği olumsuz etkileri olsa da insanlar arasındaki popülerliği her geçen gün artmaktadır (Öztürk ve Akgün, 2012:50).

Sosyal medya tanımındaki ana vurgu katılımcılar ve topluluklar olmasına rağmen farklı alanlardaki çeşitli işletmeler de sosyal medyayı kullanmaktadır (Lietsala ve Sirkkunen, 2008:23). “Sosyal medya platformu üzerinde çeşitli bilgi, eğlence, yaşam, hobi, ilgi alanları, mesajlaşma, interaktif, etkinlik, yorum ve içerik paylaşım servisleri geliştirilebilir. Sosyal medya platformları üzerinde sınırsız mobil ve internet servisi açılabilirdiği gibi platform sahibine de tüm servislerinin içeriklerini yönetme imkânı verir.” (Sosyal-Medya, 20.12.2016, <https://tr.wikipedia.org>). Birçok organizasyon kendi internet tabanlı sosyal medya platformlarını tasarlamaktadır. Her platformun çalıştırılması ve yönetilmesi için bir dizi kural belirlenmiş ve uygulamalar geliştirilirken bu kurallar göz önünde bulundurulmaktadır (Vardarlier, 2014:46).

Lietsala ve Sirkkunen (2008) sosyal medyanın beş temel özelliğini şu şekilde açıklamaktadır;

- Sosyal medya kendine özgü içerik paylaşım alanına sahiptir.
- Kullanıcılar tüm içeriği ya da bir kısmını kendileri oluşturma, paylaşma ve değerlendirme imkânına sahiptir.
- Sosyal medya sosyal etkileşime dayalıdır.
- Sosyal medyadaki tüm içerik, dış ağları birbirine bağlama özelliğine sahiptir.
- Tüm kullanıcılar birbirlerinin profillerine ve içeriklerine erişim sağlayabilirler.

Erkul (2009) bir web sitesinin veya uygulamanın sosyal medya olarak kabul edilebilmesi için şu özelliklere sahip olması gerektiğini vurgulamaktadır. Bunlar;

- Yayıncıdan bağımsız kullanıcıları, grupları ve üyelerinin olması,
- Kaynağını kullanıcılar tarafından oluşturulan içeriklere sahip olması,
- Kullanıcılar arasında iletişim ve etkileşim sağlamaya imkân tanınması,
- Zaman ve mekân kısıtlaması olmadan kullanılabilmesidir.

Mayfield (2008)'e göre sosyal medya çevrimiçi medyanın yeni türünün bir bileşeni olarak ortaya çıkmıştır ve beş temel özelliği içinde bulundurması gerekmektedir. Bunlar;

Katılım: Sosyal medya, ilgi duyan her bireyin katılımını ve geri bildirimini destekler. Sosyal medya ve kullanıcılar arasındaki bağlantıyı sağlar.

Açıklık: Birçok sosyal medya aracı geribildirim ve katılıma açıktır. Sosyal medya araçları bireylerin bilgi paylaşmasını, yorum yapmasını ve sosyal ortamlara katılmasını mümkün kılmaktadır.

Diyalog: Geleneksel medyada iletişim tek yönlü olmasına rağmen sosyal medya kullanıcılara çift yönlü etkileşim imkânı sunmaktadır.

Topluluk: Sosyal medya toplulukların hızlı ve etkili iletişim kurmasını sağlar. Bu topluluklar, fotoğraf çekme sevgisi, siyasi bir konu ya da popüler televizyon programları gibi ortak ilgi alanları ilgili olarak paylaşımlar gerçekleştirir.

Bağlılık: Sosyal medyanın birçok türü diğer sitelerle, kaynaklarla ve insanlarla kurulan bağlantı esasına dayanır.

Manavcıoğlu (2010) sosyal medyanın temel özelliklerini şu şekilde sıralamaktadır;

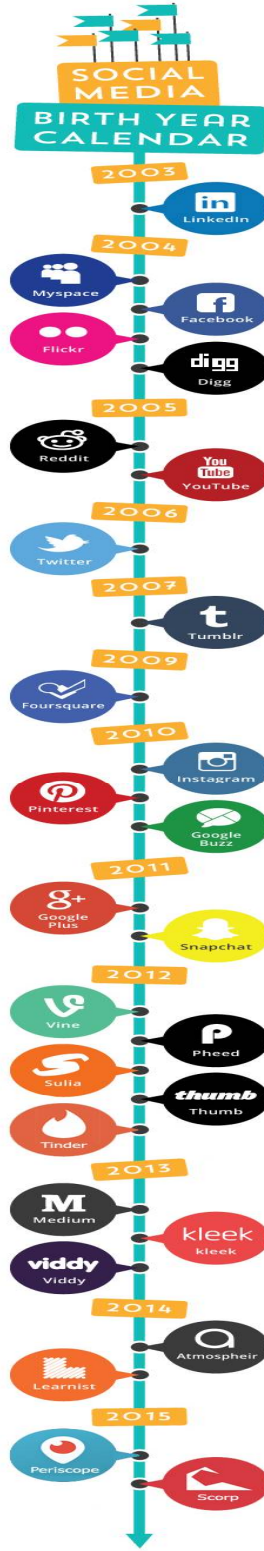
- Zaman ve mekân kısıtlaması olmadan, paylaşım ve tartışma yapmanın esas olduğu bir internet uygulamasıdır.
- Kullanıcılar, kendileri tarafından üretilen içerikleri çok kolay bir şekilde internet ortamında ve mobil ortamda yayımlayabilmektedir.
- Kullanıcılar, başka kullanıcıların içeriklerini, paylaşımlarını ve yorumlarını takip edebilmekte ve katkıda bulunabilmektedir.
- Kullanıcılar, sosyal medya uygulamalarında hem takip eden hem de takip edilen olarak iki farklı rol oynamaktadırla.
- Sosyal medyanın kesin çizgilerle belirlenmiş kuralları yoktur, kuralları katılımcıların kendisi belirler.
- Sosyal medyada paylaşılan içeriklerin büyük bir bölümü informaldır. Bu sebeple zamanla katılımcılar arasında dedikodu ortamları oluşabilir.

Sosyal medyaya ait özellikler incelendiğinde genel olarak birbiri ile benzerlik gösterdiği anlaşılmaktadır. Sosyal medya ile ilgili olarak net sınırların çizilememesi sebebi ile özellikleri genel bir sınıflandırmaya tabi tutmak pek mümkün değildir. Sosyal medyaya yönelik olarak tanımlanan özelliklerin internet ve mobil teknolojilerdeki gelişmelerle birlikte yenilik kazanmaya devam ettiği anlaşılmaktadır (Miller vd., 2016:21).

3.3. Sosyal Medyanın Tarihçesi

Sosyal medyanın tarihçesi ile ilgili olarak küresel anlamda ilk kronolojik araştırma Boyd ve Ellison (2008) tarafından yapılmıştır (Miller vd., 2016:10-13). 1997 yılında ilk sosyal ağ sitesi olarak bilinen “SixDegress.com” kurulmuştur. Bu sosyal ağ sitesi, kullanıcılarına profil oluşturma, arkadaş edinme ve profil görüntüleme gibi imkanlar sunmaktadır. 1997 ve 2003 yılları arasında birbirinden farklı özelliklere sahip çeşitli sosyal ağ siteleri kullanıma sunulmuştur. 2004 yılında gelindiğinde ise günümüzde en çok kullanılan sosyal ağ sitesi olarak bilinen “Facebook” kurulmuştur. 2006 yılında ise bütün dünyanın yakından tanıdığı mikro blog sitesi olan “Twitter” kullanıcıları ile buluşmuştur (Boyd ve Ellison, 2008:212-216). Mobil teknolojilerin gelişmesi ile birlikte anlık mesajlaşma programları olan “WhatsApp” 2009 yılında ve “Snapchat” 2011 yılında kullanıcıların hizmetine sunulmuştur (Miller vd., 2016:15). Gelişen internet teknolojisi ile birlikte, sosyal medyanın da farklı kullanım amaçlarına yönelik olarak kendini güncelleyeceği ve sosyal medya araç sayılarının artacağı düşünülmektedir.

Şekil 3.3’de 2003-2015 yılları arasında kurulan sosyal medya platformlarının tarihçesi verilmiştir.

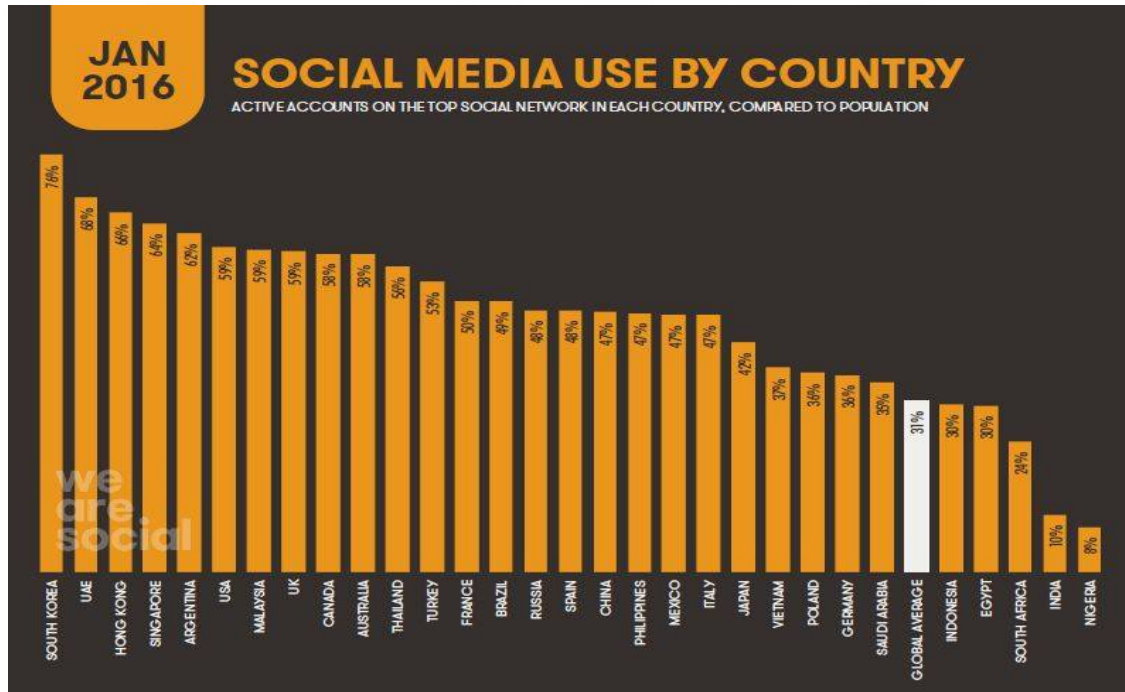
Şekil 3.3 Sosyal medyanın tarihçesi (DİJİTALAJANS, 25.12.2016, <https://dijitalajanslar.com>)

3.4. Dünyada ve Türkiye’de Sosyal Medya Kullanımı

Birçok farklı sosyal medya platformunun dünya genelinde milyonlarca kullanıcısı bulunmaktadır (Boyd ve Ellison, 2008:210). Digital (2016) tarafından hazırlanan raporda dünya çapında ülkelerin sosyal medya kullanım istatistikleri incelenmiştir. Bu rapora göre 2016 yılında; dünya genelinde yaklaşık olarak 3,5 milyar internet kullanıcısı olduğu, bu kullanıcılarında yaklaşık olarak 2,3 milyarının sosyal medyayı aktif olarak kullandığı belirtilmiştir. Yine aynı raporda internet ve sosyal medya kullanımının bir önceki yıla göre %10 artış gösterdiği ifade edilmektedir.

Tablo 3.2’de ülkelere göre sosyal medya kullanım istatistikleri verilmiştir (Digital, 19.12.2016, <http://wearesocial.com>).

Tablo 3. 2 Ülkelerin nüfusa göre sosyal medya kullanım istatistikleri (Digital, 19.12.2016, <http://wearesocial.com>).

Tablo 3.2’de görüldüğü üzere; dünya genelinde ülke nüfuslarına göre sosyal medya kullanım ortalamasının %31 olduğu anlaşılmaktadır. Sosyal medyayı; Güney Kore’nin %78 oranla en fazla, Nijerya’nın ise %8 oranla en az kullanan ülkeler olduğu ifade edilmektedir. Türkiye’nin ise %53 sosyal medya kullanım oranı ile dünya ortalamasının oldukça üstünde olduğu görülmektedir.

Digital (2016) raporunda yer alan 2016 yılı Türkiye istatistikleri incelendiğinde; yaklaşık 46 milyon internet ve 42 milyon sosyal medya kullanıcısı olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca ülke genelinde 36 milyon insanın mobil telefon ile internete bağlandığı ifade edilmektedir. Türkiyede bir önceki yıla göre internet kullanıcı sayısında %10, sosyal medya kullanıcı sayısında ise %5 artış olduğu belirtilmektedir. Buna ek olarak Türkiye’de internet kullanıcılarının günlük ortalama 2,5 saat sosyal medya platformlarında zaman harcadığı tespit edilmiştir (Digital, 19.12.2016, <http://wearesocial.com>).

TÜİK (2016) tarafından Türkiyede hanehalkı bilişim teknolojileri kullanımı üzerine bir araştırma sonucunda; 2016 yılına ait bilişim teknolojileri kullanımı istatistiklerinden internet kullanım amaçları arasında sosyal medya kullanımının ilk sırada olduğu anlaşılmaktadır.

3.5. Sosyal Medya ve Eğitim

Sosyal medyanın eğitim üzerine etkilerini inceleyen birçok çalışmada sosyal medyanın eğitim üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu ortaya konmuştur (Rajesh ve Michael, 2015; Vural, 2015; Safran, 2010; Tariq vd. 2012; Rodriguez, 2011). Sosyal medya genç insanlara yönelik olarak bir eğitim ortamı işlevi görmektedir (Miller vd., 2016:17). Yaros (2012)'a göre sosyal medya destekli olarak verilen eğitimin en önemli özelliklerinden birisi sosyal medya ile dijital araçların sınıf içi kullanımını artırarak öğretmen ve öğrenci etkileşimini sağlamaktır. Sosyal medya destekli eğitimin verilmesi öğretmenlere ve öğrencilere alternatif bir öğretim ve öğrenim ortamı sunmaktadır. Sosyal ağların öğretmen ve öğrencilerin belli başlı aşamaları takip ederek sosyal ağlar aracılığıyla eğitime dönük bir topluluk oluşturmaları, birbirlerine bilgi paylaşımı sunmaları, iletişim kurmaları etkin bir biçimde gerçekleştirilebilir. Sosyal ağlar aynı zamanda öğrenme ve öğretme süreçlerinin çeşitli görsel, ses, metin, slayt gibi materyallerle donatılarak zenginleştirilmesine olanak sağlamaktadır (Pollara ve Zhu, 2011). Ayrıca sosyal medyanın eğitim sürecinde kullanılması ile öğrenci-öğrenci, öğretmen-öğrenci ve öğretmen-ebeveyn arasında işbirliği meydana gelmektedir (Miller vd., 2016:70).

Livingstone ve Brake (2010)'e göre sosyal medya siteleri internetteki pek çok platform gibi özellikle araştırmacılar ve eğitimciler için durdurulamaz bir hedefi temsil etmektedir. Dolayısıyla sosyal medya eğitimin tüm alanlarına entegre edilebilir bir özelliğe sahiptir. Zaidieh (2012), eğitimde sosyal ağ kullanımının katkılarını öğrencilere esneklik sağlama, tekrar edilebilirlik ve kolay erişim sağlama olarak 3 kategoride incelemiştir. Bu doğrultuda, öğrencilere farklı bakış açısı sunma fırsatı vermesi, bilgi alışverişinde bulunmalarını sağlaması ve öğrencilerin stresini azaltıp memnuniyet derecesini artırması yönünden sosyal medya araçlarının kullanım gerekliliği vurgulanmıştır. Sarsar vd. (2015), tarafından öğrenme ve öğretme sürecinde sosyal medya kullanımına ilişkin yapılan çalışmada, ders etkinlikleri için facebook'u kullanmanın öğrencilerin neredeyse tamamı tarafından olumlu olarak değerlendirildiği ortaya konmuştur.

Sosyal medya araçlarının kendini yenileyebilen yapısı, ulaşılabilir olması, paylaşım ve işbirliğine açık olması gibi sebeplerle eğitim aracı olarak kullanılabilir durumu söz konusudur. Bu doğrultuda, sosyal medyanın eğitime getireceği avantajlar şu şekilde sıralanabilir (Yamamoto vd., 2010);

- Zaman ve mekân sınırlaması olmaması,
- Bilgisayar ortamındaki gelişimlerin eğitimin verimliliğine fayda sağlaması,
- Öğrencinin öğrenmesini ve gelişmesini kendi hızına ve düzeyine göre gerçekleştirmesi,
- Verilen dönütlerle etkili iletişimi sağlama,
- Öğrencinin derse erişiminin zor olmaması ve tekrar yapma imkânının olması,
- Duyu organlarına hitap etmesi ve öğrenmeyi hızlandırmasıdır.

Öğrenciler çeşitli sosyal medya araçları sayesinde birbirleriyle iletişim ve etkileşim içerisinde olurlar. Öğrencilerin yaratıcılık ve üretkenlik düzeylerini de geliştiren sosyal medya araçları sosyokültürel sistem için bir öğrenme ortamı

sunmaktadır. Sosyal medya araçlarının eğitim öğretim sürecine etkisi dört temel başlıkta ele alınmaktadır. Bunlar;

- Bağlantı kurma ve sosyal destek
- İş birliği, enformasyon keşfi ve paylaşımı
- İçerik oluşturma
- Bilgi ve enformasyonun birleşimi ile içerik düzenlenmesidir (McLoughlin ve Lee, 2007:667)

Sürekli olarak gelişim gösteren internet teknolojileri ile birlikte sosyal medya platformları da gelişmektedir. Bu kapsamda günümüz bilgi çağında, sosyal medya platformları da bir öğrenme ortamı olarak işlev görmektedir. Öğrenme ortamlarından özellikle sosyal medya platformlarının teknolojik olarak desteklenmesi ile birlikte eğitim öğretim alanında daha etkili ve verimli sonuçlar alınacağı düşünülmektedir.

3.6. Sosyal Medya Araç ve Ortamları

Sosyal medya kavramı, bazı temel özellikleri içerisinde barındıran genel bir yapıyı ifade etmesine rağmen sosyal medyanın araçları, farklı kullanım özellikleri ve türlerine göre oldukça çeşitlilik gösteren bir kavramı simgelemektedir. Bireyler herhangi bir sosyal medya ortamına erişebilmek için kendi ihtiyaçları doğrultusunda bir sosyal medya aracı kullanırlar. Sosyal medya araçları; kullanıcıların amaç ve isteklerine göre birbirinden farklılık gösteren sosyal medyanın yapı taşları olarak tanımlanabilirler. Bazı sosyal medya araçları küresel hale gelmişken (Facebook, Youtube, Twitter, Flickr, Wikipedia vb.) bazılarının yalnızca yerel olarak kullanıldığı görülmektedir. Yerel veya küresel ayrımı olmaksızın sosyal medya araçlarının hepsi sosyal medyanın birer parçasıdır (Başer, 2014:13). Zaman içerisinde sosyal medya araçlarının bazılarının popüleritesi artmış bazılarının ise kaybolmuştur (Miller vd., 2016:3-4).

Sosyal medya araçları ile ilgili olarak farklı şekillerde sınıflandırmalar yapılmıştır. Mayfield (2008) sosyal medya araçlarını; sosyal ağlar, bloglar, wikiler, podcastler, forumlar, içerik toplulukları ve mikro bloglar olmak üzere yedi gruba ayırmıştır. Constantinides ve Fountain (2008)'e göre sosyal medya araçları beş temel kategoriye ayrılmıştır. Bunlar; bloglar, sosyal ağlar, topluluklar, içerik toplayıcılar, forumlar ve haber panoları şeklinde sıralanmaktadır. Levy (2009) çalışmasında sosyal medya araçlarını; sosyal ağlar, etiketlemeler, zengin site özetleri, bloglar ve wikiler olarak sınıflandırmıştır. Sosyal medya araçlarını farklı şekillerde sınıflayan birçok çalışma mevcuttur (Lietsala ve Sirkkunen, 2008; Koçak, 2012; Boyd ve Ellison, 2008; Arğin, 2013; Levy, 2009; İşlek, 2012; Miller vd., 2016; Safko ve Brake, 2009; Manavcıoğlu, 2011; Safran, 2010; Ök, 2013; Başer, 2014; Vardarlier, 2014; Kaplan ve Haenlein, 2010). Fakat tüm sosyal medya araçlarını kategorize edecek tek bir sınıflandırmadan bahsetmek mümkün değildir. Çünkü değişen kullanıcı ihtiyaçları ile birlikte sosyal medya araçlarına her geçen gün yeni bir özellik eklenmekte ve bu da süreklilik gösteren bir sınıflandırmayı zorlaştırmaktadır (Başer, 2014:15). Bu araştırma kapsamında sosyal medya araçları özelliklerine göre bloglar, mikro bloglar, wikiler, sosyal ağlar, içerik paylaşım siteleri, forumlar, sanal dünyalar, podcastler ve sosyal imleme/etiketleme olmak üzere 9 farklı grupta incelenmiştir.

3.6.1. Bloglar

Blog terimi: “web” ve “log” kelimelerinin birleşiminden oluşan “weblog” kelimesinin kısaltılmış halidir (Safko ve Brake, 2009:162). Bloglar ilk olarak web 2.0 teknolojinin ortaya çıkmasıyla birlikte kullanılmaya başlanmıştır (O’Reilly, 2005:8). Bloglar, genellikle güncelden eskiye doğru yazılan günlük biçimindeki web siteleri olarak bilinmektedir (Mayfield, 2008:16). Bloglar genelde metinsel ifadelerin yoğunlukta olduğu bir araç olmasına rağmen fotoğraf, resim, video, ses ve sunum dosyaları gibi farklı türdeki içeriklerde blog içerisinde yer alabilmektedir (İşlek, 2012:25).

Blogları diğer web sitelerinden ayıran bazı özellikler vardır. Bunlar;

Ton: Genellikle içerikler tartışma stilinde yazılır.

Başlık: Yazılacak olan içerik hakkında tanımlayıcı başlıklar içerir.

Bağlantılar: Diğer web sitelerine kullanıcıları tarafından kolay şekilde link verilebilir.

Yorum ve Geri izleme: Yazılan içerik hakkında yorum yapmak için panolara sahiptir.

Abonelik: Yeni eklenen içeriklerden haberdar olmak için kullanıcılara abonelik sistemi sunar (Mayfield, 2008:16).

Yaygın olarak kullanılan blog siteleri WordPress, Blogger, MovableType ve LiveJournal olarak sıralanabilir (Safko ve Brake, 2009:165). Blog türleri kişisel, temasal, topluluk ve kurumsal olmak üzere 4 grupta incelenebilir. Kişisel bloglar; internet üzerinde bireysel olarak oluşturulan genellikle blog yazarının ismini veya takma adını alan ve yazarın günlük hayatta karşılaştığı deneyimlerin paylaşıldığı ortamlardır. Bu tür bloglar çok fazla deneyimi olmayan kişilerin bile kullanabileceği ve sayfa düzenlemesi yapabileceği bloglardır. Temasal bloglar; uzmanlar tarafından belirli bir tema (siyaset, eğitim, ekonomi vb.) hakkında yazılan bloglardır. Topluluk blogları; üyelik sistemine sahip olan ve bu üyelerin gönderdiği mesajlardan oluşan blog türüdür. Kurumsal bloglar ise şirketlerin kendileri ile ilgili haber ve duyuruların samimi bir şekilde halk ile paylaştıkları ortamlardır (Blog, 20.12.2016, <https://tr.wikipedia.org>).

En çok kullanılan blog sitelerinden olan WordPress (Safko ve Brake, 2009:165), 2003 yılında kurulmuştur. WordPress açık kaynak kodlu ve ücretsiz olarak sunulan bir içerik yönetim sistemidir. Kullanıcılar WordPress sayesinde kendi blog sitelerini oluşturabilir ve yönetebilirler. WordPress kullanıcılarına basitlik, esneklik, kolay yayınlama, araç ekleme, kullanıcı yönetimi, medya yönetimi, kolay tema sistemi, arama motorlarına kayıt seçeneği, topluluk oluşturma gibi birçok özelliği bir arada sunmaktadır. Ayrıca kullanıcılar blog sitelerine çeşitli mobil cihazlarla erişim gerçekleştirerek düzenleme yapabilmektedirler (Wordpress, 20.12.2016, <https://wikipedia.org>; Wordpress, 20,12,2016, <https://wordpress.org>).

3.6.2. Mikro Bloglar

Mikro bloglar, kullanıcılara belirli bir karakter sınırlaması içerisinde anlık olarak duygu, düşünce, fikir, görüş, öneri ve durumlarını ifade edebilme imkanı sunan sosyal medya araçlarıdır (Manavcıoğlu, 2011:38). Mikro bloglar genellikle okunabilir şekilde sunulan karakter sınırlamalı metin mesajları olarak tanımlanırlar (Safko ve Brake, 2009:265; Mayfield, 2008:6). Mikro bloglardaki mesajların yayınlanma şekli ile cep telefonlarındaki kısa mesaj servisleri ile benzerlik göstermektedir. Bu sayede mikro blog mesajları dünyanın çeşitli yerlerine kolay ve hızlı bir şekilde ulaşabilmektedir (Başer, 2014:19). Mikro bloglar, teknolojinin gelişmesiyle birlikte video, resim, fotoğraf vb. gibi çeşitli içerikleri de yayınlama imkânı sunmaktadır. Mikro blogların

geleneksel bloglara göre daha hızlı ve pratik olmasından dolayı kullanıcılar blog yazmaya fazla zaman ayırmadan mobil telefonlar üzerinden bile kolay ve hızlı bir şekilde anlık olarak mesaj gönderebilmektedir (Safko ve Brake, 2009:264). Mikro blog kullanıcıları “şimdi ne yapıyorum”, “şu anda ne gördüm” veya “bu çok güzelmiş” gibi anlık ve günlük hayatta o an içerisinde kullanıcıyı çok etkileyen gün sonunda pek anlam taşımayan içerikleri yayımlayabildiği gibi geleneksel blog yayıncılığında ele alınan tematik konuları da yayımlayabilirler (Mikro-Blog, 20.12.2016, <https://tr.wikipedia.org>).

İlk mikro blog uygulamalarından biri olan Twitter, 2006 yılının Mart ayında San Francisco merkezli bir şirket olan Obvious'taki bir projenin sonucu olarak ortaya çıkmıştır. İlk olarak şirketin kendi çalışanları arasındaki iletişimi sağlamak için kullanılan twitter, yedi ay kadar sonra Ekim 2006'da halka açık bir platform haline getirilmiştir (Safko ve Brake, 2009:264). Twitter kullanıcılara “tweet” adı verilen en fazla 140 karakterle sınırlı metinler yazma imkânı vermektedir. Kullanıcılar tarafından oluşturulan tweetler herkes tarafından görüntülenebilir. Fakat kullanıcılar yazdıkları tweetlerin sadece arkadaş ya da arkadaş gruplarının görmesine yönelik olarak sınırlama getirebilirler (Twitter, 22.12.2016, <https://twitter.com>). Ayrıca tweetler kullanıcıların tercih ettiği çeşitli mobil cihazlar aracılığı ile de gönderilebilmektedir (Safko ve Brake, 2009:264). Twitter genellikle; aile bireyleri, arkadaşlar ve iş arkadaşları gibi farklı sosyal grupların birbirleriyle iletişim kurması ve bağlantı içinde olması için kullanılmaktadır. Twitter kullanıcılarının büyük çoğunluğu günlük yaptıkları aktivitelerden dolayı durumlarında farklı zamanlarda güncelleme yaparlar. Bu da benzer sosyal çevreyi kullanan insanların birbirlerinden haberdar olmasını sağlar (Safko ve Brake, 2009:536). Twitter'ın dünya genelinde; aktif olarak 313 milyon kullanıcısı bulunmaktadır (Twitter, 22.12.2016, <https://twitter.com>).

3.6.3. Wikiler

Wiki kelimesi hawaii dilinde “hızlı” ve “çabuk” anlamlarına gelen bir sözcüktür. Ayrıca wiki sitelerinde genellikle “What I Know is ?” (bildiğin şey ne ?) cümlesinin baş harflerinin birleşmesi ile oluşan bir kelime olduğu ifade edilmektedir. İlk wiki web sitesi 1995 yılında Warn Cunningham tarafından “wikiwikiweb” adı ile kurulmuştur (Safko ve Brake, 2009:181-182). Wikiler genellikle belirli bir konu hakkında iş birliği yapan kullanıcılar tarafından oluşturulan ve düzenlenen web siteleri olarak tanımlanırlar (Mayfield, 2008:35; Lietsala ve Sirkkunen, 2008:35). Wiki platformunun kurucusu olan Ward Cunningham wiki sayfasının sahip olması gereken özelliklerini şu şekilde açıklamıştır;

- Wikiler kullanıcılar tarafından yeni sayfa oluşturulabilen ve var olan sayfaların düzenlenebildiği web platformlarıdır.
- Wikiler link sayfaları oluşturarak ilişkili diğer konular hakkında sayfalar arası geçişler yapabilmelidir.
- Wiki siteleri kullanıcıların sadece ziyaret ettiği bir site olmanın ötesinde içerik oluşturulan ve işbirliğine dayanan sosyal ortamlar olmalıdır (Leuf ve Cunningham, 2001:182).

Wikiler yapısal olarak blog sayfaları ile benzerlik göstermelerine rağmen aralarında önemli farklılıklar bulunmaktadır. Blog sayfalarında okuyucuların yazarın sayfasına yorum gönderebilme yetkisi olmasına karşın içerikte herhangi bir değişiklik yapma yetkisi bulunmamaktadır. Wiki sayfalarında ise “düzenle” seçeneği olması nedeniyle kullanıcılar mevcut içerik üzerinde değişiklik yapabilmekte ve herkesin bir anlamda ilgi alanına göre yazar olmasına izin vermektedir (Aytekin, 2011:9).

Dünya çapında en yaygın olarak kullanılan wiki örneği wikipedia'dır (Mayfield, 2008:35; Lietsala ve Sirkkunen, 2008:34). Wikipedia 2001 yılında Jimmy Wales tarafından kurulmuştur. Kurulduğu günden itibaren dünyanın her yerinden gönüllü insanlar tarafından ortaklaşa hazırlanan açık kodlu, özgür, kar amacı gütmeyen ücretsiz bir ansiklopedidir. Wikipedia sitesi wiki teknolojilerini kullanır, yani dünya üzerinde internete bağlı bilgisayarı veya mobil cihazı olan herkes çok az sayıdaki korumalı sayfa dışında tüm sayfalarda ekleme, çıkarma ve düzenleme yapabilir (Wikipedia, 20.12.2016, <https://tr.wikipedia.org>; Safko ve Brake, 2009:185). Dünya genelinde en popüler beşinci web sitesi olan wikipedia ansiklopedisinin 200'den fazla dil desteği ve milyonlarca kullanıcısı bulunmaktadır (Başer, 2014:17; Wikipedia, 20.12.2016, <https://tr.wikipedia.org>).

3.6.4. Sosyal Ağlar

Sosyal medya ile sosyal ağ kavramları birbirlerinin yerine kullanılabilen benzer iki kavramdır (Miller vd., 2016:10; Boyd ve Ellison, 2008:211). Fakat Safko ve Brake (2009)' e göre sosyal ağ siteleri, sosyal medya araçları içerisinde bir kategori olarak yer almaktadır. Sosyal medya araçlarının içerisinde en çok kullanılanı sosyal ağ siteleridir (Lietsala ve Sirkkunen, 2008:20). Sosyal ağ siteleri; kullanıcıların açık ya da yarı açık profil oluşturabilecekleri, diğer kullanıcılarla iletişim kurabilecekleri ve birbirlerine ait bağlantı listelerini görüntüleyebilecekleri web tabanlı bir yazılım olarak tanımlanmaktadır. Sosyal ağ sitelerini diğer sitelerden ayıran en önemli özellik, kullanıcıların birbirleri ile iletişim kurması değil kendilerine ait profillerin diğer kullanıcılar tarafından da görüntülenebilmesidir (Boyd ve Ellison, 2008:211). Sosyal ağların profil tanımlamasında yaş, ilgi alanları, konum, hakkında, fotoğraf, video klipleri vb. gibi bilgiler yer almaktadır (Boyd ve Ellison, 2008:213; Kaplan ve Haenlein, 2010:63). Sosyal ağ sitelerinin temel kullanım amacı profil görüntüleme, arkadaş toplulukları oluşturma, çoklu ortam destekli dosya paylaşımında bulunma, iletişim kurma, arkadaş edinme ve eğitim amaçlı gruplar oluşturma olarak sıralanabilir (Safko ve Brake, 2009:47).

Sosyal ağ siteleri eğitim sürecinde de önemli rol oynamaktadır. Sosyal ağlar eğitim sürecinde; öğrenci ve öğretmenlere etkileşim ortamı sunması, katılımın geniş çevrelere ulaşması ve sanal ortamlarda sosyal öğrenme gerçekleştirilmesi amacı ile kullanılmaktadır. Ayrıca sosyal ağlar öğrencilere metin, video, ses gibi materyallerle zenginleştirilmiş öğrenme ortamları sunmaktadır (Pollara ve Zhu, 2011:3331). Sosyal ağlar birçok ünlü şirket tarafından da marka değerini yükseltmek ve ürünlerin pazarlamasını yapmak amacı ile etkin şekilde kullanılmaktadır (Kaplan ve Haenlein, 2010:64; Safko ve Brake, 2009:26). Son yıllarda kullanıcılara sağladığı olanaklarla zenginleşen sosyal ağların kullanımı her geçen gün yaygınlaşmaktadır (Özmen vd., 2012:497; Boyd ve Ellison, 2008:210). Sosyal ağ sitelerine dahil olan nüfusun büyük çoğunluğunu genç internet kullanıcıları oluşturmaktadır (Kaplan ve Haenlein, 2010:64; Safko ve Brake, 2009:43; Boyd ve Ellison, 2008:221; Collin vd., 2011:10). Dünya genelinde en çok kullanılan sosyal ağ sitelerinin başında facebook gelmektedir (Safko ve Brake, 2009:26; Miller vd., 2016:11; Kaplan ve Haenlein, 2010:63;).

Facebook, insanların başka insanlarla iletişim kurmasını ve bilgi alışverişini yapmasını amaçlayan bir sosyal ağ sitesidir. 4 Şubat 2004 tarihinde Harvard Üniversitesi öğrencilerinden Marc Zuckerberg tarafından kurulan facebook ilk başlarda sadece Harvard öğrencileri tarafından kullanılabilirdi. 2006 yılında ise hiçbir sınırlama olmadan herkesin kullanımına açılan facebook çok kısa sürede milyonlarca

insan tarafından kullanılmaya başlanmıştır (Facebook, 22.12.2016, <https://tr.wikipedia.org>; Boyd ve Ellison, 2008:218; Kaplan ve Haenlein, 2010:60). Facebook sosyal ağ sitesi kullanıcılarına profil oluşturma, anlık mesajlaşma, online oyun oynama, arkadaş edinme, topluluk oluşturma, durum bildirim, ses, fotoğraf ve video paylaşımı gibi birçok fonksiyonu bir arada sunmaktadır (Safko ve Brake, 2009:453; Lietsala ve Sirkkunen, 2008:49; Boyd ve Ellison, 2008:220; Mayfield, 2008:6; McLoughlin ve Lee, 2007:665). Facebook genellikle günümüzde; iletişim, politika, iş, kültür, pazarlama, reklam, oyun, araştırma ve eğitim, amacı ile kullanılmaktadır (Boyd ve Ellison, 2008:220; Collin vd., 2011:12). Digital 2016 yılı için yayınladığı sosyal medya raporunda dünya genelinde facebook kullanıcı sayısının yaklaşık 1,6 milyar olduğunu bildirmiştir. Aynı raporda Türkiye facebook kullanım oranı incelendiğinde sosyal medya kullanan 42 milyon kişinin %32'sinin yani yaklaşık 14 milyon insanın aktif olarak facebook kullandığı anlaşılmaktadır (Digital, 22.12.2016, <http://wearesocial.com>).

3.6.5. İçerik Paylaşım Siteleri

İçerik paylaşım siteleri üye olma, profil oluşturma ve arkadaş edinme gibi özellikleriyle sosyal ağlarla benzerlik göstermektedir. Fakat içerik paylaşım siteleri daha çok paylaşılan dosyaların içeriklerine odaklanır (Mayfield, 2008:24; Lietsala ve Sirkkunen, 2008:42). İçerik paylaşım siteleri aracılığı ile metin, ses, fotoğraf, grafik, sunum, video, animasyon, web sayfası ve e-kitap gibi birçok farklı dosya formatı paylaşılabilir. İçerik paylaşım siteleri kullanılarak, kullanıcılar tarafından oluşturulmuş olan farklı türdeki içerikler çeşitli sosyal medya platformlarında yayınlanabilir ve bu platformlarda bulunan diğer kullanıcılarla paylaşılabilir (Manavcıoğlu, 2011:33). İçerik paylaşım siteleri, kullanıcıların teknik bilgi gerektirmeden içerikler üzerinde bazı düzenlemeler yapabilecekleri şekilde tasarlanmıştır. İçerik paylaşım sitelerinin temel fonksiyonları içerik oluşturma, paylaşımında bulunma, değerlendirme yapma ve deneyim kazanma olarak sıralanmaktadır (Lietsala ve Sirkkunen, 2008:43-46). Kullanıcıların bir kısmı içerik paylaşım sitelerine ait bu fonksiyonlarının tamamını kullanmaktayken, bazıları ise sadece deneyim kazanma ve değerlendirme yapma fonksiyonlarını kullanmaktadır (İşlek, 2012:38). İçerik paylaşım sitelerinde bir ya da birkaç farklı türde dosya paylaşımı yapılabilmektedir. Genel olarak içerik paylaşım siteleri dosya türlerine göre; doküman, fotoğraf ve video paylaşım siteleri olmak üzere 3 alt grupta incelenmektedir (Manavcıoğlu, 2011:33).

Doküman paylaşımı farklı formattaki her türlü yazılı belgenin ve sunum dosyalarının çeşitli doküman paylaşım siteleri aracılığı ile diğer kullanıcıların erişimine imkân vermektedir (Manavcıoğlu, 2011:33). Yaygın olarak kullanılan doküman paylaşım sitelerinden biri olan "slideshare" sayesinde kullanıcılar; sunum dosyası, rapor, haber bülteni, proje dosyası, sanal eğitim materyali gibi farklı türden belgeleri çevrimiçi ortamda paylaşma imkânı sunmaktadır (Slideshare, 25.12.2016, <http://slideshare.net>). Fotoğraf paylaşımı günümüzde dijital fotoğraf makineleri ve kameralı mobil cihazların artması ile birlikte daha popüler hale gelmiştir. Fotoğraf paylaşımı birçok sosyal medya platformunda yoğun olarak kullanılmaktadır. Kullanıcılar fotoğraf paylaşım sitelerini profil oluşturma, arkadaş edinme, anlık durumun görselini yansıtmaya, gibi birçok amaç için kullanmaktadır (Safko ve Brake, 2009:194). En çok kullanılan fotoğraf paylaşım sitelerinden biri olan "instagram" 2010 yılında kurulmuştur. Instagram kullanıcılarına video ve fotoğraf paylaşma, çekilen

fotoğraflar üzerinde farklı türde filtreler uygulama, etiketleme, gibi farklı özellikler sunmaktadır (Instagram, 25.12.2016, <http://instagram.com>). 2006 yılında kurulmuş olan “youtube” 1 milyardan fazla kullanıcısı ile dünyanın en büyük video paylaşım sitesidir (Youtube, 25.12.2016, <http://youtube.com>). Youtube yüksek düzeyde teknik bilgi gerektirmeden kullanıcıların video yayınladığı ve görüntülediği oldukça basit bir arayüz sunmaktadır. Yüklenen video sayısında herhangi bir kısıtlama olmamakla birlikte diğer kullanıcılarla arkadaşlık kurma gibi topluluk oluşturma fonksiyonu da sunmaktadır. Ayrıca kullanıcılar videolar ile ilgili olarak yorum yazabilmekte, favori listesi oluşturabilmekte ve farklı web sitelerinden videolara bağlantı verebilmektedir (Burgess ve Green, 2009:1).

3.6.6. Forumlar

Forumlar, bağlantı ve çevrimiçi iletişime dayalı ilk internet araçlarından biridir. Forumlar, belirli bir konu hakkında tartışmak, fikir belirtmek, yorum yapmak ve paylaşımında bulunmak amacı ile kullanılırlar (Safko ve Brake, 2009:145; Boyd ve Ellison, 2008:223). Forumlar birbirleri ile güçlü bağları olan kullanıcıların bir araya gelmesi ile oluşan güven topluluklarını simgelemektedir. Sosyal medya araçları bakımından forumlar içerik oluşturma veya paylaşmanın popüler ve ücretsiz bir şekli olarak tanımlanmaktadır (Safko ve Brake, 2009:145; Mayfield, 2008:6). Forum kullanıcıları ilgi alanlarına göre yeni konu başlıkları açabilir ya da var olan bir konu başlığı üzerinden soru sorabilir ve diğer üyelerden cevap alabilmektedirler. Forumlarda kullanıcılar; kurumlar, geziler, araştırmalar, ürünler ve markalar hakkında yoğun bir bilgi ve deneyim paylaşımı içerisinde bulunmaktadırlar (Manavcıoğlu, 2011:32). Forumlarda kullanıcılar üye olmak koşuluyla özel gruplar oluşturabilir ve bir konu hakkında sohbet odalarında gerçek zamanlı olarak tartışma ve paylaşımında bulunabilirler (Safko ve Brake, 2009:145). Her forumun yöneticisi ve belirlenmiş kuralları vardır. Forum yöneticilerinin görevi tartışmalara rehberlik ya da liderlik etmek değil uygun olmayan içeriklerin yayınlanmasını engellemektir. Forum üyeleri yöneticiler tarafından belirlenmiş kurallara uymak zorundadır (İşlek, 2012:62; Mayfield, 2008:23).

1999 yılında kurulmuş olan “forum.donanimhaber” isimli forum sitesinde 10 milyondan fazla konu başlığı ve 2 milyona yakın kayıtlı üye bulunmaktadır. İlk başlarda sadece teknoloji ürünleri hakkında bilgi paylaşımı yapılan forum sitesi daha sonra farklı konularla ilgilenen kullanıcıların bir araya gelmesiyle konu sınırlarını genişletmiştir. Kullanıcılarına profil oluşturma, e-posta gönderme, sohbet etme, çevrimiçi oyun oynama, arkadaş edinme ve topluluk oluşturma imkanı sunmaktadır. Forumun genel tartışma konuları arasında alışveriş, finans, oyun, eğlence, müzik, teknoloji, kültür, sanat, eğitim, iş, yaşam, sinema ve spor yer almaktadır (Forum, 25.12.2016, <https://forum.donanimhaber.com>).

3.6.7. Sanal Dünyalar

Sanal dünyalar kullanıcıların çevrimiçi olarak 3 boyutlu modellenmiş bir dünya görselinde gerçek dünya ile kısmi benzerlik gösteren ve her karakteri bir insanın kontrol ettiği platformlar olarak tasarlanmıştır. Sanal dünyalar kullanıcılara kendilerinin belirlediği karakterleri tasarlayarak sokak ortamında dolaşma, sanal paralar kullanarak alışveriş yapma, sanal sınıf ortamında ders işleme, oyun oynama, eğlenme ve zaman geçirme imkânı sunmaktadır (Sanal-Dünyalar, 25.12.2016, <https://tr.wikipedia.org>; Bostancı, 2010:84; Safko ve Brake, 2009:305). Sanal dünyalar bireylerin benzer amaç

ve ilgi alanları doğrultusunda bir araya geldikleri ve topluluk oluşturdukları sosyal ortamlardır. Bireyler toplulukları kendisi oluşturabilmekte veya varolan bir topluluğa katılabilmektedir. Bazı bireyler ise herhangi bir topluluğa katılmadan o toplulukta meydana gelen aktiviteleri gözlemlemektedir (Manavcıoğlu, 2011:47). Warburton (2009)'a göre sanal dünyaların genel özellikleri şu şekilde sıralanmaktadır;

- Gerçek dünya ile benzerlik göstermektedir.
- Kullanıcılar çoklu ortam destekli dosya paylaşımında bulunabilirler.
- 3 boyutlu çevrelerde kullanıcılar arasında iletişim ortamı sunar.
- Gerçek zamanlı olarak kullanılmaktadır.
- Canlandırmalar fizik kurallarına göre yapılmaktadır.

Sanal dünyalar 3 boyutlu ve multimedya paylaşımına imkân veren yapısı ile eğitim ortamlarında da aktif olarak kullanılmaktadır. Sanal sınıfların ve öğrenme ortamlarının oluşturulması öğrencilerin farkındalık düzeylerini arttırmakta ve çeşitli iletişim ortamları sayesinde sosyal bir yapıya aidiyet duygusu kazandırarak sosyal öğrenmeye katkıda bulunmaktadır (Lucia vd., 2009:222).

Dünyada yaygın olarak kullanılan sanal dünya uygulaması “second life” olarak bilinmektedir (Manavcıoğlu, 2011:46; Safko ve Brake, 2009:311; Lucia vd., 2009:220; Warburton, 2009:431). 2003 yılında kurulan second life, internet tabanlı sanal dünyayı temsil etmektedir. Kullanıcılara sınırsız ve özgür bir dünya sunan second life, gerçek hayattaki gibi fiziksel özellikleri (saç rengi, boy, kilo vb.) yansıtabilecek avatar oluşturma imkânı sunmaktadır. Second life kullanıcılarına; çevrimiçi olarak iletişim kurma, arkadaş edinme, kendi sosyal ağlarını kurma, içerik paylaşma, farklı topluluklar oluşturma, günlük hayattaki firmaların sanal işyerlerini ziyaret ederek alışveriş yapma, farklı materyallerle donatılmış sanal sınıflar oluşturma gibi kısacası her bireye kendi yaşam dünyasını tasarlama fırsatı vermektedir (Second-Life, 25.12.2016, <https://tr.wikipedia.org>; Warburton, 2009:421; Lietsala ve Sirkkunen, 2008:53; Lucia vd., 2009:225).

3.6.8. Podcastler

Sosyal medya araçlarından bir diğeri olan podcast sözcüğü, Apple firması tarafından üretilen ses dosyası oynatma özelliğine sahip i(Pod) cihazının isminden ve yayınlamak anlamına gelen broad(cast) kelimelerinin birleşmesinden meydana gelmektedir (Safko ve Brake, 2009:208). Podcast sistemi, farklı formattaki dijital ses ve video dosyalarının internet üzerinden abonelik yoluyla yayımlanması olarak tanımlanmaktadır (Lietsala ve Sirkkunen, 2008:41; Mayfield, 2008:21; Safko ve Brake, 2009:208; Lonn ve Teasley, 2009:88). Podcast, erişim ve içerik üretimi açısından kullanımı en kolay sosyal medya araçları arasında yer almaktadır. Temel bilgisayar bilgisi, mikrofon ve internet erişimi sayesinde podcastler kolaylıkla hazırlanıp yayımlanabilir. Ayrıca kullanıcılar ilgi alanlarına göre istedikleri podcastleri bilgisayarlarına veya mobil cihazlarına indirerek zaman ve mekân sınırlaması olmadan istedikleri zaman izleme ve dinleme imkanı bulmaktadır (Manavcıoğlu, 2011:42-43). Bir podcast oluşturma aşamaları planlama, tanıtım, kayıt, sonlandırma, düzeltme, özel efektler ekleme ve yayınlama olarak sıralanmaktadır (Safko ve Brake, 2009:213-215). Podcast sisteminin internetteki bir ses ya da video dosyasını indirmekten farkı geri besleme özelliğinin olmasıdır. Yani indirilen dosya dizininin içeriğinde yapılan güncelleme ve eklemeler abonelik sistemi sayesinde otomatik olarak kullanıcıya ulaşmaktadır. Podcast sisteminin ortaya çıkmasındaki temel amaç kullanıcıların kendi ses veya video dosyalarını oluşturarak internet üzerinden diğer kullanıcılara

ulaştırmasıdır. Fakat gelişen teknoloji ile birlikte özellikle uzaktan eğitim sisteminde (Heilesen, 2010:1065; Lonn ve Teasley, 2009:88), görsel işitsel tanıtım faaliyetlerinde aktif olarak kullanmaya başlamıştır (Podcast, 25.12.2016, <https://tr.wikipedia.org>). Heilesen (2010) podcast sistemlerinin eğitim sürecine katkısı;

- Taşınabilir, esnek ve uygun olması,
- Herhangi bir yerde ya da zamanda listelere erişim imkânı sunması,
- Çoklu ortam desteği bulunması,
- İhtiyaç duyulduğu zaman internete kolaylıkla erişim sağlanabilmesi,
- Tekrar etme fırsatı vermesi
- Geri oynatma seçeneği ile bireysel hıza uyarlanabilmesi,
- İçeriklerle ilgili güncellemelerin yapılabilmesi,
- Ücretsiz olarak sunulması,
- İlgili alanlarına göre öğrencilere özel avantajlar sunması olarak sıralanmaktadır.

Dünyada en çok kullanılan podcast uygulamalarından biri olan "iTunes" Apple firması tarafından kurulmuştur. İlk başlarda sadece ses ve video dosya formatını destekleyen yayınlar yapan iTunes, gelişen teknoloji ile birlikte kullanıcılarına müzik, film, televizyon şovu, sesli kitap, internet radyosu, haber panoları gibi birçok farklı türden dosyaya erişim imkânı sunmaktadır (Itunes, 25.12.2016, <https://tr.wikipedia.org>).

3.6.9. Sosyal İmlleme/Etiketleme

Sosyal medya araçlarının bir diğer türü olan sosyal imleme siteleri, kullanıcıların kendi kaynak listelerini saklayarak bu listelere farklı yerlerden ulaşabilme imkânı sunan sitelerdir. Kullanıcılar bu kaynaklar arasında kendi ilgi alanlarına göre farklı anahtar kelimeler tanımlamakta bir başka ifadeyle etiketlemektedir. Kaynak ve etiketler paylaşılabilen ve kullanıcılar etiketler yoluyla çapraz bağlantılar kurabilmektedir. Bu sayede farklı kullanıcılar aynı etiketi kullanan kaynakları birbiriyle ilişkilendirerek sosyal paylaşım yolu ile yeni kaynaklara ulaşabilmektedir (Karaman vd., 2008:37). Sosyal imleme sayesinde paylaşılan içerikler çeşitli sosyal ağlarda birçok ziyaretçi tarafından görüntülenebilir (Sosyal-İmlleme, 20.12.2016, <https://tr.wikipedia.org>). Bu sayede kullanıcılar ilgi alanlarına yönelik olarak sunulan bilgiye kolay ve hızlı bir şekilde ulaşabilmektedir. En çok kullanılan sosyal imleme sitesi olan "delicious.com" 2003 yılında kurulmuştur. Bu site sayesinde kullanıcılar internet bağlantılarını depolayabilir, paylaşabilir ve yeni web siteleri keşfedebilirler (Karaman vd., 2008:37; Delicious, 20.12.2016, <https://tr.wikipedia.org>).

3.7. İnternet Bağımlılığı Kavramı

Teknolojinin çok hızlı gelişmesi ve insanların iletişim ihtiyaçlarının artması ile birlikte internet artık hayatın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. İnternet, insanlar tarafından hayatı kolaylaştıran bir teknoloji olarak kullanılsa da bununla birlikte bazı olumsuz yönleri de beraberinde getirmektedir. İnternetin bilinçsiz ve dikkatsiz kullanımı sonucunda "internet bağımlılığı" kavramı üzerinde durulması gereken bir konu haline gelmiştir. İnternet bağımlılığı kavramı ilk olarak 1995 yılında psikiyatrist Dr. Goldberg'in DSM-IV'ün karmaşıklığını göstermek amacıyla burada yer alan bazı bağımlılık kriterlerini "internet bağımlılığı" olarak uyarlayıp meslektaşlarına bunu elektronik posta olarak yollamasıyla ortaya çıkmıştır. Dr. Goldbeg bunu ilk olarak şaka amaçlı düşünmüş olsa da meslektaşları tarafından kendisine gelen geri bildirimlerden internet bağımlılığına uygun belirtiler gösterdiklerini ve bu konuda kendisinden yardım

beklediklerini söylemişlerdir. Sonrasında ise Dr. Goldberg “İnternet Bağımlılık Destek” grubunu kurarak bu konuda çalışmalar yapmaya başlamıştır (Ekici, 2002:228).

İnternet bağımlılığı, patolojik internet kullanımı, sorunlu internet kullanımı, zorlayıcı internet kullanımı, problemlili internet kullanımı ve aşırı internet kullanımı gibi bütün bu terimler aynı kavramı tanımlamaya çalışmaktadır (Ko vd., 2012; Young, 1996; Caplan, 2002; Günüş, 2009; Widyanto ve Griffiths, 1998; Young, 1999; Yellowless ve Marks, 2007; Griffiths, 1999; King vd., 2011; Gönül, 2002); bu kavram, internet kullanımı ile ilgili olarak kişisel, ailevi, okul veya iş ile ilgili sorunlar yaşayan insanları tanımlamaktadır. Bu terimler arasında internet bağımlılığı yaygın olarak kullanılmaktadır (Byun vd., 2009:203).

İnternet bağımlılığı, insanların internette çok uzun süreler geçirmeleri sonucunda günlük hayatlarına olumsuz yansıyan davranışsal bozuklukları ifade etmektedir (Ayas vd., 2016:18). Young (1999), internet bağımlılığını çevrimiçi olma ile ilgili itici ve zorlayıcı bir güç olarak tanımlamakta ve bu gücün kullanıcılarda kontrol problemline neden olduğunu ifade etmektedir. Günüş (2009)’e göre internet bağımlılığı, madde bağımlılığından farklı bir tür olarak davranışsal bağımlılık kategorisinde yer almaktadır. İnternet bağımlılığını insan-makine etkileşiminin bir türü olan teknoloji bağımlılığı olarak değerlendirmekte ve davranışsal bağımlılığın bir alt faktörü olarak tanımlamaktadır (Widyanto ve Griffiths, 1998:61; Griffiths, 1999:246). Bir bağımlılık türünün teknoloji bağımlılığı olarak değerlendirilebilmesi için şu ana bileşenlere sahip olması gerekmektedir;

Dikkat çekme: Kullanıcıların yaşamında belirli bir aktivite meydana geldiği zaman ortaya çıkar. Düşüncelere, duygulara, hislere ve davranışa hâkim olunan bir durumu tanımlar. Örneğin, internet kullanıcıları gerçekte çevrimiçi olmasalar bile bir sonraki çevrimiçi olacakları zamanı düşünmektedirler.

Ruhsal durum değişikliği: Belirli bir aktivite ile meşgul olmanın sonucunda kişinin belirttiği öznel deneyimleri işaret eder ve bir çözüm stratejisi olarak görülebilir. Örneğin, kullanıcılar internete bağlandıklarında duygusal anlamda canlılık hissederler. Ayrıca kullanıcılar internete saatlerce bağlı kaldıklarında kaçmanın ya da umursamaz kalmanın sakinleştirici etkisini hissederler.

Tolerans: Benzer etkiyi göstermesi için belirli aktivitelerin miktarındaki artış sürecidir. Örneğin, bir internet kullanıcısı başlangıçta daha az zamanda elde ettiği ruhsal doyumunu tekrar elde edebilmesi için çevrimiçi kaldığı süreyi arttırması gerekmektedir.

Geriçekilme semptomları: Belirli bir aktivite devam etmediği zaman ya da aniden kesildiği zaman ortaya çıkan hoş olmayan duygular veya fiziksel etkilerdir. Örneğin, bir internet kullanıcısının çevrimiçi olması engellendiği zaman titreme, karamsarlık ve sinirlilikten acı çekebilir.

Çatışma: Bağımlı kişiler ve çevresindeki kişiler arasındaki iş, sosyal yaşam, hobiler ya da ilgiler gibi çeşitli ilişki durumlarındaki çatışmalara işaret eder.

Tekrarlama: Belirli bir aktivitenin daha önceki şekliyle tekrar edebilmesi eğilimidir. Yıllar süren kaçınma ve kontrolden sonra bile tekrar bağımlılık en uç düzeye dönebilir (Griffiths, 1999:246-247).

Aşırı internet kullanımı genellikle ergenler ve üniversite öğrencileri olmak üzere her yaş grubunda görülebilmektedir. Bu durum internet kullanıcılarının bedensel, ruhsal ve sosyal gelişimlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Özellikle ergenler, psikolojik olgunluğa henüz erişmemiş olmaları nedeniyle, internet bağımlılığı geliştirme açısından potansiyel bir risk grubu olarak değerlendirilmektedir (Üneri ve Tanıdır, 2011:266). Bu tür kullanıcıların internet kullanımı aşırı ve kontrol dışıdır. Söz konusu bu durum kullanıcıların hayatına ciddi şekilde zarar vermektedir (Balcı ve Gülnar, 2009:5).

3.8. İnternet Bağımlılık Nesneleri

Young vd. (2000), internet bağımlılık nesnelерini; “Sanal seks bağımlılığı”, “sanal arkadaşlık bağımlılığı”, “ağ tutkunları (çevrimiçi kumar ve çevrimiçi alışveriş)”, “aşırı bilgi yükleme (internette gezinmek, veri tabanı araştırması yapmak)” ve bilgisayar bağımlılığı (özellikle bilgisayar oyunları) şeklinde sınıflandırırken, Gönül (2002), “online sex (pornografi) bağımlılığı”, “online oyun bağımlılığı”, “online kumar bağımlılığı”, “online borsa bağımlılığı” ve “online alışveriş bağımlılığı” olarak sınıflandırmıştır. Bu araştırmada ise internet bağımlılığı nesneleri “çevrimiçi seks (pornografi) bağımlılığı”, “çevrimiçi oyun bağımlılığı”, “çevrimiçi sosyal ağ bağımlılığı”, “çevrimiçi kumar bağımlılığı” ve “çevrimiçi alışveriş bağımlılığı” olmak üzere 5 alt kategori şeklinde incelenmiştir.

3.8.1. Çevrimiçi Seks (Pornografi) Bağımlılığı

Seks bağımlılığı, bireyin psikolojik ve fiziksel ihtiyaçlarını karşılamak için devamlı olarak cinsel içerikli aktivitede bulunma ihtiyacı olarak tanımlanmaktadır (Bağımlılık-Pornografi, 30.12.2016, <http://www.ogelk.net>). İnternet bağımlılık nesneleri arasında en kolay ulaşılabilir ve en sık kullanılan nesne olarak pornografi gelmektedir. Bireylerin sosyal statüleri ne olursa olsun internet sayesinde rahatlıkla ve sorgulamadan bu nesneye ulaşabilmektedir (Gönül, 2002:107). İnternet pornografisi özellikle web siteleri, forumlar, içerik paylaşım siteleri ve çeşitli sosyal medya araçları ile dağıtılan pornografi türüdür. 1981 yılında internetin genel kullanıma açılması ve www teknolojisinin doğmasıyla birlikte yaygınlaşma başlamıştır (Tarı-Cömert, 2007:20).

Çevrimiçi seks, sohbet odalarında genellikle iki veya daha fazla kişinin aynı anda birbirlerine pornografik mesajlar ile mastürbasyon yapması olarak tanımlanmaktadır. Kişiler kendini olduğundan farklı tanıtmamanın rahatlığı ile daha güvenli seks yaptığını düşünmektedir. Sanal seks’in en önemi sonuçları yetişkinlerde evlilik problemi, ergenlerde ise sosyal ve psikolojik yönden çeşitli sorunların ortaya çıkması olarak görülmektedir (Gönül, 2002:107). Özellikle ergenler internette yer alan ahlak dışı bu olaya dâhil edilerek toplumsal problemlere yol açmaktadırlar (Sevindik, 2011:16). Çevrimiçi seks bağımlısı olan ya da olması muhtemel olan risk grubundaki bireylere aile desteği ve psikoterapi imkanı sunulması gerekmektedir (Young vd., 2000:3; Griffiths, 2001:340).

3.8.2. Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı

Çevrimiçi oyun bağımlılığı, bilgisayar ya da video oyunlarının aşırı kullanımından kaynaklanmaktadır (Bağımlılık-Oyun, 30.12.2016, <https://www.wikipedia.org>). Bir ya da birden çok kişinin internet üzerinden eş zamanlı olarak oynayabildiği oyunlar internet bağımlılığı için nesne oluşturmaktadır. Çevrimiçi oyunların herkese açık olması, üyelik sisteminin kolay olması ve ücretsiz olması nedeniyle internet bağımlılığı açısından risk oluşturmaktadır (Gönül, 2002:107). Çevrimiçi oyunların bu denli ilgi görmesinin nedeni sadece görsel içerikli zenginliklere sahip olması değil, aynı zamanda oyunların şiddet ve gerçek dünya dışında hayal ürünleri ile donatılmış olmasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca çevrimiçi oyun oynayan bireyler kendisini başka bireylere ispat etme şansı yakalayacak ve bu durum bireyin bilgisayar başında çok uzun süreler geçirmesine neden olacaktır (Günüç, 2009:35).

Yeşilay Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitimi (2016) raporunda oyun bağımlılığı belirtilerini şu şekilde sıralamaktadır;

- Aile ve arkadaşla birlikte vakit geçirmek yerine oyun oynamayı tercih etmek.
- Oyundan alınan başarıyı gerçek hayattaki başarıdan daha çok önemsemek.
- Aileden uzaklaşmak ve oyun başında geçirilen süre ile ilgili tartışmalar yaşamak.
- Bilgisayar başında olmayınca huzursuzluk ve sinirlilik hissetmek.
- Sosyal ilişkilerin bozulması.
- Fiziksel rahatsızlıkların meydana gelmesi (uykusuzluk, yorgun hissetme vb.) (Yeşilay-Oyun, 30.12.2016, <http://www.tbm.org.tr>).

Bilgisayar oyunları içerisinde en tehlikeli oyunlar olarak kabul edilen çevrimiçi oyunlar bireylerin akıl, şehvet ve öfke duygularına hitap ederek psikolojik sorunlar meydana getirmektedir (Tarı-Cömert, 2007:23). Çevrimiçi oyun bağımlısı ergenler ve gençler zaman içerisinde hayata karşı duyarsızlaşmakta ve gerçek dünyadaki duygulara karşı yoksun oldukları belirtilmektedir (Sevindik, 2011:17).

3.8.3. Çevrimiçi Sosyal Ağ Bağımlılığı

Sosyal ağlar profil oluşturmaya, iletişim kurmaya, arkadaş edinmeye ve paylaşımında bulunmaya imkan veren sanal topluluklardır (Kuss ve Griffiths, 2011:3528). Sosyal ağ bağımlılığı genellikle sosyal ağ sitelerinde (facebook, twitter, instagram, vb.) olması gerekenden çok daha fazla zaman geçirmek olarak tanımlanmaktadır (Bağımlılık-Sosyalağ, 30.12.2016, <https://www.lifewire.com>). Sosyal ağ kullanımının temel sebebi çevrimiçi ortamda arkadaşlık ilişkileri kurma ve sohbet etme olarak düşünüldüğünde sosyal ağlar; Young (2000)'in internet bağımlılığı için tanımladığı siber ilişki bağımlılığı kategorisinde değerlendirilebilirler (Kuss ve Griffiths, 2011:3528). Bireyler çevrimiçi sosyal ağlarda çok uzun süre zaman harcadığından dolayı bağımlılık riski meydana gelmekte ve bunun sonucunda sosyal, psikolojik ve ekonomik sorunlar ortaya çıkabilmektedir (Filiz vd., 2014:27).

3.8.4. Çevrimiçi Kumar Bağımlılığı

Kumar, bilerek ve isteyerek risk alma temelinde, kazanan ve kaybeden tarafların olduğu ve genellikle her iki tarafta da bir üretim işi olmaksızın servetin yeniden dağılımıdır. Bu servet dağılımına karar veren süreç daima bir şans faktörü içerir veya yalnızca şansa dayanır (Bağımlılık-Kumar, 30.12.2016, <http://www.ogelk.net>). İnternet teknolojisinin yaygınlaşması ile birlikte internet üzerinden kumar oynamayı sağlayan sitelerin sayısı da artmaya başlamıştır. Çevrimiçi kumar sitelerinin adı e-kumar, e-bahis, bet, sanal kumar, sanal bet, internet casino, online casino ve online kumar olarak değişmektedir (Tarı-Cömert, 2007:22-23). İnternet ortamında bireyler istedikleri kişi ile farklı şekillerde kumar oynayabilmektedir. Kumar oynatan siteler bazı ülkelerde yasaklanırken, bazı ülkeler tarafından teşvik edilmektedir (Gönül, 2002:107). Kumar oynama siteleri, kullanıcıları kazanma yönünde cezbetmesi, deneme amaçlı sanal para vermesi, zaman ve mekân sınırı olmaması ve basit üyelik sistemi sunması nedeniyle internet bağımlılığı açısından risk faktörü oluşturmaktadır. Çevrimiçi kumar bağımlısı olan bireyler DSM kriterlerine patolojik kumar bağımlısı olarak tanımlanmaktadır. Patolojik kumar yalnız kişiyi etkilemekle kalmayıp tüm toplumu etkilediğinden bir halk sağlığı problemi olarak ele alınmaktadır (Yeşilay-Kumar, 30.12.2016, <http://www.yesilay.org.tr>).

3.8.5. Çevrimiçi Alışveriş Bağımlılığı

Son yıllarda ticari şirketlerin internet üzerinden alışveriş hizmeti sunmaya başlaması ile birlikte çevrimiçi alışveriş hız kazanmıştır. İnternet üzerinden sadece şirketler değil aynı zamanda bireyler de ürün alma ve satma işlemi yapabilmektedir (Gönül, 2002:107). Çevrimiçi alışveriş bağımlılığı, internet üzerinden gereksiz ve bilinçsiz olarak yapılan ürün ve hizmet alımını ifade etmektedir. Sanal alışveriş sitelerinin kullanıcılara gönderdiği reklam e-postaları, promosyon teklifleri ve anlık olarak sunduğu indirim fırsatları kullanıcıların dikkatini çekmektedir. Kontrolsüz olarak yapılan çevrimiçi alışveriş bireylerde maddi sıkıntılara yol açmakta ve sosyal hayatta ciddi sorunlara neden olmaktadır (Larose ve Eastin, 2002:549).

3.9. İnternet Bağımlılığı Tanı Kriterleri

Bireylerin internet kullanımına yönelik olarak bağımlılık durumlarını ortaya çıkarmak amacıyla çeşitli araştırmacılar tarafından geliştirilen internet bağımlılığı tanı kriterleri kullanılmaktadır. Bu araştırmada ise Young (1996), Goldbeg (1997) ve Suler (1999) tarafından geliştirilmiş olan internet bağımlılığı tanı kriterlerine yer verilmiştir.

3.9.1. Young'ın İnternet Bağımlılığı Tanı Kriterleri

DSM-IV'te yer alan patolojik kumar bağımlılığı kriterleri ile patolojik internet kullanımı birbirleri ile benzerlik gösterdiğinden dolayı patolojik kumar bağımlılığı kriterleri internet bağımlılığı tanı kriterleri olarak uyarlanmıştır (Young, 1996:238). DSM -IV'te yer alan 10 maddelik patolojik kumar bağımlılığı kriterlerinin 2'sinin internet bağımlılığı tanı kriterleri için uygun olmadığı düşüncesiyle çıkartılarak 8 madde üzerinden yeni bir internet bağımlılığı tanı kriteri oluşturulmuştur (Young, 1996:239). Young (1996) tarafından internet bağımlılığı tanı kriterleri şu şekilde sıralanmaktadır;

- İnternetin sürekli olarak zihninizi meşgul ettiğini hissediyor musunuz? (Daha önceki çevrimiçi aktiviteleri düşünmek veya bir sonraki yeni aktiviteyi beklemek)
- Daha fazla tatmin olmak için artan sürelerle internet kullanımına ihtiyaç duyuyor musunuz?
- İnternet kullanımına yönelik olarak kontrol altına alma, azaltma ve internet kullanımını bırakma çabalarınız başarısızlıkla sonuçlandı mı?
- İnternet kullanımını azaltmak veya bırakmak istediğinizde kendinizi huzursuz, karamsar, gergin ve öfkeli hissediyor musunuz?
- İnternette başlangıçta planladığınızdan daha uzun süre vakit geçiriyor musunuz?
- İnternet kullanımından dolayı önemli ilişkileriniz, işiniz, eğitiminiz veya kariyer fırsatınız tehlikeye ya da riske girdi mi?
- İnternet kullanımı ile ilgili olarak aile üyelerine, terapistlere ya da meslektaşlarınıza hiç yalan söylediniz mi?
- İnterneti problemlerden kaçmak ya da hoşla gitmeyen ruh halinden kurtulmak için bir yol olarak görüyor musunuz?

İnternet bağımlılığı tanı kriterlerini oluşturan bu 8 maddeden 5 ya da daha fazlasına uygunluk gösteren bireyler internet bağımlısı olarak tanımlanmaktadır (Young, 1996:239). Bağımlılığın temel bileşenlerinden olan tolerans, sonuçsuz sonlandırma girişimleri, günlük hayattaki işlevlerin bozulması ve kullanımla ilgili yalan

söyleme gibi bileşenler Young (1996)'ın internet bağımlılığı tanı kriterlerine temel teşkil etmektedir (Ayas vd., 2016:37).

3.9.2. Goldberg'in İnternet Bağımlılığı Tanı Kriterleri

Goldberg (1997)'in internet bağımlılık kriterleri, DSM-IV'te yer alan bazı bağımlılık kriterlerini internet bağımlılığına uyarlamasıyla elde edilmiştir. 12 aylık bir dönemin herhangi bir zamanında aşağıda yer alan kriterlerin 3 ya da daha fazlasına uygunluk gösteren kullanıcıların internet kullanım modelinin klinik olarak bir bozulmayı ifade ettiği belirtilmiştir. Bu kriterler şu şekildedir;

- Aşağıdaki maddelerden biriyle tanımlanan tolerans gelişimi:
 - Tatmin olmak için gittikçe artan internet kullanım süresine ihtiyaç duyma
 - Devamlı olarak aynı sürelerde internet kullanımı ile gösterdiği etkinin önemli ölçüde azalması
- Aşağıdaki maddelerden biriyle belirtilen yoksunluk:
 - Yoksunluk sendromunun özellikleri
 - 1) Ağır ve fazla süreli internet kullanımında durgunluk ya da azalma
 - 2) Aşağıdaki maddelerden ikisinin ya da daha fazlasının, 1. Kriterden sonra birkaç gün veya bir ay içerisinde ortaya çıkması
 - a) Psikomotor ajitasyon
 - b) Huzursuzluk
 - c) İnternette neler olduğu hakkında takıntılı düşünceler
 - d) İnternetle ilgili fantezi ve hayaller
 - e) İstemli ya da istemsiz olarak klavye tuşlarına basma hareketleri yapma
 - 3) 2. Kriterde yer alan semptomların kullanıcılar üstünde sıkıntı süreçlere neden olması, sosyal veya mesleki yaşamlarında işlevselliğin bozulması ile sonuçlanması
- Genellikle planlanan süreden daha uzun süre internet erişimi sağlanır.
- İnternet kullanım süresini kontrol altında tutmak veya azaltmak için sürekli olarak istek ve başarısız girişimler vardır.
- İnternet kullanımı ile ilgili etkinliklerde çok fazla zaman harcanır (internetten kitap satın alırken yeni web tarayıcılarını kullanmak, güncel programları denemek, dosya düzenlemek vb.).
- Yoğun internet kullanımına bağlı olarak önemli sosyal, mesleki veya eğlence etkinliklerinden vazgeçilir.
- İnternetin sürekli kullanımı sosyal, mesleki ya da psikolojik problemlere (uyku yoksunluğu, evlilik problemleri, geç kalma, göreve ilgisizlik vb.) neden olmasına rağmen sürdürülür (Goldberg, 30.12.2016, <http://user.rider.edu>).

3.9.3. Suler'in İnternet Bağımlılığı Tanı Kriterleri

Suler (1999) tarafından internet kullanan bireylerin internet kullanım şeklinin, sağlıklı mı yoksa bağımlı mı olduğunu belirlemenin 8 kriterle tespit edilebileceği ifade edilmiştir. Bu kriterler şu şekildedir;

- İnternetteki etkinliklerin karşıladığı ihtiyaç sayısı ve türü: İnternet aktiviteleri kullanıcıların fiziksel ihtiyaçlarını, psikolojik ihtiyaçlarını, sosyal ihtiyaçlarını veya iletişim ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olabilir. Kullanıcıların internet sayesinde karşılamaya çalıştığı ihtiyaç sayısı ve türü arttıkça internetin kullanıcılar için önemi de o oranda artar.
- Karşılanmamış ihtiyaçlardan kaynaklı yoksunluk derecesi: İnternet kullanıcılarının ihtiyaçları ne kadar bastırılmış ya da karşılanmamış olursa, kullanıcılar bu ihtiyaçları karşılamak için o kadar daha fazla yeni yollar arayacaktır. İnternet ortamında bu ihtiyaçların karşılanması gerçek hayata göre daha kolaydır.
- İnternet uygulamalarının türü/fonksiyonu: İnternetteki uygulamalar ne kadar çok özelliğe sahip olursa kullanıcılarda ihtiyaçlarını karşılamak için o kadar fazla interneti kullanmayı isterler. Farklı türdeki internet uygulamaları çeşitli ihtiyaçları etkileyebilir. Farklı özellikleri içerisinde bulunduran uygulamalar çok sayıda ihtiyacı aynı anda karşılayabildiği için kullanıcılar tarafından daha çekici olarak kullanılırlar.
- İnternet kullanımının bireyin gerçek hayatı üzerine etkisi: İnternet kullanıcılarının sağlık, iş performansı ve önemli ilişkileri internet kullanımı nedeniyle olumsuz yönde etkilenebilir. İnternet kullanımının neden olduğu alanların çokluğu ve bozulmanın düzeyi, interneti olumsuz yönde kullanmanın ciddiyetini gösterir.
- Strese dair öznel duygular: Uygunsuz internet kullanımının bir sonucu olarak kullanıcılar, depresyon, hayal kırıklığı, öfke, yabancılaşma ve suçluluk duygusu içine girebilir. Bu duyguların varlığı internet bağımlılığının tanısı için önemlidir.
- İhtiyaçlarla ilgili farkındalık: Bastırılmış ya da karşılanmamış ihtiyaçlarını internet aracılığı ile karşılandığını ifade eden bireyler anlık olarak rahatlama yaşarlar. Bu ihtiyaçlar gerçek hayatta karşılanmadığı sürece gerçek hayatta benzer durumlar yaşanmaya devam edecektir.
- Deneyim ve internetle iç içe olma süreci: İnternet kullanıcıları deneyim kazandıkça internet uygulamalarının gerçek hayatta ortaya çıkan ihtiyaçları karşılamadığını veya internetin cazibesini yavaş yavaş yitirdiğini fark edeceklerdir. Kullanıcıların internet deneyimleri arttığı ölçüde internetle çok fazla iç içe olmaktan kaçınacaklardır.
- Gerçek ve sanal hayat arasındaki denge: Bağımlılık düzeyinde internet kullanımı genellikle gerçek hayattan tamamen soyutlanmış çevrimiçi sanal bir dünyayı ifade ederken, sağlıklı internet kullanımı gerçek dünya ilişkilerine uygun ve bütünlük bir yaşamı ifade etmektedir (Suler, 1999:390).

3.10. İnternet Bağımlılığının Olumsuz Etkileri

Young (1999) internet bağımlılığının olumsuz etkilerini aile ile ilgili sorunlar, meslekle ilgili sorunlar ve akademik sorunlar olmak üzere 3 gruba ayırmıştır. Aile ile ilgili sorunlar incelendiğinde, internet bağımlısı bireylerin aile fertleri için yeterince zaman ayırmadığı, eşlerini ve çocuklarını ihmal ettiği ayrıca sorumluluklarını tam olarak yerine getirmediği için aile ilişkilerinde bozulmalar meydana geldiği görülmektedir. Meslek ile ilgili sorunlar incelendiğinde, internetin aşırı kullanımı bireyin meslek hayatını olumsuz yönde etkilemekte ve yöneticiler tarafından bu durum endişe verici olarak değerlendirilmektedir. İnternet bağımlılığı bireyin çalışma hayatında; performansın düşmesine ve yöneticilerle ilişkilerinin bozulmasına hatta iş

hayatının sonlanmasına yol açabilmektedir. Akademik sorunlar incelendiğinde ise, internet bağımlısı bireylerin oyun, eğlence, sohbet vb. gibi amaçlar için interneti çok uzun süre bilinçsiz ve verimsiz olarak kullandığı görülmektedir. Bu sebeple bireyler ödev, sınav ve araştırma gibi akademik etkinliklere yeterince zaman ayırmamakta ve sorumluluklarını yerine getirememektedir (Young, 1999:20-25).

Yeşilay Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitimi (2016) raporunda internet ve teknoloji bağımlılığının olumsuz etkilerini şu şekilde açıklamıştır;

- Her geçen gün internet kullanımı artar. Birey öyle bir noktaya gelir ki mecbur kaldığı işler dışında (uyku, yemek, tuvalet vb.) tüm vaktini internet başında geçirir.
- Bağımlı birey interneti kullanmadığı zaman kendini psikolojik olarak güçsüz, çaresiz, kaygılı ve stresli hisseder.
- Bağımlı birey kendini kontrol etmek istediğinde, azaltmaya yönelik attığı adımlarda ve verdiği sözlerde başarısız olur.
- İnterneti kullanmak bağımlının hayatının merkezinde yer alır. Bütün faaliyetler ona göre organize edilir. İnterneti kullanmaktan alıkoyan her şeyden vazgeçilir.
- Bağımlı birey eskiden keyifle yaptığı işlerden artık keyif almaz hale gelir.
- Beden zarar görür ve uzun süre hareketsiz olarak internet kullanımına bağlı olarak kas ve iskelet sisteminde hasarlar oluşarak duruş bozuklukları ortaya çıkar.
- İnternet ortamında kişiliğe uygun olmayan içerikle karşılaşma riski yüksek olduğundan dolayı birey psikolojik olarak olumsuz yönde etkilenebilir. Bu durum problem çözme becerisi olarak şiddet kullanılmasına, dikkat eksikliğinin ortaya çıkmasına ve tahammülün zayıflamasına sebep olabilir.
- İnternet bağımlısı olan kişinin yakınları, bağımlıya yardım etmek istediklerinde çatışmalar ve kavgalar yaşanır.
- İnternet bağımlısı olan kişi yapması gereken işleri yapmaz, sorumluluklarını yerine getirmez. Bu nedenle akademik ya da ekonomik anlamda başarısız olurlar.
- Ayrıca zihin kilitlenmesi, yalan söyleme ve uyku düzeni bozukluğu internet bağımlılığının olumsuz etkileri arasında yer almaktadır (Bağımlılık-Olumsuz-Etkiler, 30.12.2016, <http://www.tbm.org.tr>).

3.11. İnternet Bağımlılığı Tedavisi

Young (1999) internet bağımlısı bireyler için internet kullanımını tamamen yasaklamanın pek uygun olmadığını belirtmiştir. Çünkü internet banka, eğitim, araştırma, haber alma vb. gibi faydalı ve gerekli amaçlar için de kullanılabileceğinden dolayı interneti yasaklamak yerine kontrollü ve bilinçli kullanmak daha etkili bir çözüm olacaktır (Young, 1999:20; Günüş, 2009:7). İnternet bağımlılığının tedavisinde asıl hedef eğer saptanabilmişse altta yatan psikiyatrik sorunun tespit edilmesidir. Çünkü internet bağımlılığı genellikle tek başına değil farklı psikiyatrik rahatsızlıklarla eş zamanlı olarak ortaya çıkmaktadır. Bu sebeple psikiyatrik rahatsızlığın tedavi edilmesiyle internet bağımlılığının da azalacağı belirtilmektedir (Arısoy, 2009:60).

Young (1999) internet bağımlılığının tedavisi için yapılması gerekenleri şu şekilde sıralamaktadır;

- İnternet kullanımını zıt saatlere kaydırmak: İnternet bağımlılığında zaman yönetimi çok büyük önem taşımaktadır. Bu yöntemde klinisyen, bağımlının hangi öğünlerde ve ne kadar süre internet kullandığını tespit eder ve bu

doğrultuda mevcut kullanıma zıt olarak yeni internet kullanım zamanları belirler.

- Dış durdurucular kullanmak: Bağımlıyı çevrimiçi olmaya iten güç kadar çevrimdışı olmasını sağlayacak uyarıcılar kullanılmasıdır. 1 saat internet kullanacak olan bağımlının süre dolduğunda önceden kurduğu alarm sayesinde bunu fark etmesi ve internet kullanımını bırakması sonucu bir sınırlama yapılmış olur.
- Hedefler koymak: İnternet bağımlıları herhangi bir plan ve program olmadan internete girdikleri için çok uzun süre çevrimiçi olarak kalabilirler. Bunu önlemek için günlük ya da haftalık olan internet kullanım süresi takvimi oluşturulabilir.
- Belirli uygulamalardan uzak durmak: Bağımlılar tarafından sıklıkla kullanılan bazı internet uygulamaları bu durumu daha çok tetiklemektedir. Bu yüzden bağımlı olan birey kendisi için çok önemli gördüğü uygulama ve etkinliklerden uzak durmalıdır.
- Hatırlatıcı kartlar kullanmak: İnternet bağımlılığının ne denli tehlikeli sonuçları beraberinde getireceğini idrak edemeyen bağımlılara bu olumsuz durumu unutmamaları için hatırlatıcı kartlar verilir.
- Kişisel kayıt defteri tutmak: Bağımlıdan internet kullanımını niçin azaltması gerektiği konusunda kişisel bir kayıt defteri tutması istenir. Uzmanlar tarafından bu kayıt defteri detaylı olarak incelendikten sonra bağımlıya yeni öneriler sunulur.
- Destek gruplarına dâhil olmak: Bazı bağımlılar sosyal destek eksikliğinden dolayı internete bağımlılık geliştirmiş olabilir. Bu durumdaki bağımlılar bir uzmandan yardım alarak kendisi için en uygun sosyal gruba dâhil edilir.
- Aile terapisi: İnternet bağımlılığı hakkında ailenin üyelerinin bilgi sahibi olması ve başa çıkma stratejilerini bilmesi gerekir. Bağımlı birey diğer aile fertlerinin destek ve yardımı ile daha hızlı bir iyileşme sürecine girer.

Bu tekniklerin ilk üçü basit zaman yönetimi tekniği olarak henüz yoğun şekilde bağımlı olmayan bireylere uygulanmaktadır. Diğer teknikler ise zaman yönetiminin tek başına yetersiz kaldığı ve tedavi gerektiren bireylere uygulanmalıdır (Young, 1999:29). Ayrıca internet ve bilgisayar bağımlılığını önlemek için ilaç tedavisi görmek, profesyonel yardım almak, bireysel ve grup terapilerine katılmak sorunun çözümüne yardımcı olacaktır (Tarhan ve Nurmedow, 2011:80). Teknolojinin daha çok gelişmesi ve yaygınlaşması ile birlikte bireylerin internetle olan ilişkileri kuşkusuz artacaktır. Bireylerin internet bağımlılığı riskine karşı bu teknolojiden uzak durmaları düşünülemez. Bunun yerine bireylerin interneti daha bilinçli ve sağlıklı kullanmaları konusunda gerekli önlemlerin aile ve eğitim kurumları tarafından alınması gerekmektedir (Günüç, 2009:40).

4.YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin işlenmesi ve çözümlenmesi ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

4.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada; betimsel tarama modellerinden ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekli ile betimlemeyi amaç edinen araştırmalar için uygun bir modeldir (Karasar, 2006:77). Betimsel tarama modelleri kendi içinde iki bölüme ayrılmaktadır. Bu bölümler; genel tarama ve örnek olay taramalarıdır. İlişkisel tarama modeli genel tarama yöntemi içine giren bir yöntemdir. Genel tarama modelleri; çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkındaki genel yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2006:77). Bu grup içinde yer alan ilişkisel tarama modelleri ise; iki ve daha çok değişken arasındaki birlikte değişim varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleri için kullanıldığından bu tür araştırmalar için uygun görülmektedir (Cohen vd., 2000:199; Karasar, 2006:77).

4.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini 2015-2016 eğitim öğretim yılı güz döneminde Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 181 fen bilgisi ve 211 sınıf öğretmeni adayı olmak üzere toplam 392 kişi oluşturmaktadır. Araştırma evrenin tamamı üzerinde yürütüldüğü için örneklem seçimine gidilmemiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının demografik özelliklerine ilişkin verilerin dağılımı Tablo 4.1’de yer almaktadır.

Tablo 4. 1 Öğretmen Adaylarının Demografik Özelliklerine İlişkin Verilerin Dağılımı

<i>Değişkenler</i>	<i>Gruplar</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Cinsiyet	Erkek	79	20,2
	Kadın	313	79,8
Bölüm	Fen Bilgisi Öğretmenliği	181	46,2
	Sınıf Öğretmenliği	211	53,8
Sınıf	1.Sınıf	103	26,3
	2.Sınıf	111	28,3
	3.Sınıf	109	27,8
	4.Sınıf	69	17,6
	Toplam	392	100

Tablo 4.1’de görüldüğü gibi öğretmen adaylarının %20,2’si erkeklerden, %79,8’i kadınlardan oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının %46,2’si fen bilgisi öğretmenliği bölümünde, %53,8’i ise sınıf öğretmenliği bölümünde öğrenim görmektedir. Öğretmen adaylarının %26,3’ü 1. sınıf, %28,3’ü 2. sınıf, %27,8’i 3. sınıf ve %17,6’sı 4. sınıf öğrencileri şeklinde dağılım göstermektedir.

Öğretmen adaylarının internet, bilgisayar ve sosyal medya kullanımına ilişkin özellikleri de araştırma açısından önemli görüldüğü için bu konuya ilişkin verilerin dağılımı Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4. 2 Öğretmen Adaylarının İnternet, Bilgisayar ve Sosyal Medya Kullanımlarına İlişkin Verilerin Dağılımı

<i>Değişkenler</i>	<i>Gruplar</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
İnternet bağlantısı	Var	346	88,3
	Yok	46	11,7
Bilgisayar	Var	233	59,4
	Yok	159	40,6
İnternet kullanım amacı	Sosyal Ağ	260	66,3
	Oyun - Eğlence	41	10,5
	Araştırma - Ödev	91	23,2
İnternete bağlanmak için kullanılan cihaz	Bilgisayar	54	13,8
	Cep telefonu	338	86,2
Herhangi bir sosyal ağ üyeliği	Var	314	80,1
	Yok	78	19,9
Günlük internet kullanım süresi	2 saat ve altı	135	34,4
	2-4 saat arası	146	37,2
	4-6 saat arası	68	17,3
	6 saat ve üzeri	43	11,0
İnternet deneyimi	2 yıl ve altı	119	30,4
	2-4 yıl arası	112	28,6
	4-6 yıl arası	72	18,4
	6 yıl ve üzeri	89	22,7
Toplam		392	100

Tablo 4.2’de görüldüğü üzere öğretmen adaylarının %88,3’ünün internet bağlantısına sahip olduğu, %11,7’sinin ise internet bağlantısına sahip olmadığı anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının %59,4’ü bilgisayara sahipken %40,6’sı bilgisayara sahip değildir. İnternet kullanım amaçları incelendiğinde ise öğretmen adaylarının %66,3’ü sosyal ağ, %10,5’i oyun-eğlence ve %23,2’si araştırma-ödev amaçlı internet kullanmaktadır. Öğretmen adayları internete bağlanmak için %13,8’i bilgisayarı %86,2’si ise cep telefonunu tercih etmektedir. Öğretmen adaylarının herhangi bir sosyal ağlara üye olma durumlarına bakıldığında ise %80,1’i sosyal ağ üyesi iken %19,9’u herhangi bir sosyal ağ üyesi olmadığı görülmektedir. Günlük internet kullanım sürelerine göre öğretmen adaylarının %34,4’ü günlük 2 saat ve altı, %37,2’si günlük 2-4 saat arası, %17,3’ü günlük 4-6 saat arası ve %11’i günlük 6 saat ve üzeri internet kullanmaktadır. Öğretmen adaylarının internet deneyimleri incelendiğinde ise %30,4’ü 2 yıl ve altı, %28,6’sı 2-4 yıl arası, %18,4’ü 4-6 yıl arası ve %22,7’si 6 yıl ve üzeri süredir internet deneyimine sahip olduğu görülmektedir.

4.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak; “Kişisel Bilgi Formu”, “Sosyal Medya Tutum Ölçeği” ve “İnternet Bağımlılık Ölçeği” kullanılmıştır.

4.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Öğretmen adaylarının cinsiyet, bölüm, sınıf, bilgisayar sahibi olma durumu, internet bağlantısı sahibi olma durumu, internet kullanım amacı, internete bağlanmak için kullanılan cihaz, herhangi bir sosyal ağa üye olma durumu, günlük internet kullanım süresi ve internet deneyimi gibi bazı demografik özellikleri ile ilgili bilgi

edinmek amacıyla araştırmacı tarafından Kişisel Bilgi Formu (EK-1) hazırlanmış ve katılımcılara uygulanmıştır.

4.3.2. Sosyal Medya Tutum Ölçeği

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarını belirlemek amacıyla Otrar ve Argın (2015) tarafından geliştirilen ve geçerlik-güvenirlik testleri yapılmış olan “Sosyal Medya Tutum Ölçeği” kullanılmıştır (EK-2). Sosyal Medya Tutum Ölçeği; “Paylaşım İhtiyacı”, “Sosyal Yetkinlik”, “Sosyal İzolasyon” ve “Öğretmenlerle İlişki” olmak üzere toplam dört alt boyuttan oluşmaktadır.

Otrar ve Argın (2015) tarafından geliştirilen Sosyal Medya Tutum Ölçeğinin güvenirlik katsayısı Cronbach Alfa 0,85 olarak bulunmuştur. Ölçeğe ait alt boyutlar incelendiğinde ise güvenirlik katsayısı Cronbach Alfa; “Paylaşım İhtiyacı” alt boyutu için 0,80; “Sosyal Yetkinlik” alt boyutu için 0,81; “Sosyal İzolasyon” alt boyutu için 0,79 ve “Öğretmenlerle İlişki” alt boyutu için 0,81 olarak hesaplanmıştır. Bu araştırma için ise güvenirlik katsayısı Cronbach Alfa “Sosyal Medya Tutum Ölçeği” için 0,84; “Paylaşım İhtiyacı” alt boyutu için 0,83, “Sosyal Yetkinlik” alt boyutu için 0,78, “Sosyal İzolasyon” alt boyutu için 0,81 ve “Öğretmenlerle İlişki” alt boyutu için 0,79 olarak tespit edilmiştir. Sosyal medya tutum ölçeği toplam 23 maddeden oluşmaktadır. Likert tipinde olan bu ölçek “1-Kesinlikle katılıyorum”, “2-Katılıyorum”, “3-Kararsızım”, “4-Katılmıyorum”, “5-Kesinlikle katılmıyorum” gibi seçeneklere sahip beş dereceli bir ölçektir. Katılımcılar ölçeği tamamladıklarında en az 23 en fazla ise 115 puan alabilmektedirler. Katılımcılar ölçekte bulunan ifadeleri kendi uygunluk derecesine göre işaretlemişlerdir. Ölçekten alınan puanların giderek artması, öğretmen adaylarının sosyal medya kullanımına ilişkin tutumlarının yükselmesinin işareti olarak değerlendirilmektedir.

4.3.3. İnternet Bağımlılık Ölçeği

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerini belirlemek amacıyla “İnternet Bağımlılık Ölçeği” (EK-3) kullanılmıştır. Bu ölçek ilk olarak; DSM-IV tarafından belirlenen “Psikoaktif Madde Bağımlılığı” ölçütlerinin Young (1996) tarafından internete uyarlanmasıyla ortaya çıkmıştır (Bayraktar, 2001:54). İnternet Bağımlılık ölçeğinin Türkçeye uyarlanması ve geçerlilik-güvenirlik analizleri Bayraktar (2001) tarafından yapılmıştır.

Bayraktar (2001) tarafından gerçekleştirilen ölçek uyarlama çalışmasında internet bağımlılık ölçeğinin güvenirlik katsayısı Cronbach Alfa 0,91 olarak hesaplanmıştır. Bu araştırma için ise Cronbach Alfa değerinin 0,90 olduğu tespit edilmiştir. İnternet Bağımlılık Ölçeği toplam 20 maddeden oluşmaktadır. Likert tipinde olan bu ölçek “0-Hiçbir zaman”, “1-Nadiren”, “2-Arada sırada”, “3-Çoğunlukla”, “4-Çok sık”, “5-Devamlı” gibi seçeneklere sahip altı dereceli bir ölçektir. Anket sonucunda elde edilen puanların toplanmasıyla 50 puan ve altında alan katılımcılar “Semptom Göstermeyenler (internet bağımlısı olmayanlar)”, 50-79 puan aralığındaki katılımcılar “Sınırlı Semptom Gösterenler (bağımlılık riski taşıyanlar)”, 80 ve üstü puan alan katılımcılar ise “Patolojik İnternet Kullanıcısı (internet bağımlıları)” olarak sınıflandırılır (Bayraktar, 2001:54).

4.4. Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi

Araştırmayla ilgili veri toplama araçları katılımcılara uygulandıktan sonra, her bir veri seti grubu araştırmacı tarafından kontrol edilerek bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Bu işlem sırasında katılımcılardan 9 tanesinin veri toplama araçlarını eksik doldurduğu tespit edilmiş ve araştırmaya dâhil edilmemiştir. Bilgisayar ortamına aktarılan verilere SPSS 20.0 paket programı ile istatistiksel işlemler uygulanmıştır. İstatistiksel işlemlerin uygulanmasında anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir.

Yapılan ön analizler sonrasında verilerin normal dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$). Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ve internet bağımlılık düzeylerinin çeşitli demografik değişkenlere (cinsiyet, öğrenim görülen bölüm, bilgisayar sahibi olma durumu, internet bağlantısı sahibi olma durumu, internete bağlanmak için kullanılan cihaz ve sosyal ağlara üye olma durumu) göre farklılaşıp farklılaşmadığının tespit edilmesinde bağımsız grup t-testi uygulanmıştır. Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ve internet bağımlılık düzeylerinin diğer demografik değişkenlere (sınıf, internet kullanım amacı, internet deneyimi ve günlük internet kullanım süresi) göre farklılaşma olup olmamasının belirlenmesinde ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Anlamlı farklılaşmanın tespiti durumunda ise hangi gruplar arasında anlamlı farklılaşmalar olduğunu belirlemek için LSD anlamlılık çözümlemesi yapılmıştır. Son olarak öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile internet bağımlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin tespitinde ise Pearson Kolerasyon analizi ve Regresyon analizi kullanılmıştır.

5. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde; araştırmaya katılan öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile internet bağımlılık düzeyleri arasındaki ilişkiye yönelik bulgulara yer verilmiştir. Araştırma sonucundan elde edilen bulgular alt problemlere göre sunulmuştur.

5.1. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Ne Düzeyde Olduğuna İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarını belirlemek amacıyla sosyal medya tutum ölçeğini oluşturan “paylaşım ihtiyacı”, “sosyal yetkinlik”, “sosyal izolasyon” ve “öğretmenlerle ilişki” alt boyutlarından ve ölçeğin toplamından alınan puanlar Tablo 5.1’de sunulmuştur.

Tablo 5. 1 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarına İlişkin Betimsel Değerlerin Dağılımı

<i>Ölçek/Alt boyutlar</i>	<i>N</i>	<i>\bar{X}</i>	<i>SS</i>
Sosyal medya	392	71,80	11,85
Paylaşım ihtiyacı	392	26,92	6,12
Sosyal yetkinlik	392	14,64	4,84
Sosyal izolasyon	392	14,20	5,08
Öğretmenlerle ilişki	392	8,45	3,27

Tablo 5.1 incelendiğinde öğretmen adaylarının sosyal medya tutum ölçeğinden aldıkları toplam puanların ortalaması 71,80’dir. Ölçek alt boyutlarından alınan toplam puanların ortalamaları ise paylaşım ihtiyacı alt boyutu için 26,92, sosyal yetkinlik alt boyutu için 14,64, sosyal izolasyon alt boyutu için 14,20 ve öğretmenlerle ilişki alt boyutu için 8,45’tir. Bu bulgulara göre öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının orta üstü düzeyde olduğu söylenebilir.

5.2. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Cinsiyete Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının cinsiyete göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.2’de verilmiştir.

Tablo 5. 2 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Cinsiyet Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Ölçek</i>	<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	<i>\bar{X}</i>	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Sosyal medya	Kadın	313	72,30	11,86	390	-1,670	,096
	Erkek	79	69,82	11,68			

Tablo 5.2’de görüldüğü üzere araştırmaya 313 kadın ve 79 erkek öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların sosyal medya tutum ölçeğinden aldıkları puanlar 72,30 ve 69,82’dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark

bulunmamıştır, $t(390) = -1,670$, $p=0,096 > 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının cinsiyete göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanların cinsiyete göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.3’te verilmiştir.

Tablo 5. 3 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Paylaşım ihtiyacı	Kadın	313	27,38	6,07	390	-2,987	,003
	Erkek	79	25,10	6,05			

Tablo 5.3’ten anlaşılacağı üzere araştırmaya 313 kadın ve 79 erkek öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanlar 27,38 ve 25,10’dur. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmuştur, $t(390) = -2,987$, $p=0,003 < 0,05$. Bu analiz sonucunda; kadın öğretmen adaylarının paylaşım ihtiyacı düzeylerinin erkek öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanların cinsiyete göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.4’te verilmiştir.

Tablo 5. 4 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Sosyal yetkinlik	Kadın	313	14,47	4,85	390	1,384	,167
	Erkek	79	15,31	4,79			

Tablo 5.4’te görüldüğü üzere araştırmaya 313 kadın ve 79 erkek öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanlar 14,47 ve 15,31’dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = 1,384$, $p=0,167 > 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; öğretmen adaylarının sosyal yetkinlik düzeylerinin cinsiyete göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanların cinsiyete göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.5’te verilmiştir.

Tablo 5. 5 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Sosyal izolasyon	Kadın	313	14,13	5,07	390	,561	,575
	Erkek	79	14,49	5,16			

Tablo 5.5'ten anlaşılacağı üzere araştırmaya 313 kadın ve 79 erkek öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanlar 14,13 ve 14,49'dur. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = ,561$, $p=0,575 > 0,05$. Bu analiz sonucunda; öğretmen adaylarının sosyal izolasyon düzeylerinin cinsiyete göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanların cinsiyete göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.6'da verilmiştir.

Tablo 5. 6 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Öğretmenlerle ilişki	Kadın	313	8,59	3,26	390	-1,683	,093
	Erkek	79	7,89	3,28			

Tablo 5.6'da görüldüğü üzere araştırmaya 313 kadın ve 79 erkek öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanlar 8,59 ve 7,89'dur. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = -1,683$, $p=0,093 > 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; öğretmen adaylarının öğretmenlerle ilişki düzeylerinin cinsiyete göre farklılık göstermediği söylenebilir.

5.3. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Öğrenim Görülen Bölüme Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının öğrenim görülen bölüme göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.7'de verilmiştir.

Tablo 5. 7 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Öğrenim Görülen Bölüm Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Ölçek</i>	<i>Bölüm</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Sosyal medya	Fen B. Öğr.	181	70,93	11,80	390	-1,346	,179
	Sınıf Öğr.	211	72,55	11,87			

Tablo 5.7’den anlaşılacağı üzere araştırmaya 181 fen bilgisi ve 211 sınıf öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların sosyal medya tutum ölçeğinden aldıkları puanlar 70,93 ve 72,55’dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = -1,346$, $p=0,179 > 0,05$. Bu analiz sonucunda; öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının öğrenim görülen bölüme göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanların öğrenim görülen bölüme göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.8’de verilmiştir.

Tablo 5. 8 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Bölüm Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Bölüm</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Paylaşım ihtiyacı	Fen B. Öğr.	181	26,50	6,18	390	-1,254	,211
	Sınıf Öğr.	211	27,27	6,05			

Tablo 5.8’de görüldüğü üzere araştırmaya 181 fen bilgisi ve 211 sınıf öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanlar 26,50 ve 27,27’dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = -1,254$, $p=0,211 > 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; öğretmen adaylarının paylaşım ihtiyacı düzeylerinin öğrenim görülen bölüme göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanların öğrenim görülen bölüme göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.9’da verilmiştir.

Tablo 5. 9 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Bölüm Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Bölüm</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Sosyal yetkinlik	Fen B. Öğr.	313	14,32	4,75	390	-1,221	,223
	Sınıf Öğr.	79	14,91	4,91			

Tablo 5.9’dan anlaşılacağı üzere araştırmaya 181 fen bilgisi ve 211 sınıf öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “sosyal yetkinlik” alt boyutundan

aldıkları puanlar 14,32 ve 14,91'dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = -1,221$, $p=0,223 > 0,05$. Bu analiz sonucunda; öğretmen adaylarının sosyal yetkinlik düzeylerinin öğrenim görülen bölüme göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanların öğrenim görülen bölüme göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.10'da verilmiştir.

Tablo 5. 10 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Bölüm Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Bölüm</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Sosyal izolasyon	Fen B. Öğr.	313	14,38	5,17	390	,629	,530
	Sınıf Öğr.	79	14,05	5,01			

Tablo 5.10'da görüldüğü üzere araştırmaya 181 fen bilgisi ve 211 sınıf öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanlar 14,38 ve 14,05'dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = ,629$, $p=0,530 > 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; öğretmen adaylarının sosyal izolasyon düzeylerinin öğrenim görülen bölüme göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Öğretmen adaylarının “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanların öğrenim görülen bölüme göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.11'de verilmiştir.

Tablo 5. 11 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Bölüm Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Bölüm</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Öğretmenlerle ilişki	Fen B. Öğr.	313	8,49	3,25	390	,256	,798
	Sınıf Öğr.	79	8,41	3,30			

Tablo 5.11'den anlaşılacağı üzere araştırmaya 181 fen bilgisi ve 211 sınıf öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanlar 8,49 ve 8,41'dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = ,256$, $p=0,798 > 0,05$. Bu analiz sonucunda; öğretmen adaylarının öğretmenlerle ilişki düzeylerinin öğrenim görülen bölüme göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

5.4. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Öğrenim Görülen Sınıfa Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının öğrenim görülen sınıfa göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.12'de verilmiştir.

Tablo 5. 12 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

Ölçek	Sınıf	N	\bar{X}	SS
Sosyal medya	1.Sınıf	103	73,72	11,08
	2.Sınıf	111	74,40	12,04
	3.Sınıf	109	69,49	11,81
	4.Sınıf	69	68,42	11,44
	Toplam	392	71,80	11,85

Tablo 5.12’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 103 öğretmen adayı 1.sınıf, 111 öğretmen adayı 2.sınıf, 109 öğretmen adayı 3.sınıf ve 69 öğretmen adayı 4.sınıfta öğrenim görmektedir. Öğretmen adaylarının sosyal medya tutum ölçeğinden aldıkları puanlar sırasıyla 73,72, 74,40, 69,49 ve 68,42’dir. Ayrıca sosyal medya tutum ölçeğinden alınan puanlar öğrenim görülen sınıf değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 74,40 puanla 2.sınıfta öğrenim gören, en düşük puanı ise 68,42 puanla 4.sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.13’te verilmiştir.

Tablo 5. 13 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

Ölçek	Levene istatistiği	p
Sosyal medya	,342	,795

Tablo 5.13’ten anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.14’te verilmiştir.

Tablo 5. 14 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyans kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p
Gruplar arası	2503,446	3	834,482	6,172	,000
Grup içi	52461,204	388	135,209		
Toplam	54964,651	391			

Tablo 5.14 incelendiğinde, öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile öğrenim gördükleri sınıf arasında anlamlı fark bulunmuştur, $F(3,388) = 6,172$, $p=0,000 < 0,05$. Farklılaşmanın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacı ile LSD anlamlılık testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 5.15’te verilmiştir.

Tablo 5. 15 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları

Öğrenim görülen sınıf		\bar{X}	Ortalamalar arası fark(I-J)	p
1.Sınıf	2.Sınıf	74,40	-,67725	,671
	3.Sınıf	69,49	4,23274*	,008*
	4.Sınıf	68,42	5,30787*	,004*
2.Sınıf	1.Sınıf	73,72	,67725	,671
	3.Sınıf	69,49	4,90999*	,002*
	4.Sınıf	68,42	5,98512*	,001*
3.Sınıf	1.Sınıf	73,72	-4,23274*	,008*
	2.Sınıf	74,40	-4,90999*	,002*
	4.Sınıf	68,42	1,07512	,548
4.Sınıf	1.Sınıf	73,72	-5,30787*	,004*
	2.Sınıf	74,40	-5,98512*	,001*
	3.Sınıf	69,49	-1,07512	,548

*P<0,05

Tablo 5.15'te verilen LSD analizi sonuçlarına göre 1. ve 2. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanların öğrenim görülen sınıfa göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.16'da verilmiştir.

Tablo 5. 16 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

Alt boyut	Sınıf	N	\bar{X}	SS
Paylaşım ihtiyacı	1.Sınıf	103	27,58	6,07
	2.Sınıf	111	28,37	5,90
	3.Sınıf	109	25,89	5,88
	4.Sınıf	69	25,20	6,31
	Toplam	392	26,92	6,12

Tablo 5.16'da görüldüğü üzere araştırmaya katılan 103 öğretmen adayı 1.sınıf, 111 öğretmen adayı 2.sınıf, 109 öğretmen adayı 3.sınıf ve 69 öğretmen adayı 4.sınıfta öğrenim görmektedir. Öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanlar sırasıyla 27,58, 28,37, 25,89 ve 25,20'dir. Ayrıca “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan alınan puanlar öğrenim görülen sınıf değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 28,37 puanla 2.sınıfta öğrenim gören, en düşük puanı ise 25,20 puanla 4.sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.17'de verilmiştir.

Tablo 5. 17 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
Paylaşım ihtiyacı	,378	,769

Tablo 5.17’den anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.18’de verilmiştir.

Tablo 5. 18 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	598,342	3	199,447	5,508	,001
Grup içi	14050,206	388	36,212		
Toplam	14648,548	391			

Tablo 5.18 incelendiğinde, öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanlar ile öğrenim gördükleri sınıf arasında anlamlı fark bulunmuştur, $F(3,388) = 5,508$, $p=0,001 < 0,05$. Farklılaşmanın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacı ile LSD anlamlılık testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 5.19’da verilmiştir.

Tablo 5. 19 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları

	<i>Öğrenim görülen sınıf</i>	\bar{X}	<i>Ortalamalar arası fark(I-J)</i>	<i>p</i>
1.Sınıf	2.Sınıf	28,37	-,79585	,334
	3.Sınıf	25,89	1,68344*	,042*
	4.Sınıf	25,20	2,37963*	,011*
2.Sınıf	1.Sınıf	27,58	,79585	,334
	3.Sınıf	25,89	2,47930*	,002*
	4.Sınıf	25,20	3,17548*	,001*
3.Sınıf	1.Sınıf	27,58	-1,68344*	,042*
	2.Sınıf	28,37	-2,47930*	,002*
	4.Sınıf	25,20	,69618	,452
4.Sınıf	1.Sınıf	27,58	-2,37963*	,011*
	2.Sınıf	28,37	-3,17548*	,001*
	3.Sınıf	25,89	-,69618	,452

* $P<0,05$

Tablo 5.19’da verilen LSD analizi sonuçlarına göre 1. ve 2. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutu puanlarının 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanların öğrenim görülen sınıfa göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.20’de verilmiştir.

Tablo 5. 20 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

<i>Alt boyut</i>	<i>Sınıf</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>
Sosyal yetkinlik	1.Sınıf	103	14,42	4,42
	2.Sınıf	111	15,91	5,16
	3.Sınıf	109	13,55	4,67
	4.Sınıf	69	14,63	5,04
	Toplam	392	14,64	4,84

Tablo 5.20’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 103 öğretmen adayı 1.sınıf, 111 öğretmen adayı 2.sınıf, 109 öğretmen adayı 3.sınıf ve 69 öğretmen adayı 4.sınıfta öğrenim görmektedir. Öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanlar sırasıyla 14,42, 15,91, 13,55 ve 14,63’tür. Ayrıca “sosyal yetkinlik” alt boyutundan alınan puanlar öğrenim görülen sınıf değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 15,91 puanla 2.sınıfta öğrenim gören, en düşük puanı ise 13,55 puanla 3.sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.21’de verilmiştir.

Tablo 5. 21 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
Sosyal yetkinlik	1,581	,194

Tablo 5.21.’den anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.22’de verilmiştir.

Tablo 5. 22 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	315,611	3	105,204	4,605	,004
Grup içi	8864,389	388	22,846		
Toplam	9180,000	391			

Tablo 5.22 incelendiğinde, öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanlar ile öğrenim gördükleri sınıf arasında anlamlı fark bulunmuştur, $F(3,388) = 4,605$, $p=0,004 < 0,05$. Farklılaşmanın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacı ile LSD anlamlılık testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 5.23’te verilmiştir.

Tablo 5. 23 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları

Öğrenim görülen sınıf		\bar{X}	Ortalamalar arası fark(I-J)	p
1.Sınıf	2.Sınıf	15,91	-1,49173*	,023*
	3.Sınıf	13,55	,87673	,183
	4.Sınıf	14,63	-,21050	,777
2.Sınıf	1.Sınıf	14,42	1,49173*	,023*
	3.Sınıf	13,55	2,36846*	,000*
	4.Sınıf	14,63	1,28124	,081
3.Sınıf	1.Sınıf	14,42	-,87673	,183
	2.Sınıf	15,91	-2,36846*	,000*
	4.Sınıf	14,63	-1,08722	,140
4.Sınıf	1.Sınıf	14,42	,21050	,777
	2.Sınıf	15,91	-1,28124	,081
	3.Sınıf	13,55	1,08722	,140

*P<0,05

Tablo 5.23'te verilen LSD analizi sonuçlarına göre 2.sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutu puanlarının 1. ve 3. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanların öğrenim görülen sınıfa göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.24'te verilmiştir.

Tablo 5. 24 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

Alt boyut	Sınıf	N	\bar{X}	SS
Sosyal izolasyon	1.Sınıf	103	12,82	5,11
	2.Sınıf	111	14,45	4,51
	3.Sınıf	109	14,17	5,16
	4.Sınıf	69	15,92	5,30
	Toplam	392	14,20	5,08

Tablo 5.24'te görüldüğü üzere araştırmaya katılan 103 öğretmen adayı 1.sınıf, 111 öğretmen adayı 2.sınıf, 109 öğretmen adayı 3.sınıf ve 69 öğretmen adayı 4.sınıfta öğrenim görmektedir. Öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanlar sırasıyla 12,82, 14,45, 14,17 ve 15,92'dir. Ayrıca “sosyal izolasyon” alt boyutundan alınan puanlar öğrenim görülen sınıf değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 15,92 puanla 4.sınıfta öğrenim gören, en düşük puanı ise 12,82 puanla 1.sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.25'te verilmiştir.

Tablo 5. 25 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
Sosyal izolasyon	,567	,637

Tablo 5.25'ten anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.26'da verilmiştir.

Tablo 5. 26 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	407,605	3	135,868	5,433	,001
Grup içi	9702,658	388	25,007		
Toplam	10110,263	391			

Tablo 5.26 incelendiğinde, öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanlar ile öğrenim gördükleri sınıf arasında anlamlı fark bulunmuştur, $F(3,388) = 5,433$, $p=0,001 < 0,05$. Farklılaşmanın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacı ile LSD anlamlılık testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 5.27'de verilmiştir.

Tablo 5. 27 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları

<i>Öğrenim görülen sınıf</i>	<i>\bar{X}</i>	<i>Ortalamalar arası fark(I-J)</i>	<i>p</i>
1.Sınıf	2.Sınıf	-1,62521*	,018*
	3.Sınıf	-1,34907	,050
	4.Sınıf	-3,10229*	,000*
2.Sınıf	1.Sınıf	1,62521*	,018*
	3.Sınıf	,27614	,682
	4.Sınıf	-1,47709	,055
3.Sınıf	1.Sınıf	1,34907	,050
	2.Sınıf	-,27614	,682
	4.Sınıf	-1,75322*	,023*
4.Sınıf	1.Sınıf	3,10229*	,000*
	2.Sınıf	1,47709	,055
	3.Sınıf	1,75322*	,023*

* $P<0,05$

Tablo 5.27'de verilen LSD analizi sonuçlarına göre 4.sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutu puanlarının 1. ve 3. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre; 2. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutu puanlarının 1.sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanların öğrenim görülen sınıfa göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.28'de verilmiştir.

Tablo 5. 28 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

<i>Alt boyut</i>	<i>Sınıf</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>
Öğretmenlerle ilişki	1.Sınıf	103	8,54	3,55
	2.Sınıf	111	8,55	3,29
	3.Sınıf	109	8,22	3,13
	4.Sınıf	69	8,50	3,07
	Toplam	392	8,45	3,27

Tablo 5.28’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 103 öğretmen adayı 1.sınıf, 111 öğretmen adayı 2.sınıf, 109 öğretmen adayı 3.sınıf ve 69 öğretmen adayı 4.sınıfta öğrenim görmektedir. Öğretmen adaylarının “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanlar sırasıyla 8,54, 8,55, 8,22 ve 8,50’dir. Ayrıca “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan alınan puanlar öğrenim görülen sınıf değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 8,55 puanla 2.sınıfta öğrenim gören, en düşük puanı ise 8,22 puanla 3.sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.29’da verilmiştir.

Tablo 5. 29 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
Öğretmenlerle ilişki	1,369	,252

Tablo 5.29’den anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.30’da verilmiştir.

Tablo 5. 30 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	8,194	3	2,731	,253	,859
Grup içi	4186,885	388	10,791		
Toplam	4195,079	391			

Tablo 5.30 incelendiğinde, öğretmen adaylarının “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanlar ile öğrenim gördükleri sınıf arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $F(3,388) = ,253, p=0,859 > 0,05$.

5.5. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Bağlantısı Sahibi Olma Durumuna Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının internet bağlantısı sahibi olma durumuna göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.31’de verilmiştir.

Tablo 5. 31 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Bağlantısı Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Ölçek	İnternet bağlantısı	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Sosyal medya	Var	346	72,02	11,51	390	,969	,333
	Yok	46	70,21	14,19			

Tablo 5.31’de görüldüğü üzere araştırmaya 346 internet bağlantısı sahibi olan ve 46 internet bağlantısı sahibi olmayan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların sosyal medya tutum ölçeğinden aldıkları puanlar 72,02 ve 70,21’dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = ,969$, $p=0,333 > 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının internet bağlantısı sahibi olma durumuna göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanların internet bağlantısı sahibi olma durumuna göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.32’de verilmiştir.

Tablo 5. 32 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Bağlantısı Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Alt boyut	İnternet bağlantısı	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Paylaşım ihtiyacı	Var	346	27,19	5,88	390	2,487	,013
	Yok	46	24,82	7,11			

Tablo 5.32’den anlaşılacağı üzere araştırmaya 346 internet bağlantısı sahibi olan ve 46 internet bağlantısı sahibi olmayan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanlar 27,19 ve 24,82’dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmuştur, $t(390) = 2,487$, $p=0,013 < 0,05$. Bu analiz sonucunda; internet bağlantısına sahip olan öğretmen adaylarının paylaşım ihtiyacı düzeylerinin internet bağlantısı sahibi olmayan öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanların internet bağlantısı sahibi olma durumuna göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.33’te verilmiştir.

Tablo 5. 33 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Bağlantısı Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>İnternet bağlantısı</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Sosyal yetkinlik	Var	346	14,55	4,79	390	-,986	,325
	Yok	46	15,30	5,23			

Tablo 5.33’te görüldüğü üzere araştırmaya 346 internet bağlantısı sahibi olan ve 46 internet bağlantısı sahibi olmayan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanlar 14,55 ve 15,30’dur. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = -,986$, $p=0,325 > 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; öğretmen adaylarının sosyal yetkinlik düzeylerinin internet bağlantısı sahibi olma durumuna göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanların internet bağlantısı sahibi olma durumuna göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.34’te verilmiştir.

Tablo 5. 34 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Bağlantısı Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>İnternet bağlantısı</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Sosyal izolasyon	Var	346	14,11	5,05	390	-,972	,332
	Yok	46	14,89	5,30			

Tablo 5.34’ten anlaşılacağı üzere araştırmaya 346 internet bağlantısı sahibi olan ve 46 internet bağlantısı sahibi olmayan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanlar 14,11 ve 14,89’dur. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = -,972$, $p=0,332 > 0,05$. Bu analiz sonucunda; öğretmen adaylarının sosyal izolasyon düzeylerinin internet bağlantısı sahibi olma durumuna göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanların internet bağlantısı sahibi olma durumuna göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.35’te verilmiştir.

Tablo 5. 35 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Bağlantısı Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>İnternet bağlantısı</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Öğretmenlerle ilişki	Var	346	8,38	3,30	390	-1,161	,246
	Yok	46	8,97	3,05			

Tablo 5.35’te görüldüğü üzere araştırmaya 346 internet bağlantısı sahibi olan ve 46 internet bağlantısı sahibi olmayan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanlar 8,38 ve 8,97’dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = -1,161$, $p=0,246 > 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; öğretmen adaylarının öğretmenlerle ilişki düzeylerinin internet bağlantısı sahibi olma durumuna göre farklılık göstermediği söylenebilir.

5.6. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Bilgisayar Sahibi Olma Durumuna Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının bilgisayar sahibi olma durumuna göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.36’da verilmiştir.

Tablo 5. 36 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Bilgisayar Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Ölçek	Bilgisayar	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Sosyal medya	Var	233	71,92	11,93	390	,239	,811
	Yok	159	71,63	11,77			

Tablo 5.36’dan anlaşılacağı üzere araştırmaya 233 bilgisayar sahibi olan ve 159 bilgisayar sahibi olmayan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların sosyal medya tutum ölçeğinden aldıkları puanlar 71,92 ve 71,63’tür. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = ,239$, $p=0,811 > 0,05$. Bu analiz sonucunda; öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının bilgisayar sahibi olma durumuna göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanların bilgisayar sahibi olma durumuna göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.37’de verilmiştir.

Tablo 5. 37 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Bilgisayar Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Alt boyut	Bilgisayar	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Paylaşım ihtiyacı	Var	233	26,90	6,14	390	-,077	,939
	Yok	159	26,94	6,11			

Tablo 5.37’de görüldüğü üzere araştırmaya 233 bilgisayar sahibi olan ve 159 bilgisayar sahibi olmayan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanlar 26,90 ve 26,94’tür. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = -,077$, $p=0,939 > 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; öğretmen adaylarının paylaşım ihtiyacı düzeylerinin bilgisayar sahibi olma durumuna göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanların bilgisayar sahibi olma durumuna göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.38’de verilmiştir.

Tablo 5. 38 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Bilgisayar Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Bilgisayar</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Sosyal yetkinlik	Var	233	14,52	4,98	390	-,589	,556
	Yok	159	14,81	4,64			

Tablo 5.38’den anlaşılacağı üzere araştırmaya 233 bilgisayar sahibi olan ve 159 bilgisayar sahibi olmayan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanlar 14,52 ve 14,81’dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = -,589$, $p=0,556 > 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; öğretmen adaylarının sosyal yetkinlik düzeylerinin bilgisayar sahibi olma durumuna göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanların bilgisayar sahibi olma durumuna göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.39’da verilmiştir.

Tablo 5. 39 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Bilgisayar Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Bilgisayar</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Sosyal izolasyon	Var	233	14,00	4,99	390	-,954	,341
	Yok	159	14,50	5,21			

Tablo 5.39’da görüldüğü üzere araştırmaya 233 bilgisayar sahibi olan ve 159 bilgisayar sahibi olmayan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanlar 14,00 ve 14,50’dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = -,954$, $p=0,341 > 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; öğretmen adaylarının sosyal izolasyon düzeylerinin bilgisayar sahibi olma durumuna göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Öğretmen adaylarının “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanların bilgisayar sahibi olma durumuna göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.40’te verilmiştir.

Tablo 5. 40 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Bilgisayar Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Bilgisayar</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Öğretmenlerle ilişki	Var	233	8,50	3,34	390	,401	,688
	Yok	159	8,37	3,17			

Tablo 5.40'tan anlaşılacağı üzere araştırmaya 233 bilgisayar sahibi olan ve 159 bilgisayar sahibi olmayan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanlar 8,50 ve 8,37'dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = ,401$, $p=0,688 > 0,05$. Bu analiz sonucunda; öğretmen adaylarının öğretmenlerle ilişki düzeylerinin bilgisayar sahibi olma durumuna göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

5.7. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternete Bağlanmak İçin Kullanılan Cihaza Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının internete bağlanmak için kullanılan cihaza göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.41'de verilmiştir.

Tablo 5. 41 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternete Bağlanmak İçin Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Ölçek</i>	<i>Cihaz</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Sosyal medya	Bilgisayar	54	69,55	14,98	390	1,506	,133
	Cep telefonu	338	72,16	11,26			

Tablo 5.41'de görüldüğü üzere araştırmaya 54 bilgisayar ile internete bağlanan ve 338 cep telefonu ile internete bağlanan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların sosyal medya tutum ölçeğinden aldıkları puanlar 69,55 ve 72,16'dır. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = 1,506$, $p=0,133 > 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının internete bağlanmak için kullanılan cihaza göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanların internete bağlanmak için kullanılan cihaza göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.42'de verilmiştir.

Tablo 5. 42 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternete Bağlanmak İçin Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Cihaz</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Paylaşım ihtiyacı	Bilgisayar	54	24,81	7,08	390	-2,746	,006
	Cep telefonu	338	27,25	5,89			

Tablo 5.42’den anlaşılacağı üzere araştırmaya 54 bilgisayar ile internete bağlanan ve 338 cep telefonu ile internete bağlanan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanlar 24,81 ve 27,25’tir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmuştur, $t(390) = -2,746$, $p=0,006 < 0,05$. Bu analiz sonucunda; cep telefonu ile internete bağlanan öğretmen adaylarının paylaşım ihtiyacı düzeylerinin bilgisayar ile internete bağlanan öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanların internete bağlanmak için kullanılan cihaza göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.43’te verilmiştir.

Tablo 5. 43 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternete Bağlanmak İçin Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Cihaz</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Sosyal yetkinlik	Bilgisayar	54	13,87	5,13	390	-1,263	,207
	Cep telefonu	338	14,76	4,79			

Tablo 5.43’te görüldüğü üzere araştırmaya 54 bilgisayar ile internete bağlanan ve 338 cep telefonu ile internete bağlanan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanlar 13,87 ve 14,76’dır. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = -1,263$, $p=0,207 > 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; öğretmen adaylarının sosyal yetkinlik düzeylerinin internete bağlanmak için kullanılan cihaza göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanların internete bağlanmak için kullanılan cihaza göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.44’te verilmiştir.

Tablo 5. 44 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternete Bağlanmak İçin Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Cihaz</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Sosyal izolasyon	Bilgisayar	54	14,03	4,86	390	-,264	,792
	Cep telefonu	338	14,23	5,12			

Tablo 5.44'ten anlaşılacağı üzere araştırmaya 54 bilgisayar ile internete bağlanan ve 338 cep telefonu ile internete bağlanan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanlar 14,03 ve 14,23'tür. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = -,264$, $p=0,792 > 0,05$. Bu analiz sonucunda; öğretmen adaylarının sosyal izolasyon düzeylerinin internete bağlanmak için kullanılan cihaza göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanların internete bağlanmak için kullanılan cihaza göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.45'te verilmiştir.

Tablo 5. 45 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternete Bağlanmak İçin Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Alt boyut	Cihaz	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Öğretmenlerle ilişki	Bilgisayar	54	8,90	3,19	390	1,102	,271
	Cep telefonu	338	8,37	3,28			

Tablo 5.45'te görüldüğü üzere araştırmaya 54 bilgisayar ile internete bağlanan ve 338 cep telefonu ile internete bağlanan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanlar 8,90 ve 8,37'dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = 1,102$, $p=0,271 > 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; öğretmen adaylarının öğretmenlerle ilişki düzeylerinin internete bağlanmak için kullanılan cihaza göre farklılık göstermediği söylenebilir.

5.8. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Sosyal Ağlara Üye Olma Durumuna Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının sosyal ağlara üye olma durumuna göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.46'da verilmiştir.

Tablo 5. 46 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Sosyal Ağlara Üye Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Ölçek	Sosyal ağ üyeliği	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Sosyal medya	Var	314	72,16	11,57	390	1,186	,236
	Yok	78	70,38	12,92			

Tablo 5.46'dan anlaşılacağı üzere araştırmaya; 314 sosyal ağ üyeliği olan ve 78 sosyal ağ üyeliği olmayan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların sosyal medya tutum ölçeğinden aldıkları puanlar 72,16 ve 70,38'dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = 1,186$, $p=0,236 > 0,05$. Bu analiz

sonucunda; öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının sosyal ağlara üye olma durumuna göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanların sosyal ağlara üye olma durumuna göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.47’de verilmiştir.

Tablo 5. 47 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Sosyal Ağlara Üye Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Sosyal ağ üyeliği</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Paylaşım ihtiyacı	Var	314	27,25	5,94	390	2,177	,030
	Yok	78	25,57	6,66			

Tablo 5.47’de görüldüğü üzere araştırmaya; 314 sosyal ağ üyeliği olan ve 78 sosyal ağ üyeliği olmayan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanlar 27,25 ve 25,57’dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmuştur, $t(390) = 2,177$, $p=0,030 < 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; sosyal ağlara üyeliği olan öğretmen adaylarının paylaşım ihtiyacı düzeylerinin sosyal ağlara üyeliği olmayan öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanların sosyal ağlara üye olma durumuna göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.48’de verilmiştir.

Tablo 5. 48 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Sosyal Ağlara Üye Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Sosyal ağ üyeliği</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Sosyal yetkinlik	Var	314	14,56	4,82	390	-,649	,517
	Yok	78	14,96	4,93			

Tablo 5.48’den anlaşılacağı üzere araştırmaya; 314 sosyal ağ üyeliği olan ve 78 sosyal ağ üyeliği olmayan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanlar 14,56 ve 14,96’dır. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = -,649$, $p=0,517 > 0,05$. Bu analiz sonucunda; öğretmen adaylarının sosyal yetkinlik düzeylerinin sosyal ağ üye olma durumuna göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanların sosyal ağlara üye olma durumuna göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.49’da verilmiştir.

Tablo 5. 49 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Sosyal Ağlara Üye Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Sosyal ağ üyeliği</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Sosyal	Var	314	13,90	5,07	390	-2,400	,017
izolasyon	Yok	78	15,43	4,97			

Tablo 5.49’da görüldüğü üzere araştırmaya; 314 sosyal ağ üyeliği olan ve 78 sosyal ağ üyeliği olmayan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanlar 13,90 ve 15,43’tür. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmuştur, $t(390) = -2,400$, $p=0,017 < 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; sosyal ağlara üyeliği olan öğretmen adaylarının sosyal izolasyon düzeylerinin sosyal ağlara üyeliği olmayan öğretmen adaylarına göre daha düşük olduğu söylenebilir.

Öğretmen adaylarının “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanların sosyal ağlara üye olma durumuna göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.50’de verilmiştir.

Tablo 5. 50 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Sosyal Ağlara Üye Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Sosyal ağ üyeliği</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Öğretmenlerle	Var	314	8,24	3,29	390	-2,519	,012
ilişki	Yok	78	9,28	3,09			

Tablo 5.50’den anlaşılacağı üzere araştırmaya; 314 sosyal ağ üyeliği olan ve 78 sosyal ağ üyeliği olmayan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanlar 8,24 ve 9,28’dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmuştur, $t(390) = -2,519$, $p=0,012 < 0,05$. Bu analiz sonucunda; sosyal ağlara üyeliği olan öğretmen adaylarının öğretmenlerle ilişki düzeylerinin sosyal ağlara üyeliği olmayan öğretmen adaylarına göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

5.9. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Kullanım Amacına Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının internet kullanım amacına göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.51’de verilmiştir.

Tablo 5. 51 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

<i>Ölçek</i>	<i>İnternet kullanım amacı</i>	<i>N</i>	<i>X̄</i>	<i>SS</i>
Sosyal medya	Sosyal ağ	260	73,89	10,94
	Oyun	41	67,41	10,89
	Araştırma	91	67,82	13,25
	Toplam	392	71,80	11,85

Tablo 5.51’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 260 öğretmen adayı interneti sosyal ağlara bağlanmak için, 41 öğretmen adayı oyun oynamak için ve 91 öğretmen adayı da araştırma yapmak için kullanmaktadır. Öğretmen adaylarının sosyal medya tutum ölçeğinden aldıkları puanlar sırasıyla 73,89, 67,41 ve 67,82’dir. Ayrıca sosyal medya tutum ölçeğinden alınan puanlar internet kullanım amacı değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 73,89 puanla sosyal ağlara bağlanan, en düşük puanı ise 67,41 puanla oyun oynayan öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.52’de verilmiştir.

Tablo 5. 52 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Ölçek</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
Sosyal medya	2,703	,068

Tablo 5.52’den anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.53’te verilmiştir.

Tablo 5. 53 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	3369,316	3	1684,658	12,701	,000
Grup içi	51595,334	388	132,636		
Toplam	54964,651	391			

Tablo 5.53 incelendiğinde, öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile internet kullanım amaçları arasında anlamlı fark bulunmuştur, $F(3,388) = 12,701$, $p=0,000 < 0,05$. Farklılaşmanın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacı ile LSD anlamlılık testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 5.54’te verilmiştir.

Tablo 5. 54 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları

<i>İnternet kullanım amacı</i>		\bar{X}	<i>Ortalamalar arası fark(I-J)</i>	<i>p</i>
Sosyal ağ	Oyun	67,41	6,48125*	,001*
	Araştırma	67,82	6,07198*	,000*
Oyun	Sosyal ağ	73,89	-6,48152*	,001*
	Araştırma	67,82	-,40954	,850
Araştırma	Sosyal ağ	73,89	-6,07198*	,000*
	Oyun	67,41	,40954	,850

*P<0,05

Tablo 5.54'te verilen LSD analizi sonuçlarına göre interneti sosyal ağlara bağlanmak için kullanan öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları; interneti oyun oynamak ve araştırma yapmak için kullanan öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanların internet kullanım amacına göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.55'te verilmiştir.

Tablo 5. 55 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

<i>Alt boyut</i>	<i>İnternet kullanım amacı</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>
Paylaşım ihtiyacı	Sosyal ağ	260	28,08	5,63
	Oyun	41	25,12	6,06
	Araştırma	91	24,41	6,58
	Toplam	392	26,92	6,12

Tablo 5.55'te görüldüğü üzere araştırmaya katılan 260 öğretmen adayı interneti sosyal ağlara bağlanmak için, 41 öğretmen adayı oyun oynamak için ve 91 öğretmen adayı da araştırma yapmak için kullanmaktadır. Öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanlar sırasıyla 28,08, 25,12 ve 24,41'dir. Ayrıca “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan alınan puanlar internet kullanım amacı değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 28,08 puanla sosyal ağlara bağlanan, en düşük puanı ise 24,41 puanla araştırma yapan öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.56'da verilmiştir.

Tablo 5. 56 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
Paylaşım ihtiyacı	3,822	,230

Tablo 5.56'dan anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.57'de verilmiştir.

Tablo 5. 57 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	1052,723	3	526,361	15,060	,000
Grup içi	13595,826	388	34,951		
Toplam	14648,548	391			

Tablo 5.57 incelendiğinde, öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanlar ile internet kullanım amaçları arasında anlamlı fark bulunmuştur, $F(3,388) = 15,060$, $p=0,000 < 0,05$. Farklılaşmanın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacı ile LSD anlamlılık testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 5.58'de verilmiştir.

Tablo 5. 58 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları

<i>İnternet kullanım amacı</i>		\bar{X}	<i>Ortalamalar arası fark(I-J)</i>	<i>p</i>
Sosyal ağ	Oyun	25,12	2,95882*	,003*
	Araştırma	24,41	3,66319*	,000*
Oyun	Sosyal ağ	28,08	-2,95882	,003*
	Araştırma	24,41	,70437	,527
Araştırma	Sosyal ağ	28,08	-3,66319*	,000*
	Oyun	25,12	-,70437	,527

* $P<0,05$

Tablo 5.58'de verilen LSD analizi sonuçlarına göre interneti sosyal ağlara bağlanmak için kullanan öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutu puanları; interneti oyun oynamak ve araştırma yapmak için kullanan öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanların internet kullanım amacına göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.59'da verilmiştir.

Tablo 5. 59 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

<i>Alt boyut</i>	<i>İnternet kullanım amacı</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>
Sosyal yetkinlik	Sosyal ağ	260	15,48	4,80
	Oyun	41	12,58	4,64
	Araştırma	91	13,16	4,43
	Toplam	392	14,64	4,84

Tablo 5.59'da görüldüğü üzere araştırmaya katılan 260 öğretmen adayı interneti sosyal ağlara bağlanmak için, 41 öğretmen adayı oyun oynamak için ve 91 öğretmen

adayı da araştırma yapmak için kullanılmaktadır. Öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanlar sırasıyla 15,48, 12,58 ve 13,16’dır. Ayrıca “sosyal yetkinlik” alt boyutundan alınan puanlar internet kullanım amacı değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 15,48 puanla sosyal ağlara bağlanan, en düşük puanı ise 12,58 puanla oyun oynayan öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.60’ta verilmiştir.

Tablo 5. 60 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
Sosyal yetkinlik	,169	,845

Tablo 5.60’tan anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.61’de verilmiştir.

Tablo 5. 61 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	556,583	3	278,291	12,554	,000
Grup içi	8623,417	388	22,168		
Toplam	9180,000	391			

Tablo 5.61 incelendiğinde, öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanlar ile internet kullanım amaçları arasında anlamlı fark bulunmuştur, $F(3,388) = 12,554$, $p=0,000 < 0,05$. Farklılaşmanın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacı ile LSD anlamlılık testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 5.62’de verilmiştir.

Tablo 5. 62 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları

<i>İnternet kullanım amacı</i>		\bar{X}	<i>Ortalamalar arası fark(I-J)</i>	<i>p</i>
Sosyal ağ	Oyun	12,58	2,89925*	,000*
	Araştırma	13,16	2,31978*	,000*
Oyun	Sosyal ağ	15,48	-2,89925*	,000*
	Araştırma	13,16	-,57947	,513
Araştırma	Sosyal ağ	15,48	-2,31978*	,000*
	Oyun	12,58	,57947	,513

* $P < 0,05$

Tablo 5.62’de verilen LSD analizi sonuçlarına göre interneti sosyal ağlara bağlanmak için kullanan öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutu puanları; interneti oyun oynamak ve araştırma yapmak için kullanan öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanların internet kullanım amacına göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.63’te verilmiştir.

Tablo 5. 63 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

<i>Alt boyut</i>	<i>İnternet kullanım amacı</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>
Sosyal izolasyon	Sosyal ağ	260	14,18	5,19
	Oyun	41	13,87	5,21
	Araştırma	91	14,40	4,73
	Toplam	392	14,20	5,08

Tablo 5.63’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 260 öğretmen adayı interneti sosyal ağlara bağlanmak için, 41 öğretmen adayı oyun oynamak için ve 91 öğretmen adayı da araştırma yapmak için kullanmaktadır. Öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanlar sırasıyla 14,18, 13,87 ve 14,40’tır. Ayrıca “sosyal izolasyon” alt boyutundan alınan puanlar internet kullanım amacı değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 14,40 puanla araştırma yapan, en düşük puanı ise 13,87 puanla oyun oynayan öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.64’te verilmiştir.

Tablo 5. 64 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
Sosyal izolasyon	,837	,434

Tablo 5.64’ten anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.65’te verilmiştir.

Tablo 5. 65 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	8,151	3	4,076	,157	,855
Grup içi	10102,112	388	25,969		
Toplam	10110,263	391			

Tablo 5.65 incelendiğinde, öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanlar ile internet kullanım amaçları arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $F(3,388) = ,157, p=0,855 > 0,05$.

Öğretmen adaylarının “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanların internet kullanım amacına göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.66’da verilmiştir.

Tablo 5. 66 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

<i>Alt boyut</i>	<i>İnternet kullanım amacı</i>	<i>N</i>	<i>\bar{X}</i>	<i>SS</i>
Öğretmenlerle ilişki	Sosyal ağ	260	8,51	3,28
	Oyun	41	7,58	3,27
	Araştırma	91	8,64	3,21
	Toplam	392	8,45	3,27

Tablo 5.66’da görüldüğü üzere araştırmaya katılan 260 öğretmen adayı interneti sosyal ağlara bağlanmak için, 41 öğretmen adayı oyun oynamak için ve 91 öğretmen adayı da araştırma yapmak için kullanmaktadır. Öğretmen adaylarının “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanlar sırasıyla 8,51, 7,58 ve 8,64’tür. Ayrıca “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan alınan puanlar internet kullanım amacı değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 8,64 puanla araştırma yapan, en düşük puanı ise 7,58 puanla oyun oynayan öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.67’de verilmiştir.

Tablo 5. 67 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
Öğretmenlerle ilişki	,837	,434

Tablo 5.67’den anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.68’de verilmiştir.

Tablo 5. 68 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	35,477	3	17,738	1,659	,192
Grup içi	4159,602	388	10,693		
Toplam	4195,079	391			

Tablo 5.68 incelendiğinde, öğretmen adaylarının “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanlar ile internet kullanım amaçları arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $F(3,388) = 1,659$, $p=0,192 > 0,05$.

5.10. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Günlük İnternet Kullanım Süresine Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının günlük internet kullanım süresine göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.69’da verilmiştir.

Tablo 5. 69 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

Ölçek	Günlük internet kullanım süresi	N	\bar{X}	SS
Sosyal medya	2 saat ve altı	135	69,61	12,39
	2-4 saat arası	146	71,40	10,81
	4-6 saat arası	68	74,20	10,92
	6 saat ve üzeri	43	76,27	13,37
	Toplam	392	71,80	11,85

Tablo 5.69’da görüldüğü üzere araştırmaya katılan 135 öğretmen adayının günlük 2 saat ve altı, 146 öğretmen adayının günlük 2-4 saat arasında, 68 öğretmen adayının günlük 4-6 saat arasında ve 43 öğretmen adayının günlük 6 saat ve üzerinde internet kullandığı anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının sosyal medya tutum ölçeğinden aldıkları puanlar sırasıyla 69,61, 71,40, 74,20 ve 76,27’dir. Ayrıca sosyal medya tutum ölçeğinden alınan puanlar günlük internet kullanım süresi değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 76,27 puanla günlük internet kullanım süresi 6 saat ve üzerinde olan, en düşük puanı ise 69,61 puanla günlük internet kullanım süresi 2 saat ve altında olan öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.70’de verilmiştir.

Tablo 5. 70 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

Ölçek	Levene istatistiği	p
Sosyal medya	1,552	,201

Tablo 5.70’ten anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.71’de verilmiştir.

Tablo 5. 71 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	1923,754	3	641,251	4,691	,003
Grup içi	53040,897	388	136,703		
Toplam	54964,651	391			

Tablo 5.71 incelendiğinde, öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile günlük internet kullanım süreleri arasında anlamlı fark bulunmuştur, $F(3,388) = 4,691$, $p=0,003 < 0,05$. Farklılaşmanın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacı ile LSD anlamlılık testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 5.72’de verilmiştir.

Tablo 5. 72 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları

<i>Günlük internet kullanım süresi</i>	\bar{X}	<i>Ortalamalar arası fark(I-J)</i>	<i>p</i>	
2 saat ve altı	2-4 saat arası	71,40	-1,78929	,201
	4-6 saat arası	74,20	-4,59107*	,009*
	6 saat ve üzeri	76,27	-6,66425*	,001*
2-4 saat arası	2 saat ve altı	69,61	1,78929	,201
	4-6 saat arası	74,20	-2,80177	,103
	6 saat ve üzeri	76,27	-4,87496*	,017*
4-6 saat arası	2 saat ve altı	69,61	4,59107*	,009*
	2-4 saat arası	71,40	2,80177	,103
	6 saat ve üzeri	76,27	-2,07319	,363
6 saat ve üzeri	2 saat ve altı	69,61	6,66425*	,001*
	2-4 saat arası	71,40	4,87496*	,017*
	4-6 saat arası	74,20	2,07319	,363

* $p < 0,05$

Tablo 5.72’de verilen LSD analizi sonuçlarına göre günlük internet kullanım süresi 6 saat ve üzerinde olan öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları günlük internet kullanım süresi 2-4 arasında ve 2 saat ve altında olan öğretmen adaylarına göre; günlük internet kullanım süresi 4-6 saat arasında olan öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları da günlük internet kullanım süresi 2 saat ve altında olan öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanların günlük internet kullanım süresine göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.73’te verilmiştir.

Tablo 5. 73 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

<i>Alt boyut</i>	<i>Günlük internet kullanım süresi</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>
Paylaşım ihtiyacı	2 saat ve altı	135	24,82	6,42
	2-4 saat arası	146	27,00	5,54
	4-6 saat arası	68	28,60	5,31
	6 saat ve üzeri	43	30,58	5,80
	Toplam	392	26,92	6,12

Tablo 5.73’te görüldüğü üzere araştırmaya katılan 135 öğretmen adayının günlük 2 saat ve altı, 146 öğretmen adayının günlük 2-4 saat arasında, 68 öğretmen adayının günlük 4-6 saat arasında ve 43 öğretmen adayının günlük 6 saat ve üzerinde internet kullandığı anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanlar sırasıyla 24,82, 27,00, 28,60 ve 30,58’dir. Ayrıca “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan alınan puanlar günlük internet kullanım süresi değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 30,58 puanla günlük internet kullanım süresi 6 saat ve üzerinde olan, en düşük puanı ise 24,82 puanla günlük internet kullanım süresi 2 saat ve altında olan öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.74’te verilmiştir.

Tablo 5. 74 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
Paylaşım ihtiyacı	2,767	,420

Tablo 5.74’ten anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.75’te verilmiştir.

Tablo 5. 75 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	1364,071	3	454,690	13,280	,000
Grup içi	13284,478	388	34,238		
Toplam	14648,548	391			

Tablo 5.75 incelendiğinde, öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanlar ile günlük internet kullanım süreleri arasında anlamlı fark bulunmuştur, $F(3,388) = 13,280$, $p=0,000 < 0,05$. Farklılaşmanın hangi grup ya da

gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacı ile LSD anlamlılık testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 5.76’da verilmiştir.

Tablo 5. 76 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları

<i>Günlük internet kullanım süresi</i>		\bar{X}	<i>Ortalamalar arası fark(I-J)</i>	<i>p</i>
2 saat ve altı	2-4 saat arası	27,00	-2,17778*	,002*
	4-6 saat arası	28,60	-3,78072*	,000*
	6 saat ve üzeri	30,58	-5,75917*	,000*
2-4 saat arası	2 saat ve altı	24,82	2,17778*	,002*
	4-6 saat arası	28,60	-1,60294	,063
	6 saat ve üzeri	30,58	-3,58140*	,000*
4-6 saat arası	2 saat ve altı	24,82	3,78072*	,000*
	2-4 saat arası	27,00	1,60294	,063
	6 saat ve üzeri	30,58	-1,97845	,083
6 saat ve üzeri	2 saat ve altı	24,82	5,75917*	,000*
	2-4 saat arası	27,00	3,58140*	,000*
	4-6 saat arası	28,60	1,97845	,083

*P<0,05

Tablo 5.76’da verilen LSD analizi sonuçlarına göre günlük internet kullanım süresi 6 saat ve üzerinde olan öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutu puanları günlük internet kullanım süresi 2-4 arasında ve 2 saat ve altında olan öğretmen adaylarına göre; günlük internet kullanım süresi 4-6 saat arasında olan öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutu puanları günlük internet kullanım süresi 2 saat ve altında olan öğretmen adaylarına göre; günlük internet kullanım süresi 2-4 saat arasında olan öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutu puanları günlük internet kullanım süresi 2 saat ve altında olan öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanların günlük internet kullanım süresine göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.77’de verilmiştir.

Tablo 5. 77 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

<i>Alt boyut</i>	<i>Günlük internet kullanım süresi</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>
Sosyal yetkinlik	2 saat ve altı	135	13,71	4,70
	2-4 saat arası	146	14,10	4,47
	4-6 saat arası	68	16,25	4,74
	6 saat ve üzeri	43	16,83	5,48
	Toplam	392	14,64	4,84

Tablo 5.77’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 135 öğretmen adayının günlük 2 saat ve altı, 146 öğretmen adayının günlük 2-4 saat arasında, 68 öğretmen adayının günlük 4-6 saat arasında ve 43 öğretmen adayının günlük 6 saat ve üzerinde internet kullandığı anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanlar sırasıyla 13,71, 14,10, 16,25 ve 16,83’tür. Ayrıca “sosyal

yetkinlik” alt boyutundan alınan puanlar günlük internet kullanım süresi değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 16,83 puanla günlük internet kullanım süresi 6 saat ve üzerinde olan, en düşük puanı ise 13,71 puanla günlük internet kullanım süresi 2 saat ve altında olan öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.78’de verilmiştir.

Tablo 5. 78 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
Sosyal yetkinlik	1,957	,120

Tablo 5.78’den anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.79’da verilmiştir.

Tablo 5. 79 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	540,627	3	180,209	8,093	,000
Grup içi	8639,373	388	22,266		
Toplam	9180,000	391			

Tablo 5.79 incelendiğinde, öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanlar ile günlük internet kullanım süreleri arasında anlamlı fark bulunmuştur, $F(3,388) = 8,093$, $p=0,000 < 0,05$. Farklılaşmanın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacı ile LSD anlamlılık testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 5.80’de verilmiştir.

Tablo 5. 80 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları

<i>Günlük internet kullanım süresi</i>		\bar{X}	<i>Ortalamalar arası fark(I-J)</i>	<i>p</i>
2 saat ve altı	2-4 saat arası	14,10	-,38422	,496
	4-6 saat arası	16,25	-2,53148*	,000*
	6 saat ve üzeri	16,83	-3,11869*	,000*
2-4 saat arası	2 saat ve altı	13,71	,38422	,496
	4-6 saat arası	16,25	-2,14726*	,002*
	6 saat ve üzeri	16,83	-2,73447*	,001*
4-6 saat arası	2 saat ve altı	13,71	2,53148*	,000*
	2-4 saat arası	14,10	2,14726*	,002*
	6 saat ve üzeri	16,83	-,58721	,523
6 saat ve üzeri	2 saat ve altı	13,71	3,11869*	,000*
	2-4 saat arası	14,10	2,73447*	,001*
	4-6 saat arası	16,25	,58721	,523

*P<0,05

Tablo 5.80’de verilen LSD analizi sonuçlarına göre günlük internet kullanım süresi 6 saat ve üzerinde olan öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutu puanları günlük internet kullanım süresi 2-4 arasında ve 2 saat ve altında olan öğretmen adaylarına göre; günlük internet kullanım süresi 4-6 saat arasında olan öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutu puanları günlük internet kullanım süresi 2-4 arasında ve 2 saat ve altında olan öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanların günlük internet kullanım süresine göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.81’de verilmiştir.

Tablo 5. 81 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

<i>Alt boyut</i>	<i>Günlük internet kullanım süresi</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>
Sosyal izolasyon	2 saat ve altı	135	13,41	4,79
	2-4 saat arası	146	14,10	4,99
	4-6 saat arası	68	14,80	5,54
	6 saat ve üzeri	43	16,09	5,08
	Toplam		392	14,20

Tablo 5.81’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 135 öğretmen adayının günlük 2 saat ve altı, 146 öğretmen adayının günlük 2-4 saat arasında, 68 öğretmen adayının günlük 4-6 saat arasında ve 43 öğretmen adayının günlük 6 saat ve üzerinde internet kullandığı anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanlar sırasıyla 13,41, 14,10, 14,80 ve 16,09’dur. Ayrıca “sosyal izolasyon” alt boyutundan alınan puanlar günlük internet kullanım süresi değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 16,09 puanla günlük internet kullanım süresi 6 saat ve üzerinde olan, en düşük puanı ise 13,41 puanla günlük internet kullanım süresi 2 saat ve altında olan öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.82’de verilmiştir.

Tablo 5. 82 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
Sosyal izolasyon	,875	,454

Tablo 5.82’den anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.83’te verilmiştir.

Tablo 5. 83 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	263,891	3	87,964	3,466	,016
Grup içi	9846,372	388	25,377		
Toplam	10110,263	391			

Tablo 5.83 incelendiğinde, öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanlar ile günlük internet kullanım süreleri arasında anlamlı fark bulunmuştur, $F(3,388) = 3,466$, $p=0,016 < 0,05$. Farklılaşmanın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacı ile LSD anlamlılık testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 5.84’te verilmiştir.

Tablo 5. 84 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları

<i>Günlük internet kullanım süresi</i>	\bar{X}	<i>Ortalamalar arası fark(I-J)</i>	<i>p</i>	
2 saat ve altı	2-4 saat arası	14,10	-,68792	,253
	4-6 saat arası	14,80	-1,39401	,064
	6 saat ve üzeri	16,09	-2,67821*	,003*
2-4 saat arası	2 saat ve altı	13,41	,68792	,253
	4-6 saat arası	14,80	-,70608	,340
	6 saat ve üzeri	16,09	-1,99028*	,023*
4-6 saat arası	2 saat ve altı	13,41	1,39401	,064
	2-4 saat arası	14,10	,70608	,340
	6 saat ve üzeri	16,09	-1,28420	,192
6 saat ve üzeri	2 saat ve altı	13,41	2,67821*	,003*
	2-4 saat arası	14,10	1,99028*	,023*
	4-6 saat arası	14,80	1,28420	,192

* $P<0,05$

Tablo 5.84’te verilen LSD analizi sonuçlarına göre günlük internet kullanım süresi 6 saat ve üzerinde olan öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutu puanları günlük internet kullanım süresi 2-4 arasında ve 2 saat ve altında olan öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanların günlük internet kullanım süresine göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.85’te verilmiştir.

Tablo 5. 85 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

<i>Alt boyut</i>	<i>Günlük internet kullanım süresi</i>	<i>N</i>	<i>\bar{X}</i>	<i>SS</i>
Öğretmenlerle ilişki	2 saat ve altı	135	8,48	3,18
	2-4 saat arası	146	8,40	3,20
	4-6 saat arası	68	8,16	3,47
	6 saat ve üzeri	43	8,95	3,52
	Toplam	392	8,45	3,27

Tablo 5.85’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 135 öğretmen adayının günlük 2 saat ve altı, 146 öğretmen adayının günlük 2-4 saat arasında, 68 öğretmen adayının günlük 4-6 saat arasında ve 43 öğretmen adayının günlük 6 saat ve üzerinde internet kullandığı anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanlar sırasıyla 8,48, 8,40, 8,16 ve 8,95’tir. Ayrıca “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan alınan puanlar günlük internet kullanım süresi değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 8,95 puanla günlük internet kullanım süresi 6 saat ve üzerinde olan, en düşük puanı ise 8,16 puanla günlük internet kullanım süresi 4-6 saat arasında olan öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.86’da verilmiştir.

Tablo 5. 86 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
Öğretmenlerle ilişki	,389	,761

Tablo 5.86’dan anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.87’de verilmiştir.

Tablo 5. 87 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	17,061	3	5,687	,528	,663
Grup içi	4178,018	388	10,768		
Toplam	4195,079	391			

Tablo 5.87 incelendiğinde, öğretmen adaylarının “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanlar ile günlük internet kullanım süreleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $F(3,388) = ,528, p=0,663 > 0,05$.

5.11. Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Deneyimine Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının internet deneyimine göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.88’de verilmiştir.

Tablo 5. 88 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

<i>Ölçek</i>	<i>İnternet deneyimi</i>	<i>N</i>	<i>\bar{X}</i>	<i>SS</i>
Sosyal medya	2 yıl ve altı	119	71,96	10,89
	2-4 yıl arası	112	71,74	12,30
	4-6 yıl arası	72	71,69	12,10
	6 yıl ve üzeri	89	71,77	12,50
	Toplam	392	71,80	11,85

Tablo 5.88’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 119 öğretmen adayının 2 yıl ve altı, 112 öğretmen adayının 2-4 yıl arasında, 72 öğretmen adayının 4-6 yıl arasında ve 89 öğretmen adayının 6 yıl ve üzerinde internet deneyimine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının sosyal medya tutum ölçeğinden aldıkları puanlar sırasıyla 71,96, 71,74, 71,69 ve 71,77’dir. Ayrıca sosyal medya tutum ölçeğinden alınan puanlar internet deneyimi değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 71,96 puanla internet deneyimi 2 yıl ve altında olan, en düşük puanı ise 71,69 puanla internet deneyimi 2-4 yıl arasında olan öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.89’da verilmiştir.

Tablo 5. 89 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Ölçek</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
Sosyal medya	,893	,445

Tablo 5.89’den anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.90’da verilmiştir.

Tablo 5. 90 Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarının İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	4,510	3	1,503	,011	,999
Grup içi	54960,140	388	141,650		
Toplam	54964,651	391			

Tablo 5.90 incelendiğinde, öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile internet deneyimleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $F(3,388) = ,011$, $p=0,999 > 0,05$.

Öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanların internet deneyimine göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.91’de verilmiştir.

Tablo 5. 91 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

<i>Alt boyut</i>	<i>İnternet deneyimi</i>	<i>N</i>	<i>\bar{X}</i>	<i>SS</i>
Paylaşım ihtiyacı	2 yıl ve altı	119	26,61	6,14
	2-4 yıl arası	112	26,37	6,09
	4-6 yıl arası	72	26,91	5,62
	6 yıl ve üzeri	89	28,02	6,45
	Toplam	392	26,92	6,12

Tablo 5.91’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 119 öğretmen adayının 2 yıl ve altı, 112 öğretmen adayının 2-4 yıl arasında, 72 öğretmen adayının 4-6 yıl arasında ve 89 öğretmen adayının 6 yıl ve üzerinde internet deneyimine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanlar sırasıyla 26,61, 26,37, 26,91 ve 28,02’dir. Ayrıca “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan alınan puanlar internet deneyimi değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 28,02 puanla internet deneyimi 6 yıl ve üzerinde olan, en düşük puanı ise 26,37 puanla internet deneyimi 2-4 yıl arasında olan öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu

bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.92’de verilmiştir.

Tablo 5. 92 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
Paylaşım ihtiyacı	,167	,919

Tablo 5.92’den anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.93’te verilmiştir.

Tablo 5. 93 Öğretmen Adaylarının “Paylaşım İhtiyacı” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	152,625	3	50,875	1,362	,254
Grup içi	14495,924	388	37,361		
Toplam	14648,548	391			

Tablo 5.93 incelendiğinde, öğretmen adaylarının “paylaşım ihtiyacı” alt boyutundan aldıkları puanlar ile internet deneyimleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $F(3,388) = 1,362$, $p=0,254 > 0,05$.

Öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanların internet deneyimine göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.94’te verilmiştir.

Tablo 5. 94 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

<i>Alt boyut</i>	<i>İnternet deneyimi</i>	<i>N</i>	<i>\bar{X}</i>	<i>SS</i>
Sosyal yetkinlik	2 yıl ve altı	119	14,81	4,32
	2-4 yıl arası	112	14,74	4,85
	4-6 yıl arası	72	14,56	4,85
	6 yıl ve üzeri	89	14,34	5,50
	Toplam	392	14,64	4,84

Tablo 5.94’te görüldüğü üzere araştırmaya katılan 119 öğretmen adayının 2 yıl ve altı, 112 öğretmen adayının 2-4 yıl arasında, 72 öğretmen adayının 4-6 yıl arasında ve 89 öğretmen adayının 6 yıl ve üzerinde internet deneyimine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanlar sırasıyla 14,81, 14,74, 14,56 ve 14,34’tür. Ayrıca “sosyal yetkinlik” alt boyutundan alınan puanlar internet deneyimi değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 14,81 puanla internet deneyimi 2 yıl ve altında olan, en düşük puanı ise 14,34 puanla internet deneyimi 6 yıl ve üzerinde olan öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.95'te verilmiştir.

Tablo 5. 95 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
Sosyal yetkinlik	1,682	,170

Tablo 5.95'ten anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.96'da verilmiştir.

Tablo 5. 96 Öğretmen Adaylarının “Sosyal Yetkinlik” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	12,721	3	4,240	,179	,910
Grup içi	9167,279	388	23,627		
Toplam	9180,000	391			

Tablo 5.96 incelendiğinde, öğretmen adaylarının “sosyal yetkinlik” alt boyutundan aldıkları puanlar ile internet deneyimleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $F(3,388) = ,179$, $p=0,910 > 0,05$.

Öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanların internet deneyimine göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.97'de verilmiştir.

Tablo 5. 97 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

<i>Alt boyut</i>	<i>İnternet deneyimi</i>	<i>N</i>	<i>\bar{X}</i>	<i>SS</i>
Sosyal izolasyon	2 yıl ve altı	119	13,73	4,74
	2-4 yıl arası	112	14,16	4,83
	4-6 yıl arası	72	14,52	5,44
	6 yıl ve üzeri	89	14,61	5,54
Toplam		392	14,20	5,08

Tablo 5.97'de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 119 öğretmen adayının 2 yıl ve altı, 112 öğretmen adayının 2-4 yıl arasında, 72 öğretmen adayının 4-6 yıl arasında ve 89 öğretmen adayının 6 yıl ve üzerinde internet deneyimine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanlar sırasıyla 13,73, 14,16, 14,52 ve 14,61'dir. Ayrıca “sosyal izolasyon” alt boyutundan alınan puanlar internet deneyimi değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 14,61 puanla internet deneyimi 6 yıl ve üzerinde olan, en düşük puanı ise 13,73 puanla internet deneyimi 2 yıl ve altında olan öğretmen adaylarının aldığı

anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.98’de verilmiştir.

Tablo 5. 98 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
Sosyal izolasyon	1,795	,148

Tablo 5.98’den anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.99’da verilmiştir.

Tablo 5. 99 Öğretmen Adaylarının “Sosyal İzolasyon” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	48,606	3	16,202	,625	,599
Grup içi	10061,657	388	25,932		
Toplam	10110,263	391			

Tablo 5.99 incelendiğinde, öğretmen adaylarının “sosyal izolasyon” alt boyutundan aldıkları puanlar ile internet deneyimleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $F(3,388) = ,625$, $p=0,599 > 0,05$.

Öğretmen adaylarının “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanların internet deneyimine göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.100’de verilmiştir.

Tablo 5. 100 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

<i>Alt boyut</i>	<i>İnternet deneyimi</i>	<i>N</i>	<i>\bar{X}</i>	<i>SS</i>
Öğretmenlerle ilişki	2 yıl ve altı	119	8,27	3,29
	2-4 yıl arası	112	8,79	3,14
	4-6 yıl arası	72	8,73	3,41
	6 yıl ve üzeri	89	8,02	3,28
	Toplam	392	8,45	3,27

Tablo 5.100’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 119 öğretmen adayının 2 yıl ve altı, 112 öğretmen adayının 2-4 yıl arasında, 72 öğretmen adayının 4-6 yıl arasında ve 89 öğretmen adayının 6 yıl ve üzerinde internet deneyimine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanlar sırasıyla 8,27, 8,79, 8,73 ve 8,02’dir. Ayrıca “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan alınan puanlar internet deneyimi değişkenine göre incelendiğinde en yüksek

puanı 8,79 puanla internet deneyimi 2-4 yıl arasında olan, en düşük puanı ise 8,02 puanla internet deneyimi 6 yıl ve üzerinde olan öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.101’de verilmiştir.

Tablo 5. 101 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Alt boyut</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
Öğretmenlerle ilişki	,599	,616

Tablo 5.101’den anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.102’de verilmiştir.

Tablo 5. 102 Öğretmen Adaylarının “Öğretmenlerle İlişki” Alt Boyutundan Aldıkları Puanların İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	39,012	3	13,004	1,214	,304
Grup içi	4156,067	388	10,712		
Toplam	4195,079	391			

Tablo 5.102 incelendiğinde, öğretmen adaylarının “öğretmenlerle ilişki” alt boyutundan aldıkları puanlar ile internet deneyimleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $F(3,388) = 1,214$, $p=0,304 > 0,05$.

5.12. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılıklarının Ne Düzeyde Olduğuna İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerini belirlemek amacıyla internet bağımlılık ölçeği uygulanmış ve ölçeğin toplamından alınan puanlar Tablo 5.103’te sunulmuştur.

Tablo 5. 103 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerine İlişkin Betimsel Değerlerin Dağılımı

<i>Ölçek</i>	<i>N</i>	<i>\bar{X}</i>	<i>SS</i>
İnternet Bağımlılık Ölçeği	392	28,65	15,25

Tablo 5.103 incelendiğinde öğretmen adaylarının internet bağımlılığı ölçeğinden aldıkları toplam puanların ortalaması 28,65’tir. Elde edilen bu bulgulara göre öğretmen adaylarının genel olarak semptom göstermeyen internet kullanıcıları arasında olduğu söylenebilir.

5.13. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Cinsiyete Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin cinsiyete göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.104'te verilmiştir.

Tablo 5. 104 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Ölçek	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
İnternet Bağımlılık	Kadın	313	27,97	14,60	390	1,741	,083
	Erkek	79	31,31	17,54			

Tablo 5.104'te görüldüğü üzere araştırmaya 313 kadın ve 79 erkek öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların internet bağımlılık ölçeğinden aldıkları puanlar 27,97 ve 31,31'dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = 1,741$, $p=0,083 > 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin cinsiyete göre farklılık göstermediği söylenebilir.

5.14. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Öğrenim Görülen Bölüme Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin öğrenim görülen bölüme göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.105'te verilmiştir.

Tablo 5. 105 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Öğrenim Görülen Bölüm Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Ölçek	Bölüm	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
İnternet Bağımlılık	Fen B. Öğr.	181	26,74	13,84	390	-2,306	,022
	Sınıf Öğr.	211	30,28	16,25			

Tablo 5.105'te görüldüğü üzere araştırmaya 181 fen bilgisi ve 211 sınıf öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların internet bağımlılık ölçeğinden aldıkları puanlar 26,74 ve 30,28'dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmuştur, $t(390) = -2,306$, $p=0,022 < 0,05$. Bu analiz sonucunda; sınıf öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin fen bilgisi bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

5.15.Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Öğrenim Görülen Sınıfa Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin öğrenim görülen sınıfa göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.106'da verilmiştir.

Tablo 5. 106 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

Ölçek	Sınıf	N	\bar{X}	SS
İnternet Bağımlılık	1.Sınıf	103	25,32	12,35
	2.Sınıf	111	32,53	16,83
	3.Sınıf	109	26,19	13,31
	4.Sınıf	69	31,26	17,73
	Toplam	392	28,65	15,27

Tablo 5.106'da görüldüğü üzere araştırmaya katılan 103 öğretmen adayı 1.sınıf, 111 öğretmen adayı 2.sınıf, 109 öğretmen adayı 3.sınıf ve 69 öğretmen adayı 4.sınıfta öğrenim görmektedir. Öğretmen adaylarının internet bağımlılık ölçeğinden aldıkları puanlar sırasıyla 25,32, 32,53, 26,19 ve 31,26'dır. Ayrıca internet bağımlılık ölçeğinden alınan puanlar öğrenim görülen sınıf değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 32,53 puanla 2.sınıfta öğrenim gören, en düşük puanı ise 25,32 puanla 1.sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir. Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.107'de verilmiştir.

Tablo 5. 107 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

Ölçek	Levene istatistiği	p
İnternet Bağımlılık	5,024	,795

Tablo 5.107'den anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.108'de verilmiştir.

Tablo 5. 108 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyans kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p
Gruplar arası	3942,795	3	1314,265	5,843	,001
Grup içi	87274,325	388	224,934		
Toplam	91217,120	391			

Tablo 5.108 incelendiğinde, öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri ile öğrenim gördükleri sınıf arasında anlamlı fark bulunmuştur, $F(3,388) = 5,843$, $p=0,001 < 0,05$. Farklılaşmanın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacı ile LSD anlamlılık testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 5.109'da verilmiştir.

Tablo 5. 109 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları

Öğrenim görülen sınıf		\bar{X}	Ortalamalar arası fark(I-J)	p
1.Sınıf	2.Sınıf	32,53	-7,21114*	,000*
	3.Sınıf	26,19	-,87227	,672
	4.Sınıf	31,26	-5,94048*	,011*
2.Sınıf	1.Sınıf	25,32	7,21114*	,000*
	3.Sınıf	26,19	6,33887*	,002*
	4.Sınıf	31,26	1,27066	,581
3.Sınıf	1.Sınıf	25,32	,87227	,672
	2.Sınıf	32,53	-6,33887*	,002*
	4.Sınıf	31,26	-5,06821*	,029*
4.Sınıf	1.Sınıf	25,32	5,94048*	,011*
	2.Sınıf	32,53	-1,27066	,581
	3.Sınıf	26,19	5,06821*	,029*

* $P < 0,05$

Tablo 5.109'da verilen LSD analizi sonuçlarına göre 2. ve 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin 1. ve 3. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre; anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

5.16. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Bağlantısı Sahibi Olma Durumuna Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin internet bağlantısı sahibi olma durumuna göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.110'da verilmiştir.

Tablo 5. 110 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Bağlantısı Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Ölçek	İnternet bağlantısı	N	X	SS	sd	t	p
İnternet Bağımlılık	Var	346	28,78	15,13	390	,461	,645
	Yok	46	27,67	16,41			

Tablo 5.110'da görüldüğü üzere araştırmaya 346 internet bağlantısı sahibi olan ve 46 internet bağlantısı sahibi olmayan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların internet bağımlılık ölçeğinden aldıkları puanlar 28,78 ve 27,67'dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = ,461$, $p=0,645 > 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin internet bağlantısı sahibi olma durumuna göre farklılık göstermediği söylenebilir.

5.17. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Bilgisayar Sahibi Olma Durumuna Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin bilgisayar sahibi olma durumuna göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.111’de verilmiştir.

Tablo 5. 111 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Bilgisayar Sahibi Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Ölçek	Bilgisayar	N	X	SS	sd	t	p
İnternet Bağımlılık	Var	233	29,56	15,30	390	1,433	,153
	Yok	159	27,31	15,17			

Tablo 5.111’de görüldüğü üzere araştırmaya 233 bilgisayar sahibi olan ve 159 bilgisayar sahibi olmayan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların internet bağımlılık ölçeğinden aldıkları puanlar 29,56 ve 27,31’dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = 1,433$, $p = 0,153 > 0,05$. Bu analiz sonucunda; öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin bilgisayar sahibi olma durumuna göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

5.18. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternete Bağlanmak İçin Kullanılan Cihaza Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin internete bağlanmak için kullanılan cihaza göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.112’de verilmiştir.

Tablo 5. 112 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternete Bağlanmak İçin Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Ölçek	Cihaz	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
İnternet Bağımlılık	Bilgisayar	54	26,03	14,36	390	-1,356	,176
	Cep telefonu	338	29,06	15,39			

Tablo 5.112’de görüldüğü üzere araştırmaya 54 bilgisayar ile internete bağlanan ve 338 cep telefonu ile internete bağlanan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların internet bağımlılık ölçeğinden aldıkları puanlar 26,03 ve 29,06’dır. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = -1,356$, $p = 0,176 > 0,05$. Bu analiz sonucuna göre; öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin internete bağlanmak için kullanılan cihaza göre farklılık göstermediği söylenebilir.

5.19. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Sosyal Ağlara Üye Olma Durumuna Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin sosyal ağlara üye olma durumuna göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 5.113'te verilmiştir.

Tablo 5. 113 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Sosyal Ağlara Üye Olma Durumu Değişkenine Göre Betimsel Değerleri ve Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Ölçek	Sosyal ağ üyeliği	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
İnternet Bağımlılık	Var	314	29,18	14,98	390	1,383	,168
	Yok	78	26,51	16,31			

Tablo 5.113'de görüldüğü üzere araştırmaya; 314 sosyal ağ üyeliği olan ve 78 sosyal ağ üyeliği olmayan öğretmen adayı katılmıştır. Sırasıyla katılımcıların internet bağımlılık ölçeğinden aldıkları puanlar 29,18 ve 26,51'dir. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, $t(390) = 1,383$, $p=0,168 > 0,05$. Bu analiz sonucunda; öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin sosyal ağlara üye olma durumuna göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

5.20. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Kullanım Amacına Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin internet kullanım amacına göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.114'te verilmiştir.

Tablo 5. 114 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

Ölçek	İnternet kullanım amacı	N	\bar{X}	SS
İnternet Bağımlılık	Sosyal ağ	260	30,87	15,66
	Oyun	41	25,85	12,47
	Araştırma	91	23,54	13,94
	Toplam	392	28,65	15,27

Tablo 5.114'te görüldüğü üzere araştırmaya katılan 260 öğretmen adayı interneti sosyal ağlara bağlanmak için, 41 öğretmen adayı oyun oynamak için ve 91 öğretmen adayı da araştırma yapmak için kullanmaktadır. Öğretmen adaylarının internet bağımlılık ölçeğinden aldıkları puanlar sırasıyla 30,87, 25,85 ve 23,54'tür. Ayrıca internet bağımlılık ölçeğinden alınan puanlar internet kullanım amacı değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 30,87 puanla sosyal ağlara bağlanan, en düşük puanı ise 23,54 puanla araştırma yapmak için kullanan öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler

sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.115'te verilmiştir.

Tablo 5. 115 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Ölçek</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
İnternet Bağımlılık	2,470	,086

Tablo 5.115'ten anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.116'da verilmiştir.

Tablo 5. 116 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	3977,409	3	1988,704	8,868	,000
Grup içi	87239,711	388	224,267		
Toplam	91217,120	391			

Tablo 5.116 incelendiğinde, öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri ile internet kullanım amaçları arasında anlamlı fark bulunmuştur, $F(3,388) = 8,868$, $p=0,000 < 0,05$. Farklılaşmanın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacı ile LSD anlamlılık testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 5.117'de verilmiştir.

Tablo 5. 117 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Kullanım Amacı Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları

<i>İnternet kullanım amacı</i>		<i>\bar{X}</i>	<i>Ortalamalar arası fark(I-J)</i>	<i>p</i>
Sosyal ağ	Oyun	25,85	5,02326*	,047*
	Araştırma	23,54	7,32747*	,000*
Oyun	Sosyal ağ	30,87	-5,02326*	,047*
	Araştırma	23,54	2,30421	,414
Araştırma	Sosyal ağ	30,87	-7,32747*	,000*
	Oyun	25,85	-2,30421	,414

* $P < 0,05$

Tablo 5.117'de verilen LSD analizi sonuçlarına göre interneti sosyal ağlara bağlanmak için kullanan öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri; interneti oyun oynamak ve araştırma yapmak için kullanan öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

5.21. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Günlük İnternet Kullanım Süresine Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin günlük internet kullanım süresine göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.118’de verilmiştir.

Tablo 5. 118 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

<i>Ölçek</i>	<i>Günlük internet kullanım süresi</i>	<i>N</i>	<i>\bar{X}</i>	<i>SS</i>
İnternet Bağımlılık	2 saat ve altı	135	21,94	13,94
	2-4 saat arası	146	28,21	11,91
	4-6 saat arası	68	34,48	15,92
	6 saat ve üzeri	43	41,95	16,58
	Toplam	392	28,65	15,27

Tablo 5.118’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 135 öğretmen adayının günlük 2 saat ve altı, 146 öğretmen adayının günlük 2-4 saat arasında, 68 öğretmen adayının günlük 4-6 saat arasında ve 43 öğretmen adayının günlük 6 saat ve üzerinde internet kullandığı anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının internet bağımlılık ölçeğinden aldıkları puanlar sırasıyla 21,94, 28,21, 34,48 ve 41,95’tir. Ayrıca internet bağımlılık ölçeğinden alınan puanlar günlük internet kullanım süresi değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 41,95 puanla günlük internet kullanım süresi 6 saat ve üzerinde olan, en düşük puanı ise 21,94 puanla günlük internet kullanım süresi 2 saat ve altında olan öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.119’da verilmiştir.

Tablo 5. 119 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Ölçek</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
İnternet Bağımlılık	1,298	,201

Tablo 5.119’den anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.120’de verilmiştir.

Tablo 5. 120 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	16017,173	3	5339,058	7,547	,000
Grup içi	75199,947	388	193,814		
Toplam	91217,120	391			

Tablo 5.120 incelendiğinde, öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri ile günlük internet kullanım süreleri arasında anlamlı fark bulunmuştur, $F(3,388) = 7,547$, $p=0,000 < 0,05$. Farklılaşmanın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacı ile LSD anlamlılık testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 5.121’de verilmiştir.

Tablo 5. 121 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları

<i>Günlük internet kullanım süresi</i>	\bar{X}	<i>Ortalamalar arası fark(I-J)</i>	<i>p</i>
2 saat ve altı	2-4 saat arası	28,21	-6,26418*
	4-6 saat arası	34,48	-12,53715*
	6 saat ve üzeri	41,95	-20,00534*
2-4 saat arası	2 saat ve altı	21,94	6,26418*
	4-6 saat arası	34,48	-6,27297*
	6 saat ve üzeri	41,95	-13,74116*
4-6 saat arası	2 saat ve altı	21,94	12,53715*
	2-4 saat arası	28,21	6,27297*
	6 saat ve üzeri	41,95	-7,46819*
6 saat ve üzeri	2 saat ve altı	21,94	20,00534*
	2-4 saat arası	28,21	13,74116*
	4-6 saat arası	34,48	7,46819*

* $P<0,05$

Tablo 5.121’de verilen LSD analizi sonuçlarına göre günlük internet kullanım süresi 6 saat ve üzerinde olan öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri günlük internet kullanım süresi 2 saat ve altı, 2-4 saat arası ve 4-6 saat arasında olan öğretmen adaylarına göre; günlük internet kullanım süresi 4-6 saat arasında olan öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri ise 2 saat ve altı ile 2-4 saat arasında internet kullanan öğretmen adaylarına göre; günlük 2-4 saat arasında internet kullanan öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri günlük 2 saat ve altında internet kullanan öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

5.22. Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Deneyimine Göre Değişip Değişmediğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin internet deneyimine göre değişip değişmediği sorgulanmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.122’de verilmiştir.

Tablo 5. 122 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Betimsel Değerleri

<i>Ölçek</i>	<i>İnternet deneyimi</i>	<i>N</i>	<i>X̄</i>	<i>SS</i>
İnternet Bağımlılık	2 yıl ve altı	119	25,43	13,84
	2-4 yıl arası	112	30,69	16,23
	4-6 yıl arası	72	27,30	15,16
	6 yıl ve üzeri	89	31,46	15,25
	Toplam	392	28,65	15,27

Tablo 5.122’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 119 öğretmen adayının 2 yıl ve altı, 112 öğretmen adayının 2-4 yıl arasında, 72 öğretmen adayının 4-6 yıl arasında ve 89 öğretmen adayının 6 yıl ve üzerinde internet deneyimine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının internet bağımlılık ölçeğinden aldıkları puanlar sırasıyla 25,43, 30,69, 27,30 ve 31,46’dır. Ayrıca internet bağımlılık ölçeğinden alınan puanlar internet deneyimi değişkenine göre incelendiğinde en yüksek puanı 31,46 puanla internet deneyimi 6 yıl ve üzerinde olan, en düşük puanı ise 25,43 puanla internet deneyimi 2 yıl ve altında olan öğretmen adaylarının aldığı anlaşılmaktadır. Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiştir.

Varyans analizi yapılmadan önce bu analize ilişkin normal dağılım ve varyansların homojenliği ile ilgili varsayımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Varyansların homojenliğine ilişkin bulgular Tablo 5.123’te verilmiştir.

Tablo 5. 123 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Levene Testi Sonuçları

<i>Ölçek</i>	<i>Levene istatistiği</i>	<i>p</i>
İnternet Bağımlılık	1,196	,311

Tablo 5.123’ten anlaşılacağı üzere varyanslar homojenlik göstermektedir.

Alınan puanlar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5.124’de verilmiştir.

Tablo 5. 124 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Deneyimi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Varyans kaynağı</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	2530,774	3	843,591	3,691	,012
Grup içi	88686,346	388	228,573		
Toplam	91217,120	391			

Tablo 5.124 incelendiğinde, öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri ile internet deneyimleri arasında anlamlı fark bulunmuştur, $F(3,388) = 3,691$, $p=0,012 < 0,05$. Farklılaşmanın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacı ile LSD anlamlılık testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 5.125’te verilmiştir.

Tablo 5. 125 Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Deneyimi Değişkenine Göre LSD Anlamlılık Testi Sonuçları

<i>İnternet Deneyimi</i>		\bar{X}	<i>Ortalamalar arası fark(I-J)</i>	<i>p</i>
2 yıl ve altı	2-4 yıl arası	30,69	-5,25945*	,009*
	4-6 yıl arası	27,30	-1,86858	,408
	6 yıl ve üzeri	31,46	-6,02370*	,005*
2-4 yıl arası	2 yıl ve altı	25,43	5,25945*	,009*
	4-6 yıl arası	27,30	3,39087	,138
	6 yıl ve üzeri	31,46	-,76425	,722
4-6 yıl arası	2 yıl ve altı	25,43	1,86858	,408
	2-4 yıl arası	30,69	-3,39087	,138
	6 yıl ve üzeri	31,46	-4,15512	,084
6 yıl ve üzeri	2 yıl ve altı	25,43	6,02370*	,005*
	2-4 yıl arası	30,69	,76425	,722
	4-6 yıl arası	27,30	4,15512	,084

*P<0,05

Tablo 5.125'te verilen LSD analizi sonuçlarına göre internet deneyimleri 6 yıl üzeri olan ve 4-6 yıl arasında olan öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri, internet deneyimleri 2 yıl ve altında olan öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

5.23.Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları İle İnternet Bağımlılıkları Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

Araştırmada incelenmek istenen öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişki sorgulanmış ve yapılan incelemeler sonucunda veriler normal dağılım gösterdiği için öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon analizi kullanılarak belirlenmiştir. Analiz sonuçlarına göre değişkenlere ilişkin betimsel değerler Tablo 5.126'da verilmiştir.

Tablo 5. 126 Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

<i>Ölçek</i>		<i>Ölçek</i>		<i>Alt boyut</i>		
		Sosyal Medya	Paylaşım İhtiyacı	Sosyal Yetkinlik	Sosyal İzolasyon	Öğretmenlerle İlişki
İnternet Bağımlılık	Pearson R	,258	,349	,512	,356	,080
	p	,000	,000	,000	,000	,115
	N	392	392	392	392	392

Tablo 5.126 incelendiğinde öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişkinin orta düzeyde, doğrusal ve pozitif yönde anlamlı olduğu görülmektedir (Pearson R = 0,258; p = 0,000 < 0,001). Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları alt boyutlara göre incelendiğinde ise; Paylaşım ihtiyacı alt boyutu için orta düzeyde, doğrusal ve pozitif yönde (Pearson R = 0,349; p = 0,000 < 0,001), Sosyal yetkinlik alt boyutu için orta düzeyde, doğrusal ve pozitif yönde (Pearson R = 0,512; p = 0,000 < 0,001), Sosyal izolasyon alt boyutu için orta düzeyde, doğrusal ve pozitif yönde (Pearson R = 0,356; p

= 0,000 < 0,001) ilişkiler elde edilmiştir. Fakat öğretmenlerle ilişki alt boyutu için herhangi bir ilişki tespit edilmemiştir (Pearson R = 0,080; p = 0,115 > 0,001).

Buna göre; öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının arttıkça internete olan bağımlılık düzeylerinin de arttığı; sosyal medya kullanım alışkanlıklarının azaldıkça ise internet bağımlılık düzeylerinin de azaldığı söylenebilir.

Son olarak araştırmada öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının internet bağımlılık düzeylerini yordayıp yordamadığı araştırılmak istenmiştir. Bu amaçla veriler homojen olup normal dağılım gösterdiğinden ve sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile internet bağımlılık düzeyleri arasında korelasyonel ilişki olduğundan Regresyon analizi yapılmış ve elde edilen bulgular Tablo 5.127'de verilmiştir.

Tablo 5. 127 Regresyon Analizi Sonuçları

<i>Bağımlı Değişken</i>	<i>Bağımsız Değişken</i>	R^2	t	β	F	p
İnternet Bağımlılığı	Sosyal Medya	0,067	1,034	0,258	27,911	0,000

Sosyal medya kullanımının internet bağımlılığının yordayıcısı olup olmadığına ilişkin Tablo 5.127 incelendiğinde p = 0,000 < 0,001 anlamlılık düzeyinde yordayıcısı olduğu anlaşılmaktadır ($R^2 = 0,067$). Buna göre internet bağımlılığı için açıklanan varyansın % ~7'sinin sosyal medya kullanım alışkanlığından kaynaklı olduğu söylenebilir.

6. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde; araştırmanın bulgu ve yorumlarına dayalı olarak ulaşılan sonuçlara ve bu sonuçlardan yola çıkarak geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

6.1. Sonuç ve Tartışma

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanımlarına yönelik olarak elde edilen bulgulardan, orta seviyenin üstünde sosyal medya kullanım alışkanlıklarına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Benzer bulgulara Akıncı-Vural ve Bat (2010) tarafından da ulaşılmıştır. Ayrıca Wang vd. (2011) ve Idubor (2015) tarafından yürütülen çalışmada üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanım düzeylerinin orta seviyenin üstünde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alican ve Saban (2013) ortaokul ve lise öğrencileri ile yürüttükleri çalışmada bu öğrencilerin sosyal medya kullanım düzeylerinin orta seviyenin üstünde olduğunu tespit etmişlerdir.

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları cinsiyete göre incelendiğinde anlamlı farklılaşma tespit edilmemiştir. Alanyazında bu bulgular ile benzerlik gösteren farklı çalışmalar da bulunmaktadır (Karakoç ve Bozkurt-Avcı, 2015; İli, 2013; Koçak, 2012). Fakat Özgür (2013) kadın öğretmen adaylarının sosyal ağları eğitsel amaçlı olarak erkek öğretmen adaylarına göre daha yüksek düzeyde kullandığını tespit etmiştir. Tektaş (2014) ise araştırmasında kadın öğrencilerin sosyal ağlarda daha fazla zaman geçirdiği bulgusuna ulaşmıştır. Bu bulgulara zıt olarak Alican ve Saban (2013) ortaokul ve lisede öğrenim gören erkek öğrencilerin sosyal medya kullanım alışkanlıklarının kız öğrencilere göre daha yüksek seviyede olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Benzer şekilde Dal ve Dal (2014), Ök (2013), Bostancı (2010) ve Üksel (2015) erkek öğrencilerin sosyal ağ sitelerini kadın öğrencilere göre daha fazla kullandığını tespit etmiştir. Bunun yanı sıra Thelwall (2008) ve Lenhart ve Madden (2007) erkeklerin sosyal medya kullanım alışkanlığının kadınlara göre daha yüksek olduğunu ve erkeklerin kadınlara oranla sosyal medyayı daha çok yeni ilişkiler kurmak amacıyla kullandıklarını ortaya koymuştur.

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları öğrenim görülen bölüme göre incelendiğinde anlamlı farklılaşmaya rastlanmamıştır. Fakat Özgür (2013) araştırmasında BÖTE bölümünde ve Yabancı Diller Eğitimi bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının sosyal ağları eğitsel amaçla kullanma düzeylerinin Güzel Sanatlar bölümünde, İlköğretim bölümünde, Türkçe Eğitimi bölümünde ve Özel Eğitim bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarına göre daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca Matthew vd. (2011) tarafından yapılan çalışma, sosyal medya araçlarından Twitter'da gezinme oranının Sosyal Bilimler ve Doğa Bilimleri bölümlerinde okuyanlara oranla Beşeri ve Güzel Sanatlar bölümünde okuyanlarda daha yüksek çıkmıştır.

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları öğrenim görülen sınıfa göre incelendiğinde anlamlı farklılaşma tespit edilmiştir. 1. ve 2. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Benzer şekilde Wang vd. (2015) tarafından yapılan çalışmada alt sınıflardaki öğrencilerin sosyal medyayı özellikle de facebook'u daha yoğun olarak kullandıkları görülürken; üst sınıflardaki öğrencilerin sosyal medyayı daha az sıklıkla kullandıkları anlaşılmıştır. Matthew vd. (2011) öğrencilerin sosyal medya kullanım alışkanlıklarının sınıfa göre farklılaştığını ortaya koymuş ve daha düşük sınıftaki öğrencilerin sosyal medyayı sosyal

bağlantılar oluşturabilmek adına daha sık kullandıklarını belirlemişlerdir. Fakat Ök (2013), İli (2013) ve Üksel (2015) araştırmalarında öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile öğrenim gördükleri sınıf arasında anlamlı farklılaşma tespit etmemişlerdir.

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları internet bağlantısı sahibi olma durumuna göre incelendiğinde anlamlı farklılaşma tespit edilmemiştir. Alanyazında bu bulgu ile örtüşen farklı araştırmalar da yer almaktadır (Akıncı-Vural ve Bat, 2010).

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları bilgisayar sahibi olma durumuna göre incelendiğinde anlamlı farklılaşma görülmemiştir. Fakat bilgisayar sahibi olan öğretmen adaylarının, sosyal medya tutum ölçeğinden aldıkları puanların bilgisayar sahibi olmayan öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Kraut vd. (2002) tarafından yapılan araştırmada, Pensilvanya eyaletinde yaşayan ve öncesinde hiçbir sosyal medya alışkanlığı olmayan 93 aileye bilgisayar ve internet bağlantısı verilmiş; bunun sonucunda sosyal medya kullanım alışkanlıklarının bilgisayar sahibi olma durumu ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları internete girmek için kullanılan cihazlara göre incelendiğinde anlamlı farklılaşma tespit edilmemiştir. Fakat cep telefonu ile internete giren öğretmen adaylarının sosyal medya tutum ölçeğinden aldıkları puanların bilgisayarla internete giren öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Otrar ve Arğın (2014) ve Dikme (2013) çalışmalarında benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Aynı şekilde Ofcom (2014) raporuna göre çocuklar bilgisayardan ziyade daha çok cep telefonu aracılığıyla sosyal medyayı kullanmayı tercih etmektedirler (Ofcom, 26.11.2016, <https://www.ofcom.org.uk>).

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları sosyal ağlara üye olup olmama durumlarına göre incelendiğinde anlamlı farklılaşma saptanmamıştır. Fakat literatürde bu bulgularla örtüşmeyen araştırmalar da yer almaktadır (Otrar ve Arğın, 2014; Dikme, 2013). Ayrıca Karakoç ve Bozkurt-Avcı (2015) tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada örneklem grubunun tamamının sosyal ağ kullandığı belirlenmiştir. Al-Sharqi vd. (2015) üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada öğrencilerin tamamına yakınının bireysel sosyal medya hesabına sahip olduğunu göstermektedir.

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları internet kullanım amaçlarına göre incelendiğinde anlamlı farklılaşma tespit edilmiştir. İnterneti sosyal ağlara bağlanmak için kullanan öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının; interneti oyun oynamak ve araştırma yapmak amacı ile kullanan öğretmen adaylarına göre daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Miller vd. (2016) araştırmalarında bu sonuçlarla örtüşmeyen sonuçlar elde etmişlerdir. Asad vd. (2012) öğrencilerin sosyal medyayı genellikle grup arkadaşlarıyla iletişim kurmak, sohbet sitelerinde gezinmek ya da ödevlerini yaparken bilgi paylaşımında bulunmak amacıyla kullandıklarını tespit etmiştir. Ayrıca, Sabimbona (2013) Türkiye'deki öğrencilerin sosyal ağları Burundi'deki öğrencilere göre daha aktif kullandığını tespit etmiştir.

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları günlük internet kullanım sürelerine göre incelendiğinde günlük 6 saat ve üzerinde internet kullanan öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları günlük internet kullanım süresi 2-4 saat arasında ve 2 saat altında olan öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksektir. Buradan; öğretmen adaylarının günlük internet kullanım süreleri arttıkça sosyal medya kullanım alışkanlıklarının da arttığı sonucuna ulaşılabilir.

Alanyazında bu sonuçla örtüşen benzer çalışmalarda yer almaktadır (Akıncı-Vural ve Bat, 2010; Akçay, 2011; Tektaş, 2014; Bostancı, 2010). Ayrıca Otrar ve Arın (2014) araştırmalarında 3-4 yıl arasında sosyal medya sitesi kullanan grupla 1 yıl ve altında sosyal medya sitesi kullanan gruplar arasında 3-4 yıl arası kullanan lehine anlamlı farklılaşma tespit etmişlerdir. Aynı şekilde, Wang vd. (2011) tarafından yürütülen çalışmada öğrencilerin %45'inin günde 6-8 saat arasında sosyal medya sitelerinde gezindiklerini ve bu öğrencilerin sosyal medya alışkanlıklarının yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Literatürde bu bulgularla örtüşmeyen bulgularda yer almaktadır (Üksel, 2015).

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları internet deneyimlerine göre incelendiğinde 2 yıl ve altında internet kullananların sosyal medya kullanım alışkanlıkları 6 yıl ve üzerinde internet kullananlara göre; 2-4 yıl arasında internet kullananların sosyal medya kullanım alışkanlıkları da 4-6 yıl arasında internet kullananlara göre anlamlı derecede daha yüksektir. Yani öğretmen adaylarının internet deneyimi azaldıkça sosyal medya kullanım alışkanlıkları artmaktadır. İşçioğlu (2012) çalışmasında facebook'a üye olma süresini yıl bazında incelemiş ve bu araştırma ile benzerlik gösteren sonuçlara ulaşmıştır. Fakat Alican ve Saban (2013) ortaokul ve lise öğrencileri ile yürüttükleri çalışmada öğrencilerin yıl bazında sosyal medya kullanım sürelerinin arttıkça sosyal medya kullanımına ilişkin tutum düzeylerinin de arttığını ifade etmiştir.

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerine ilişkin elde edilen bulgulardan, semptom göstermeyen (bağımlı olmayan) kullanıcılar olduğu anlaşılmaktadır. Benzer sonuçlara Sulak (2015), Koç ve Barut (2014) ve Goel vd. (2013)'de çalışmalarında ulaşmışlardır. Aslan (2011) ise çalışmasını akademisyenler üzerinde gerçekleştirmiş olup bu araştırma ile benzerlik gösteren sonuçlar elde etmiştir. Sarıkaya ve Seferoğlu (2013) ise çalışmalarında öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin orta düzeyde olduğunu ifade etmişlerdir. Alanyazında farklı öğrenim kademesinde bulunan öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerini inceleyen birçok çalışma bulunmaktadır (Şahin, 2011; İnan, 2010; Filiz vd., 2014; Günbatır, 2012; Gençer, 2011; Yılmaz vd., 2014; Balcı ve Gülnar, 2009; Ayas ve Horzum, 2013; Günüş, 2009).

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri cinsiyete göre incelendiğinde anlamlı farklılaşma tespit edilmemiştir. Benzer şekilde Balcı ve Gülnar (2009) çalışmalarında internet bağımlısı ve riskli internet kullanan üniversite öğrencilerinin bağımlılık düzeylerinin cinsiyete göre değişmediğini ifade etmiştir. Literatürde bu bulgularla benzerlik gösteren farklı çalışmalarda mevcuttur (Kaya, 2011; Subrahmanyam ve Lin, 2007). Farklı öğrenim kademesinde öğrenim gören öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerini inceleyen birçok araştırmada bu araştırma ile benzerlik göstermeyen sonuçlar elde edilmiştir (Şahin, 2011; Döner, 2011; Çetinkaya, 2013; Frangos vd., 2010; Gökçearslan ve Günbatır, 2012; Yılmaz vd., 2014; Günüş, 2009; Akhter, 2013; İnan, 2010; Esen, 2010; Gençer, 2011; Derin, 2013; Egger ve Rauterberg, 1996; Tanrıverdi, 2012; Yılmaz, 2013; Lam vd., 2009; Durak-Batıgün ve Kılıç, 2011; Üneri ve Tanıdır, 2011; Sulak, 2015; Esen ve Siyez, 2011; Aslan, 2011; Morahan-Martin ve Schumacher, 2000).

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri öğrenim gördükleri bölümlere göre incelendiğinde anlamlı fark bulunmuştur. Sınıf öğretmeni adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin fen bilgisi öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sulak (2015) araştırmasında bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğretmen adaylarının sınıf, ilköğretim matematik ve fen bilgisi

öğretmen adaylarına göre internet bağımlılıklarının daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Bu sonuçlar Kaya (2011)'nın çalışmasındaki bulgularla benzerlik göstermektedir. Buna göre bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğretmen adaylarının alan derslerinden dolayı bilgisayar ve internetle daha yoğun şekilde çalıştıklarından dolayı internet bağımlılık düzeylerinin arttığı düşünülmektedir.

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri öğrenim görülen sınıfa göre incelendiğinde anlamlı fark tespit edilmiştir. 2. ve 4. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin 1. ve 3. Sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu anlaşılmıştır. Wu ve Tsai (2006) ve Sulak (2015) üniversite öğrencileri ile yürüttükleri araştırmalarda benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Alanyazında ortaokul ve lise öğrencileri ile gerçekleştirilen ve bu sonuçlar ile benzerlik gösteren çalışmalarda mevcuttur (Yılmaz vd., 2014; Günüş, 2009; Ayas ve Horzum, 2013; Çetinkaya, 2013; Musa ve Vahedi, 2014). Fakat Kaya (2011) araştırmasında öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre değişmediğini ifade etmiştir. Benzer sonuçlara farklı öğretim kademesindeki öğrencilerin internet bağımlılık düzeyini inceleyen Balcı ve Gülnar (2009), İnan (2010), Şahin (2011), Döner (2011), Tanrıverdi (2012) ve Derin (2013)' de ulaşmıştır.

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri internet bağlantısı sahibi olma durumuna göre incelendiğinde anlamlı farklılaşmaya rastlanmamıştır. Benzer şekilde Sulak (2015) öğretmen adayları için, Üneri ve Tanıdır (2011) üniversite öğrencileri için, Günüş (2009) ve İnan (2010) lise öğrencileri için, Ayas ve Horzum (2013) ortaokul öğrencileri için bu araştırma bulguları ile örtüşen sonuçlara ulaşmışlardır. Fakat Şahin (2011), Çetinkaya (2013) ve Tanrıverdi (2012) çalışmalarında internet bağlantısına sahip olan bireylerin bağımlılık düzeylerinin daha yüksek olduğunu ifade etmişlerdir.

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri bilgisayar sahibi olma durumuna göre incelendiğinde anlamlı fark saptanmamıştır (Gökçearslan ve Günbatar, 2012; Derin, 2013; Üneri ve Tanıdır, 2011). Fakat alanyazında bilgisayar sahibi olan bireylerin internet bağımlılık düzeylerinin daha yüksek olduğunu gösteren çalışmalarda yer almaktadır (İnan, 2010; Şahin, 2011; Sulak, 2015).

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri internete girmek için kullandıkları cihaza göre incelendiğinde anlamlı fark bulunmamıştır. Benzer sonuçlara Kaya (2011)'da araştırmasında rastlamıştır. Fakat Aytakin ve Sütçü (2012) ve Saied vd. (2016) çalışmalarında üniversite öğrencilerinin internete girmek bilgisayar yerine daha çok cep telefonu kullandıklarını tespit etmişlerdir.

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri internet kullanım amaçlarına göre incelendiğinde anlamlı fark bulunmuştur. İnterneti sosyal ağlara bağlanmak için kullanan öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin oyun oynamak ve araştırma yapmak amacı ile kullananlara göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Koç ve Barut (2014) araştırmalarında teknik öğretmen adaylarının interneti en çok sırasıyla araştırma yapmak, eğlenmek ve iletişim kurmak için kullandıklarını ifade etmiştir. Hawi (2012) yaptığı araştırmasında öğrencilerin interneti daha çok iletişim kurma, bilgi edinme, araştırma ve mesajlaşma amaçlı kullananların bağımlılık düzeylerinin eğlenme, müzik dinleme, film seyretme ve oyun oynama amaçlı ve bir kısmının da diğer amaçlar için kullananlara oranla daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Balcı ve Gülnar (2009) tarafından yürütülen bir araştırmada interneti oyun oynamak ve sörf yapmak amacı ile kullanan üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin diğer amaçlar için internet kullanan öğrencilere göre daha yüksek olduğu ifade edilmiştir. Özellikle ortaokul ve lise öğrencilerinin internet kullanım amaçlarının

öncelikli olarak oyun oynamak, sohbet etmek ve eğlenmek olduğunu gösteren çalışmalarda mevcuttur (Yang ve Tung, 2007; Yılmaz vd., 2014; Tsitsika vd., 2009; Yılmaz, 2013; İnan, 2010; Şahin, 2011; Gençer, 2001).

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri günlük internet kullanım sürelerine göre incelendiğinde anlamlı fark tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının günlük internet kullanım süreleri arttıkça internet bağımlılık düzeyleri de artmaktadır. Balcı ve Gülnar (2009) üniversite öğrencilerinden internet bağımlısı olanların ve riskli internet kullanıcısı olanların internette daha fazla zaman geçirdiğini ifade etmiştir. Aslan (2011) tarafından yürütülen bir çalışmada ise akademisyenlerin günlük internet kullanım sürelerinin arttıkça internet bağımlılık düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Kaya (2011), Sulak (2015), Yang ve Tung (2007), Günüç (2009), Tanrıverdi (2012), Nalwa ve Anad (2003), Yılmaz (2013), Gökçearslan ve Günbatar (2012), Üneri ve Tanıdır (2011), Ayas ve Horzum (2013), Şahin (2011) ve Döner (2011) farklı öğrenci grupları ile gerçekleştirdikleri çalışmalarda benzer sonuçlar elde etmişlerdir.

Araştırmanın ana problem cümlesi olan öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişki incelendiğinde; pozitif, doğrusal ve orta şiddette bir ilişki olduğu anlaşılmıştır. Buna göre; öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları arttıkça internet bağımlılık düzeylerinin de arttığı saptanmıştır. Ayrıca yapılan regresyon analizi sonucunda sosyal medya kullanımının internet bağımlılığının yordayıcısı olduğu ve internet bağımlılığı için açıklanan varyansın %7'sinin sosyal medya kullanım alışkanlığından kaynaklandığı tespit edilmiştir.

6.2. Öneriler

- Araştırma sonuçlarına göre; öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının orta seviyenin üstünde olduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda öğretmen adaylarına sosyal medyayı eğitsel amaçlı olarak kullanmaları yönünde çeşitli eğitimler verilebilir.
- Araştırma sonuçlarına göre; öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları internet kullanım amacına göre değişiklik göstermektedir. Öğretmen adaylarının internet kullanım amaçları incelendiğinde en çok sosyal ağlara bağlanmak ve iletişim kurmak için kullandıkları anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda öğretmen adaylarının interneti daha verimli ve bilinçli olarak kullanmasını sağlamak için internet üzerinden yapılabilecek proje, araştırma ve inceleme ödevleri verilebilir.
- Araştırma sonuçlarına göre; öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin branşlarına göre değiştiği saptanmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin fen bilgisi öğretmen adaylarına göre daha yüksek seviyede olmasının sebebi araştırılabilir.
- Araştırma sonuçlarına göre; öğretmen adaylarının internet kullanım sürelerinin yıl ve gün bazında artması ile doğru orantılı olarak internet bağımlılık düzeylerinin de arttığı tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının internette çok vakit geçirmelerinin temel gerekçesi olarak sosyal ortamlarda iletişim kurmak ve arkadaş edinmek olduğu anlaşılmıştır. Bu bağlamda öğretmen adaylarının internet kullanım sürelerinin kısaltılması yönünde ve interneti daha sağlıklı kullanmaları yönünde çeşitli eğitim seminerleri düzenlenebilir.

- Araştırma sonuçlarına göre; öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının internet bağımlılık düzeylerini %7 oranında etkilediği anlaşılmaktadır. Bu sonuçtan hareketle öğretmen adaylarının sosyal medyayı daha bilinçli şekilde kullanarak internet bağımlılığı risklerini ortadan kaldırmak amacıyla Rehberlik Araştırma Merkezlerinden destek alınabilir.
- Alanyazında sosyal medya kullanımı ve internet bağımlılığını inceleyen birçok araştırma bulunmaktadır. Fakat söz konusu bu araştırmaların büyük bölümünün örneklem grubunu ortaokul ve lise öğrencilerinin oluşturduğu anlaşılmaktadır. Alanyazın incelendiğinde eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilere yönelik olarak bu alanda yapılan çalışmaların yetersiz olduğu görülmektedir. Bu amaç doğrultusunda benzer çalışmaların eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yürütülmesinin literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- AGHAEI, S., NEMATBAKSH, M.A., FARSANI, K., 2012. "Evolution of The World Wide Web: From Web 1.0 To Web 4.0", *International Journal of Web and Semantic Technology*, 3(1), ss. 1-10.
- AKÇAY, H., 2011. "Kullanımlar ve Doyumlar Yaklaşımı Bağlamında Sosyal Medya Kullanımı: Gümüşhane Üniversitesi Üzerine Bir Araştırma", *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, Güz (33), ss. 138-162.
- AKHTER, N., 2013. "Relationship between Internet Addiction and Academic Performance among University Undergraduates", *Educational Research and Reviews*, 8(19), ss. 1793-1796.
- AKINCI-VURAL, Z.B., BAT, M., 2010. "Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma", *Journal of Yaşar University*, 20(5), ss. 3348-3382.
- ALİCAN, C., SABAN, A., 2013. "Ortaokul ve Lise de Öğrenim Gören Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanımına İlişkin Tutumları: Ürgüp Örneği", *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(35), ss. 1-14.
- ALİKILIÇ, Ö., ONAT, F., 2007. "Bir Halkla İlişkiler Aracı Olarak Kurumsal Bloglar", *Journal of Yasar University*, 8(2), ss. 899-927.
- AL-SHARQI, L., HASHIM, K., KUTBI, I., 2015. "Perceptions of Social Media Impact on Students' Social Behavior: A Comparison Between Arts and Science Students", *International Journal of Education and Social Science*, 2(4), ss. 122-131.
- ANLAMSAL-AĞ, https://tr.wikipedia.org/wiki/Anlamsal_ağ (20.12.2016).
- ARISOY, G., 2009. "İnternet Bağımlılığı ve Tedavisi", *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1(1), ss. 55-67.
- ASAD, S., ABDULLAH-AL-MAMUM, M.D., CLEMENT, C., 2012. "The Effect of Social Networking Sites to The Lifestyles of Teachers and Students in Higher Educational Institutions", *International Journal of Basic and Applied Sciences*, 1(4), ss. 498-510.
- ASLAN, S., 2011. "Akademisyenlerde İnternet Bağımlılık Düzeyleri ve Buna Bağlı Oluşabilecek Sağlık Sorunları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi" Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- ATALAY, R., 2014. "Lise Öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumları ile Algıladıkları Sosyal Destek Düzeyleri Arasındaki İlişki Bahçelievler İlçesi Örneği"; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- AYAS, T. (Ed.), HORZUM, M.B. (Ed.), GÜNGÖREN, Ö.C., TAŞ, İ., DEMİR-KAYMAK, Z., PANDIR, M.A., DUMAN, İ., UYSAL, M., HAMUTOĞLU, N.B., 2016. "Teknolojinin Olumsuz Etkileri", Vize Yayıncılık, Ankara, 184s.
- AYAS, T., HORZUM, M.B., 2013. "İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Bağımlılığı ve Aile İnternet Tutumu", *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(39), ss. 46-57.
- AYTEKİN, Ç., 2011. "Wiki Uygulamalarına İlişkilik Yaklaşım ile Bir Model Önerisi", *AJIT-e: Online Academic Journal of Information Technology*, 2(5), ss. 7-17.
- AYTEKİN, Ç., SÜTCÜ, C.S., 2012. "Yeni Medya ve Ağ Nesli: Türkiye Örneği", *Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3, ss. 1-10.

- BAĞIMLILIK-KUMAR, <http://www.ogelk.net/Dosyadepo/digerbagimliliklar.pdf> (30.12.2016).
- BAĞIMLILIK-OLUMSUZ-ETKİLER, <http://yetiskin.tbm.org.tr/Sayfa/Teknoloji-Bagimliliği> (30.12.2016).
- BAĞIMLILIK-OYUN, https://en.wikipedia.org/wiki/Video_game_addiction (30.12.2016).
- BAĞIMLILIK-PORNOGRAFI, <http://www.ogelk.net/Dosyadep/digerbagimliliklar.pdf> (30.12.2016).
- BAĞIMLILIK-SOSYALAĞ, <https://www.lifewire.com/what-is-social-networking-addiction-2655246> (30.12.2016).
- BALCI, Ş., GÜLNAR, B., 2009. “Üniversite Öğrencileri Arasında İnternet Bağımlılığı ve İnternet Bağımlılarının Profili”, Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi, 6(1), ss. 5-22.
- BAŞER, A., 2014. “Sosyal Medya Kullanıcılarının Kişilik Özellikleri, Kullanım ve Motivasyonlarının Sosyal Medya Reklamlarına Yönelik Genel Tutumları Üzerindeki Rolü: Facebook Üzerine Bir Uygulama”; Doktora Tezi (Yayımlanmamış), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- BAYRAKTAR, F., 2001. “İnternet Kullanımının Ergen Gelişimindeki Rolü”; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- BİLEN, K., ERCAN O., GÜLMEZ, T., 2012. “Sosyal Ağların Kullanım Amacı ve Benimsenme Süreci; Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Örneği”, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 3(1), ss. 115-123.
- BLOG, <https://tr.wikipedia.org/wiki/Blog> (20.12.2016).
- BOSTANCI, M., 2010. “Sosyal Medyanın Gelişimi ve İletişim Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları”, Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- BOYD, D.M., ELLISON, N.B., 2008. “Social Network Sites: Definition, History and Scholarship”, Journal of Computer-Mediated Communication, 7(2), ss. 210-230.
- BURGESS, J., GREEN, J., 2009. “Youtube Digital Media and Society Series”, Youtube: Online Video And Participatory Culture, Published by Polity, UK, 140s.
- BYUN, S., RUFFINI, C., MILLS, J.E., DOUGLAS, A.C., NIANG, M., STEPCHENKOVA, S., et al. 2009. “Internet Addiction: Metasynthesis of The 1996-2006 Quantitative Research”, CyberPsychology and Behavior, 12(2), ss. 203-207.
- CAPLAN, S.E., 2002. “Problematic Internet Use and Psychosocial Wellbeing: Development of A Theory-Based Cognitive-Behavioral Measurement Instrument”, Computers in Human Behavior, 18, ss.553-575.
- COHEN, L., MANION, L., MORRISON, K., 2000. “Research methods in education.”, 5th ed., Routledge Falmer, London, 446s.
- COLLIN, P., RAHILLY, K., RICHARDSON, I., THIRD, A., 2011. “The Benefits of Social Networking Services: A Literature Review”, Cooperative Research Centre for Young People, Technology and Wellbeing, Melbourne, ss. 7-29.
- CONSTANTINIDES, E., FOUNTAIN, S.J., 2008. “Web 2.0: Conceptual Foundations and Marketing Issues”, Journal of Direct, Data and Digital Marketing Practice, 9(3), ss. 231-244.

- DAL, N.E., DAL, V., 2014. “Kişilik Özellikleri ve Sosyal Ağ Sitesi Kullanım Alışkanlıkları: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma”, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6(11), ss. 144-162.
- DELICIOUS, <https://tr.wikipedia.org/wiki/Delicious> (20.12.2016).
- DEMİRLİ, C., KÜTÜK, Ö.F., 2010. “Anlamsal Web (Web 3.0) ve Ontolojilerine Genel Bir Bakış”, İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi, 9(18), ss. 97-107.
- DERİN, S., 2013. “Lise Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ve Öznel İyi Oluş”; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- DEWSON, A., HOUGHTON, D., PATTEN J., 2008. “Blogging and Other Social Media: Exploiting the Technology and Protecting the Enterprise” New Jersey: Gower Publishing, <http://books.google.com.tr> (26.11.2016).
- DIGITAL, <http://wearesocial.com/uk/special-reports/digital-in-2016> (19.12.2016).
- DIGITAL, <http://wearesocial.com/uk/special-reports/digital-in-2016> (22.12.2016).
- DİJİTALAJANS, <http://www.dijitalajanslar.com/sosyal-medya-tarihcesi> (25.12.2016).
- DİKME, G., 2013. “Üniversite Öğrencilerinin İletişimde ve Günlük Hayatta Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları: Kadir Has Üniversitesi Örneği” ;Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- DORUK, D., 2007. “Öğrenme İsteksizliğinin İnternet Kullanımıyla İlişkilendirilmesi (Ergen Boyutunda)”Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- DÖNER, C., 2011. “İlköğretim Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığının Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi”; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- DURAK-BATIGÜN, A., KILIÇ, N., 2011. “İnternet Bağımlılığı ile Kişilik Özellikleri, Sosyal Destek, Psikolojik Belirtiler ve Bazı Sosyo-Demografik Değişkenler Arasındaki İlişkiler”, Türk Psikoloji Dergisi, 26(67), ss. 1-10.
- DÜVENÇİ, A., 2012. “Ağ Neslinin İnternet Kullanımı Üzerindeki Sosyal Medya Etkisinin Sosyal Sapma Yaklaşımı ile İncelenmesi”; Doktora Tezi (Yayımlanmamış), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- EGGER, O., RAUTERBERG, M., 1996. “Internet Behaviour and Addiction”, Work and Organisational Psychology Unit, Zürih. 173s.
- EKİCİ, A., 2002. “Aziz Antonius’un Baştan Çıkarılması: Bir Kötü Alışkanlık Olarak İnternet”, Cogito Dergisi, 30, ss. 227-235.
- EKİCİ, M., KIYICI, M., 2012. “Sosyal Ağların Eğitim Bağlamında Kullanımı”, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 5(2), ss. 156-167.
- ELLISON, N.B., STEINFELD, C., LAMPE, C., 2007. “The Benefits of Facebook ‘Friends’: Social Capital and College Students’ Use of Online Social Network Sites” Journal of Computer-Mediated Communication, 12, ss. 1143-1168.
- ERKUL, R.E., 2009. “Sosyal Medya Araçlarının (Web 2.0) Kamu Hizmetleri ve Uygulamalarında Kullanılabilirliği”, Türkiye Bilişim Derneği, 116, 96-101, <http://www.digitaldevlet.org/web2.0.pdf> (20.12.2016).
- ESEN, E., 2010. “Ergenlerde İnternet Bağımlılığını Yordayan Psiko-Sosyal Değişkenlerin İncelenmesi”; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

- ESEN, E., SİYEZ, D.M., 2011. "Ergenlerde İnternet Bağımlılığını Yordayan Psikososyal Değişkenlerin İncelenmesi", Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 4(36), ss. 127-138.
- FACEBOOK, <https://tr.wikipedia.org/wiki/Facebook> (22.12.2016).
- FİLİZ, O., EROL, O., DÖNMEZ, F.İ., KURT, A.A., 2014. "BÖTE Bölümü Öğrencilerinin Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amaçları ile İnternet Bağımlılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", Journal of Instructional Technologies and Teacher Education, 3(2), ss. 17-28.
- FORUM, <https://forum.donanimhaber.com> (25.12.2016).
- FRANGOS, C.C., FRANGOS, C.C., KIOHOS, A.P., 2010. "Internet Addiction among Greek University Students: Demographic Associations with the Phenomenon, Using the Greek version of Young's Internet Addiction Test", International Journal of Economic Sciences and Applied Research, 3(1), ss. 49-74.
- GENÇER, S.L., 2011. "Ortaöğretim Öğrencilerinin Bağımlılık Durumlarının İnternet Kullanım Profilleri ve Demografik Özelliklere Göre Farklılıkların İncelenmesi"; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Isparta.
- GOEL, D., SUBRAMANYAM, A., KAMATH, R., 2013. "A Study on the Prevalence of İnternet Addiction and its Association with Psychopathology in Indian Adolescents", Indian Journal of Psychiatry, 55(2), ss. 140-143.
- GOLDBERG, <http://users.rider.edu/~suler/psygyber/supportgp.html> (30.12.2016).
- GÖKÇEARSLAN, Ş., GÜNBATAR, M.S., 2012. "Ortaöğretim Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı", Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama, 2(2), ss. 10-24.
- GÖNÜL, A.S., 2002. "Patolojik İnternet Kullanımı (İnternet Bağımlılığı/Kötüye Kullanımı)" Yeni Symposium, 40(3), ss. 105-110.
- GREENFIELD, D.N., 1999. "Psychological Characteristics of Compulsive İnternet Use: a Preliminary Analysis", Cyberpsychology and Behaviour, 2(5), ss. 403-412.
- GRIFFITHS, M.D., 1999. "İnternet Addiction: Fact or Fiction?", The Psychologist, 12(5), ss. 246-250.
- GRIFFITHS, M.D., 2001. "Sex on The İnternet: Observations And Implications For İnternet Sex Addiction", The Journal of Sex Research, 38(4), ss. 333-342.
- GÜNÜÇ, S., 2009. "İnternet Bağımlılık Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Demografik Değişkenler ile İnternet Bağımlılığı Arasındaki ilişkilerin İncelenmesi"; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- HAWI, N.S., 2012. "İnternet Addiction Among Adolescents in Lebanon", Computers in Human Behavior, 28, ss. 1044-1053.
- HEFFNER, T., 2016. "The Effects of Social Media Use in Undergraduate Students"; Doktora Tezi (Yayımlanmamış), Rowan Üniversitesi Fen ve Matematik Bölümü, New Jersey.
- HEILESEN, S.B., 2010. "What is The Academic Efficacy of Podcasting?" Computers and Education, 55, ss. 1063-1068.
- IDUBOR, I., 2015. "Investigating Social Media Usage and Addiction Levels Among Undergraduates in University of Ibadan, Nigeria", British Journal of Education, Society and Behavioural Science, 7(4), ss. 291-301.
- INSTAGRAM, <https://www.instagram.com/about> (25.12.2016).
- ITUNES, <https://tr.wikipedia.org/wiki/itunes> (25.12.2016).

- İLİ, K., 2013. "Sosyal Medya Ortam ve Araçlarının Öğrenci Davranışlarına Etkisi"; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- İNAN, A., 2010. "İlköğretim II. Kademe ve Ortaöğretim Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı"; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- İNTERNET, <https://tr.wikipedia.org/wiki/internet> (20.12.2016).
- İNTERNET-TARİHÇE, https://tr.wikipedia.org/wiki/internetin_tarihi (20.12.2016).
- İŞÇİOĞLU, A., 2012. "Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerine Yönelik Algılarının ve Kullanım Nedenlerinin İncelenmesi"; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- İŞLEK, M.S., 2012. "Sosyal Medyanın Tüketici Davranışlarına Etkileri: Türkiye'deki Sosyal Medya Kullanıcıları Üzerine Bir Araştırma"; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.
- JOHANSSONS, A., GÖTESTAM, K.G., 2004. "Internet Addiction: Characteristics of A Questionnaire and Prevalence in Norwegian Youth (12-18 Years)", *Scandinavian Journal of Psychology*, 45(3), ss. 223-229.
- JUNCO, R., MERSON, D., SALTER, D.W., 2010. "The Effect of Gender, Ethnicity and Income on College Students' Use of Communication Technologies", *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 13(6), ss. 37-53.
- KALMUS, V., BLINKA, V., OLAFSSON, K., 2015. "Does It Matter What Mama Says: Evaluating The Role of Parental Mediation in European Adolescents' Excessive Internet Use", *Children And Society*, 29(2), ss. 122-133.
- KAPLAN, A.M., HAENLEIN, M., 2010. "Users of The World, Unite! The Challenges and Opportunities of Social Media", *Business Horizons*, 53, ss. 59-68.
- KARAKOÇ, E., BOZKURT-AVCI, İ., 2015. "İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma: Elazığ Örneği", *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 37, ss. 437-455.
- KARAMAN, S., YILDIRIM, S., KABAN, A., 2008. "Öğrenme 2.0 Yaygınlaşıyor: Web 2.0 Uygulamalarının Eğitim Kullanımına İlişkin Araştırmalar ve Sonuçları", *İnet-tr 08-XIII. Türkiye'de İnternet Konferansı*, Ankara: ODTÜ, ss. 35-40.
- KARASAR, N., 2006. *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 292s.
- KAYA, A., 2011. "Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağ Sitelerini Kullanım Durumları ve İnternet Bağımlılığı Düzeyleri"; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- KING, D.L., DELFABBRO, P.H., GRIFFITHS, M.D., GRADISAR, M., 2011. "Assessing Clinical Trials of Internet Addiction Treatment: A Systematic Review and Consort Evaluation", *Clinical Psychology Review*, 31, ss. 1110-1116.
- KO, C.H., YEN, J.Y., YEN, C.F., CHEN, C.S., CHEN, C.C., 2012. "The Association Between Internet Addiction and Psychiatric Disorder: A Review of The Literature", *European Psychiatry*, 27, ss. 1-8.
- KOCH, W.H., PRATARELLI, M.E., 2004. "Effects of Intro/Extraversion and Sex on Social Internet Use", *North American Journal of Psychology*, 6(3), ss. 371-382.

- KOÇ, M., BARUT, E., 2014. "Teknik Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılığı ve İnternet Kullanım Desenleri", Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi, 5(4), ss. 1-11.
- KOÇAK, N.G., 2012. "Bireylerin Sosyal Medya Kullanım Davranışlarının ve Motivasyonlarının Kullanımlar ve Doyumlar Yaklaşımı Bağlamında İncelenmesi: Eskişehir'de Bir Uygulama"; Doktora Tezi (Yayımlanmamış), Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- KÖROĞLU, İ.Ş., 2014. "Üstün Yetenekli Çocukların Sosyal Medya Kullanım Motivasyonları"; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- KRAUT, R., KIESLER, S., BONEVA, B., CUMMINGS, J., HELGESON, V., CRAWFORD, A., 2002. "Internet Paradox Revisited", Journal of Social Issues, 58(1), ss. 49-74.
- KUBEY, R.W., LAVIN, M.J., BARROWS, J.R., 2001. "Internet Use and Collegiate Academic Performance Decrements: Early Findings", Journal of Communication, 51, ss. 366-382.
- KUSS, D.J., GRIFFITHS, M.D., 2011. "Online Social Networking and Addiction A Review of the Psychological Literature", International Journal of Environmental Research and Public Health, 8, ss. 3528-3552.
- LAM, L.T., PENG, Z., MAI, J., JING, J., 2009. "Factors Associated with Internet Addiction among Adolescents", CyberPsychology and Behavior, 12(5), ss. 551-555.
- LAROSE, R., EASTIN, M.S., 2002. "Is Online Buying Out of Control? Electronic Commerce and Consumer Self-Regulation", Journal of Broadcasting and Electronic Media, 46(4), ss. 549-564.
- LENHART, M., MADDEN, M., 2007. "Teens, Privacy and Online Social Networks. How teens Manage Their Online Identities and Personal information in The Age of MySpace", Pew Internet and American Life Project Report, http://www.pewinternet.org/~media/Files/Reports/2009/PIP_Adult_social_net_working_data_memo_FINAL.pdf (26.11.2016).
- LEUF, B., CUNNINGHAM, W., 2001. "The Wiki Way: Quick Collaboration on The Web", Published by Addison-Wesley Longman, Boston, 182s.
- LEVY, M., 2009. "WEB 2.0 İmplications on Knowledge Management", Journal of Knowledge Management, 13(1), ss. 120-134.
- LI, S.M., CHUNG, T.M., 2006. "Internet Function and Internet Addictive Behavior", Computers in Human Behavior, 22(6), ss. 1067-1071.
- LIETSALA, K., SIRKKUNEN, E., 2008. Social Media: Introduction to The Tools and Processes of Participatory Economy, Tampere University Press, Finland, 197s.
- LIVINGSTONE, S., BRAKE, D., 2010. "On the Rapid Rise of Social Networking Sites: New Findings and Policy Implications", Children and Society, 24(1), ss. 75-83.
- LONN, S., TEASLEY, S.D., 2009. "Podcasting in Higher Education: What are The Implications for Teaching and Learning?", Internet and Higher Education, 12, ss. 89-92.
- LUCIA, A.D., FRANCESE, R., PASSERO, I., TORTORA, G., 2009. "Development and Evaluation of a Virtual Campus Second Life: The Case of SecondDMI", Computers and Education, 52, ss. 220-233.

- MANAVCIOĞLU., K., 2010. “Kurumsal İletişimde Sosyal Medya Yönetimi: Kurumsal Blog Odaklı Bir İnceleme”; Doktora Tezi (Yayımlanmamış), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- MANAVCIOĞLU, K., 2011. “İnternette Kullanıcıların Oluşturduğu ve Dağıttığı İçeriklerin Etik Açısından İncelenmesi: Sosyal Medya Örnekleri”, Medya ve Etik Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Medya ve Etik Sempozyumu, 64, Elazığ, ss. 684.
- MARTIN, F., 2007. “From Web 1.0 to Web 3.0: Get The Point in a Picture”, <http://fredericmartin.onsugar.com/From-web10-web30-get-point-picture-2173105> (22.12.2016).
- MATTHEW, J.S., AMY, V., ANDIE, B., STEPHANIE, W., 2011. “Getting Social: The Impact of Social Networking Usage on Grades Among College Students”, *Proceedings of ASBBS*, 18(1), ss. 859-865.
- MAYFIELD, A., 2008. “What is Social Media”, An e-book by Antony Mayfield from iCrossing, 1-36, http://www.icrossing.com/uk/sites/default/files_uk/insight_pdf_files/What%20is%20Social%20Media_iCrossing_ebook.pdf (22.12.2016).
- MCGOUGH, B.L., SALOMON, D., 2013. “Engaging Students Through Social Media”, *Proceedings of the Charleston Library Conference*, ss. 283-286, <http://docs.lib.purdue.edu/charleston/2013/Users/7/> (20.11.2016).
- MCLOUGHLIN, C., LEE, M.J.W., 2007. “Social Software and Participatory Learning: Pedagogical Choices with Technology Affordances in The Web 2.0 Era”, Paper Presented at The Ascilite, ss. 664-675, Singapore.
- MILLER, D., COSTA, E., HAYNES, N., MCDONALD, T., NICOLESCU, R., SINANAN, J., SPYER, J., VENKATRAMAN, S., WANG, X., 2016. *How The World Changed Social Media*, UCL Press, London, 262s.
- MINGLE, J., ADAMS, M., 2015. “Social Media Network Participation and Academic Performance in Senior High Schools in Ghana“ *Library Philosophy and Practice* (e-journal), ss. 1286-1337, <http://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/1286> (26.11.2016).
- MISHRA, S., DRAUS, P., GOREVA, N., LEONE, G., CAPUTO, D., 2014. “The Impact of Internet Addiction on University Students and Its Effects on Subsequent Academic Success: A Survey Based Study”, *Issues in Information Systems*, 15(1), ss. 344-352.
- MİKRO-BLOG, <https://tr.wikipedia.org/wiki/Mikroblog> (20.12.2016).
- MORAHAN-MARTIN, J., SCHUMACHER, P., 2000. “Incidence and Correlates of Pathological Internet Use Among College Students”, *Computers in Human Behavior*, 16(1), ss. 13-29.
- MUSA, M.A.H., VAHEDI, M., 2014. “Study of the Relationship between Internet Addiction and Anxiety: Determination of the Extent of Internet Addiction and Anxiety among Iranian Students”, *Journal of Applied Environmental and Biological Sciences*, 4(2), ss. 201-209.
- NALWA, K., ANAND, A.P., 2003. “Internet Addiction in Students: A Cause of Concern.” *Cyberpsychology and Behavior*, 6(6), ss. 653-656.
- NIEMZ, K., GRIFFITHS, M., BANYARD, P., 2005. “Prevalence of Pathological Internet Use Among University Students and Correlations With Self-Esteem, The General Health Questionnaire (GHQ), and Disinhibition”, *Cyberpsychology and Behavior*, 8(6), ss. 562-570.
- NORASAK, S., 2008. “Web 3.0”, 1-15, <http://webuser.hs-furtwangen.de/~heindl/ebte-08ss-web-20-Suphakorntanakit.pdf> (22.12.2016).

- O'REILLY, T., 2005. "What Is Web 2.0 Design Patterns and Business Models for the Next Generation of Software", 1-20 <http://www.oreilly.com/pub/a/web2/archive/what-is-web-20.html> (22.12.2016).
- OFCOM, R., 2014. "Children and Parents: Media Use and Attitudes" <https://www.ofcom.org.uk/research-and-data/media-literacy-research> (26.11.2016).
- OTRAR, M., ARGİN F. S., 2015. "Öğrencilerin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarını Belirlemeye Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması", Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 4(1), ss. 391-403.
- OTRAR, M., ARGİN, F.S., 2014. "Öğrencilerin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarının Kullanım Alışkanlıkları Bağlamında İncelenmesi", Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 3(3), ss. 1-13.
- ÖK, F., 2013. "Ortaöğretim Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları ve Motivasyonları"; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- ÖZGÜR, H., 2013. "Sosyal Ağların Benimsenmesi ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi", Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5(10), ss. 169-182.
- ÖZMEN, F., AKÜZÜM, C., SÜNKÜR, M., BAYSAL, N., 2012. "Sosyal Ağ Sitelerinin Eğitsel Ortamdaki İşlevselliği", Journal of New World Sciences Academy, 7(2), ss. 496-506.
- ÖZTÜRK, M., AKGÜN, Ö.E., 2012. "Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerini Kullanma Amaçları ve Bu Sitelerin Eğitimlerinde Kullanılması ile İlgili Görüşleri", Sakarya University Journal of Education, 2(3), ss. 49-67.
- PALMER, B., BONIEK, S., TURNET, E., LOVELL, E.D., 2014. "Undergraduates, Technology, and Social Connections", College Student Journal, 48(2), ss. 281-296.
- PODCAST, <https://tr.wikipedia.org/wiki/Podcast> (25.12.2016).
- POLLARA, P., ZHU, J., 2011. "Social Networking and Education: Using Facebook as an Edusocial Space.", Proceedings of Society for Information Technology and Teacher Education International Conference, ss. 3330-3338. Chesapeake, VA: AACE.
- PRASAD, M.R., MANJULA, B., BAPUJI, V., 2013. "A Novel Overview and Evolution of World Wide Web: Comparison from Web 1.0 to Web 3.0", International Journal of Computer Science and Technology, 4(1), ss. 349-354.
- RAJESH, S., MICHAEL, J., 2015. "Effectiveness of Social Media in Education", International Journal of Innovative Research in Advanced Engineering, 10(2), ss. 29-31.
- RODRIGUEZ, J. E., 2011. "Social Media Use in Higher Education: Key Areas to Consider for Educators", Journal of Online Learning and Teaching, 7(4), ss. 539-550.
- SABİMBONA, S., 2013. "Sosyal Ağların Öğrenme Aracı Olarak Değerlendirilmesi : Burundi ve Türkiye Karşılaştırması"; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- SAFKO, L., BRAKE, D.K., 2009. "The Social Media Bible", Published by John Wiley and Sons inc. Hoboken, New Jersey, 822s.
- SAFRAN, C., 2010. "Social Media in Education"; Doktora Tezi (Yayımlanmış) Graz University of Technology Institute for Information Systems and Computer Media, Austria.

- SAIED, S.M., ELSABAGH, H.M., EL-AFANDY, M., 2016. "Internet and Facebook Addiction Among Egyptian and Malaysian Medical Students: a Comparative Study, Tanta University Egypt", *International Journal of Community Medicine and Public Health*, 3(5), ss. 1288-1297.
- SANAL-DÜNYALAR, https://tr.wikipedia.org/wiki/Sanal_dunya (25.12.2016).
- SARIKAYA, M., SEFEROĞLU, S.S., 2013. "Öğretmen Adaylarının Problemlı İnternet Kullanımlarının İncelenmesi", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), ss. 356-368.
- SARSAR, F., BAŞBAY, M., BAŞBAY, A., 2015. "Öğrenme-Öğretme Sürecinde Sosyal Medya Kullanımı", *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), ss. 418-431.
- SARVAMANGALA, D., SHARMİSTA, D., 2014. "Effects of Social Media" *International Journal of Scientific Research and Education*, 4(6), ss. 5461-5465.
- SECOND-LIFE, https://tr.wikipedia.org/wiki/Second_Life (25.12.2016).
- SEVİNDİK, F., 2011. "Fırat Üniversitesi Öğrencilerinde Problemlı İnternet Kullanımı ve Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışlarının Belirlenmesi"; Doktora Tezi (Yayımlanmamış), İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- SHAPIRA, N.A., GOLDSMITH, T.D., KECK, P.E., KHOSLA, U.M., MCELROY, S.L., 2000. "Psychiatric Features of Individuals With Problematic Internet Use", *Journal of Affective Disorder*, 57, ss. 267-272.
- SHEK, D.T.L., YU, L., 2012. "Internet Addiction in Hong Kong Adolescents: Profiles and Psychosocial Correlates", *International Journal on Disability and Human Development*, 11(2), ss. 133-142.
- SLIDESHARE, <http://www.slideshare.net/ebruselin/slideshare-nedir> (25.12.2016).
- SOSYAL-İMLEME, https://tr.wikipedia.org/wiki/Sosyal_imeleme (20.12.2016).
- SOSYAL-MEDYA, https://tr.wikipedia.org/wiki/Sosyal_medya (20.12.2016).
- SUBRAHMANYAM, K., LIN, G., 2007. "Adolescents n Tohe Net: Internet Use and Wellbeing", *Adolescence*, 42, ss. 659-677.
- SULAK, Ş., 2015. "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İncelenmesi"; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- SULER, J., 1999. "Healthy and Pathological Internet Use", *CyberPsychology and Behavior*, 2, ss. 385-394.
- ŞAHİN, M., 2011. "İlköğretim Okulu Öğrencilerindeki İnternet Bağımlılığı"; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- TANRIVERDİ, S., 2012. "Ortaöğretim Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ve Algılanan Sosyal Destek Arasındaki İlişkinin İncelenmesi"; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Yüzüncüyıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- TARHAN, N., NURMEDOV, S., 2011. *Bağımlılık Sanal veya Gerçek*, Timaş Yayınları, İstanbul, 263s.
- TARI-CÖMERT, I., 2007. "İstanbul'da Yaşayan 18-28 Yaş Arası Üniversite Öğrencilerinin İnternet ve Madde Kullanımlarının İlişkilendirilmesi" Doktora Tezi (Yayımlanmamış), İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.
- TARIQ, W., MEHBOOB, M., KHAN, M.A., ULLAH, F., 2012. "The Impact of Social Media and Social Networks on Education and Students of Pakistan", *International Journal of Computer Science Issues*, 9(4), ss. 407-411.

- TDK, http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_bilimsanat&view=bilimsanat&kategorige_t=terim&kelimeget=internet&hngget=md (20.12.2016).
- TEKTAŞ, N., 2014. "Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Ağları Kullanımlarına Yönelik Bir Araştırma", *Tarih Okulu Dergisi*, Mart (17), ss. 851-870.
- THELWALL, M., 2008. "Social Networks, Gender and Friending: An Analysis of MySpace Member Profiles", *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 59(8), ss. 1321-1330.
- TONBULOĞLU, İ., İŞMAN, A., 2014. "Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanım Profillerinin İncelenmesi", *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), ss. 320-338.
- TSITSIKA, A., CRITSELIS, E., KORMAS, G., FILIPPOPOULOU, A., TOUNISSIDOU, D., FRESKOU, A., SPILIOPOULOU, T., LOUIZOU, A., KONSTANTOULAKI, E., KAFETZIS, D., 2009. "Internet Use and Misuse: A Multivariate Regression Analysis of The Predictive Factors of Internet Use Among Greek Adolescents", *European Journal of Pediatrics*, 168, ss. 655-665.
- TURNALAR-KURTARAN, G., 2008. "İnternet Bağımlılığını Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi"; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu), 2016, *Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması*, Ankara, 2s.
- TÜYSÜZ, C., BALAMAN, F., ATALAR, T., 2012. "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin İnternet Kullanım Amaçlarının Belirlenmesi", *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 1(1), ss. 251-260.
- TWITTER, <https://about.twitter.com/company> (22.12.2016).
- ÜKSEL, S., 2015. "Kullanımlar ve Doyumlar Kuramı Çerçevesinde Sosyal Medya Kullanımı : Sakarya Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma"; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- ÜNERİ, Ö.Ş., TANIDIR, C., 2011. "Bir Grup Lise Öğrencisinde İnternet Bağımlılığı Değerlendirmesi: Kesitsel Bir Çalışma", *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi*, 24(4), ss. 265-272.
- VARDARLIER, P., 2014. "İnsan Kaynakları Yönetiminde Sosyal Medyanın Rolü"; Doktora Tezi (Yayımlanmamış), Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- VURAL, Ö.F., 2015. "Positive and Negative Impacts of Using Social Networks in Higher Education: A Focus Group", *Educational Research and Reviews*. 10(8), ss. 1147-1166.
- WANG, Q., CHEN, W., LIANG, Y., 2011. "The Effects of Social Media on College Students", *MBA Student Scholarship*, 5, ss. 1-12.
- WANG, Y., NIIYA, M., MARK, G., REICH, S., WARSCHAUER, M., 2015. "Coming of Age (Digitally): An Ecological View of Social Media Use Among College Students", *Proceedings of The 18th ACM Conference on Computer Supported Cooperative Work and Social Computing*, ss. 571-582, USA: New York.
- WARBURTON, S., 2009. "Second Life in Higher Education: Assessing The Potential for and The Barriers to Deploying Virtual Worlds in Learning and Teaching", *British Journal of Educational Technology*, 40(3), ss. 414-426.
- WEB, <http://sosyalmedyamacerasi.blogspot.com.tr/2013/01/Web-dunyasinin-tarihi-semantik-web.html> (25.12.2016).

- WIDYANTO, L., GRIFFITHS, M.D., 1998. "Internet addiction: Does it really exist? In Gackenbach, J. (ed.),", Psychology and The Internet: Intrapersonal, Interpersonal, and Transpersonal Implications, Academic Press, New York, ss.61-75.
- WIKIPEDIA, <https://tr.wikipedia.org/wiki/Vikipedi:Hakkında> (20.12.2016).
- WORDPRESS, <https://tr.wikipedia.org/wiki/WordPress> (20.12.2016).
- WORDPRESS, <https://wordpress.org/about> (20.12.2016).
- WU, Y.T., TSAI, C.C., 2006. "University Students Internet Attitudes and Internet Self-Efficacy: A Study at Three Universities in Taiwan", Cyberpsychology and Behavior, 9(4), ss. 441-450.
- YAMAMOTO, G.T., DEMİRAY, U., KESİM, M., 2010. "Türkiye'de E-Öğrenme: Gelişmeler ve Uygulamalar", Cem Web Ofset, Ankara.
- YANG, S.C., TUNG, C.J., 2007. "Comparison of Internet Addicts and Non-addicts in Taiwanese High School", Computers in Human Behavior, 23, ss. 79-96.
- YAROS, R.A., 2012. "Social Media in Education: Effects of Personalization and Interactivity on Engagement and Collaboration", Social Media Usage and Impact, Published by Lexington Books, UK, 201s.
- YEAP, J.A.L., RAMAYAH, T., KURNIA, S., HALIM, H.A., AHMAD, N.H., 2015. "The Assessment of Internet Addiction Among University Students: Some Findings from a Focus Group Stud", Procjena ovisnosti o Internetu sveučilišnih studenata: neki rezultati proučavane grupe, 22(1), ss. 105-111.
- YELLOWLESS, P.M., MARKS, S., 2007. "Problematic Internet Use or Internet Addiction", Computer in Human Behavior, 23, ss. 1447-1453.
- YEŞİLAY-KUMAR, <http://www.yesilay.org.tr/tr/bagimlilik/kumar-bagimlilik> (30.12.2016).
- YEŞİLAY-OYUN, <http://yetiskin.tbm.org.tr/Sayfa/Teknoloji-Bagimlilik/546> (30.12.2016).
- YILMAZ, E., 2013. "Lise 9. Ve 10. Sınıf Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeyleri ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi"; Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- YILMAZ, E., ŞAHİN, Y.L., HASESKİ, H.İ., EROL, O., 2014. "Lise Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi: Balıkesir İli Örneği", Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 4(1), ss. 133-144.
- YOUNG, K.S., 1996. "Internet Addiction: The Emergence of a New Clinical Disorder", CyberPsychology and Behavior, 1(3), ss. 237-244.
- YOUNG, K.S., 1999. "Internet Addiction: Symptoms, Evaluation, and Treatment" Book chapter published in L. VandeCreek ve T. Jackson (Eds.). Innovations in Clinical Practice: A Source Book. 17. Sarasota, FL: Professional Resource Press, ss. 19-31.
- YOUNG, K.S., 2004. "Internet Addition Signs and Symptoms (Online)", <http://www.healthypace.com/addictions/internetaddiction/symptomsinternetaddiction> (22.10.2016).
- YOUNG, K.S., PINSTER, M., OMARA, J., BUCHANAN, J., 2000. "Cyber-Disorders: The Mental Health Concern For The New Millennium" CyberPsychology and Behavior, 3(5), ss. 475-479.
- YOUTUBE, <https://www.youtube.com/yt/press/statistics.html> (25.12.2016).

ZAIDIEH, A.J.Y., 2012. "The Use of Social Networking in Education: Challenges and Opportunities", World of Computer Science and Information Technology Journal, 2(1), ss. 18-21.

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı – Soyadı : Sıddık DOĞRULUK
Doğum Yeri ve Tarihi : Kahramanmaraş-1986

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi :Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim
Teknolojileri Öğretmenliği (2010-2013)

Yüksek Lisans Öğrenimi :Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri ABD
(2014-2016)

Doktora Öğrenimi :
Bildiği Yabancı Diller :İngilizce
Bilimsel Faaliyetleri :

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar :Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Göksun Meslek Yüksekokulu Bilgisayar
Teknolojileri Bölümü (Öğretim Görevlisi)

İletişim

E-Posta Adresi : sdogruluk@ksu.edu.tr
Tel. : 0532 645 53 46
Tarih : 23.01.2017

EKLER

EK-1: Kişisel Bilgi Formu

ANKET FORMU

Sayın Katılımcı;

Bu anket formu “Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları İle İnternet Bağımlılıkları Arasındaki İlişki” konulu yüksek lisans tez çalışmasında veri toplama aracı olarak kullanılmak üzere sizlere sunulmuştur. Elde edilen sonuçlar araştırmanın çıktılarına yardımcı olacaktır. Anket formu 3 bölümden oluşmaktadır. Kişisel bilgi formunda 10 soru, Sosyal medya tutum ölçeğinde 23 soru ve İnternet bağımlılık ölçeğinde 20 soru bulunmaktadır.

Araştırma sırasında sizden alınan bilgiler araştırmacıda saklı kalacak ve toplanan veriler yalnızca bilimsel amaçla kullanılacaktır. Ankette bulunan sorulara vereceğiniz yanıtların doğruluğu, araştırmanın niteliği açısından oldukça önemlidir. Bu nedenle, ankette bulunan sorulara doğru yanıt vermenizi rica eder, katkılarınız için teşekkür ederim.

SİDDİK DOĞRULUK

KSÜ/Sosyal Bilimler Enstitüsü

Eğitim Bilimleri ABD /Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1	Cinsiyetiniz	() Erkek () Kadın
2	Bölümünüz	() Fen Bilgisi Öğretmenliği () Sınıf Öğretmenliği
3	Sınıfınız	() 1.Sınıf () 2.Sınıf () 3.Sınıf () 4.Sınıf
4	İnternet bağlantınız var mı?	() Var () Yok
5	Bilgisayarınız var mı?	() Var () Yok
6	İnternete bağlanmak için en sık hangi cihazı kullanmayı tercih edersiniz?	() Bilgisayar () Cep Telefonu
7	Herhangi bir sosyal ağ üyeliğiniz var mı?	() Var () Yok
8	İnterneti en çok hangi amaçla kullanıyorsunuz?	() Sosyal Ağ () Oyun - Eğlence () Araştırma - Ödev
9	Günde kaç saat internet kullanıyorsunuz?	() 2 Saat ve altı () 2-4 Saat arası () 4-6 Saat arası () 6 Saat ve üzeri
10	Kaç yıldır internet bağlantısına sahipsiniz?	() 2 Yıl ve altı () 2-4 Yıl arası () 4-6 Yıl arası () 6 Yıl ve üzeri

EK-2: Sosyal Medya Tutum Ölçeği

Sıra	SOSYAL MEDYA TUTUM ÖLÇEĞİ					Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum
	Yanıtlarınızı aşağıdaki ölçeğe göre değerlendiriniz.									
1	Sosyal medya siteleri sayesinde arkadaşlarımla beni fark etmesini isterim.					5	4	3	2	1
2	Sosyal medya siteleri sayesinde yeni bir kişilik kazandığımı hissediyorum.					5	4	3	2	1
3	Sosyal medya sitelerinin beni arkadaşlarımdan uzaklaştırdığını düşünüyorum.					5	4	3	2	1
4	Sosyal medya sitelerinde gördüğüm paylaşımları arkadaşlarımla sohbet konusu yapmak hoşuma gidiyor.					5	4	3	2	1
5	Sosyal medya sitelerindeki içerikler hakkında yorum yapmak hoşuma gidiyor.					5	4	3	2	1
6	Sosyal medya sitelerinde yazı, video, müzik vb. paylaşımlarda bulunmaktan hoşlanıyorum.					5	4	3	2	1
7	Sosyal medya sitelerinin, beni ailemden kopardığını düşünüyorum.					5	4	3	2	1
8	Sosyal medya siteleri sayesinde yalnızlıktan kurtulduğumu düşünüyorum.					5	4	3	2	1
9	Sosyal medya sitelerinde öğretmenlerimi takip etmeyi seviyorum.					5	4	3	2	1
10	Öğretmenlerimin yazdıklarını takip etmesi hoşuma gidiyor.					5	4	3	2	1
11	Sosyal medya siteleri yüzünden aileme yeterince vakit ayıramıyorum.					5	4	3	2	1
12	Paylaşımlarımın arkadaşlarımla tarafından beğenilmesinden hoşlanıyorum.					5	4	3	2	1
13	Sosyal medya siteleri sayesinde ortak ilgi ve amaçlara sahip olduğum kişilere ulaşabileceğimi düşünüyorum.					5	4	3	2	1
14	Sosyal medya siteleri yüzünden diğer sosyal aktivitelere yeterince vakit ayıramıyorum.					5	4	3	2	1
15	Sosyal medya sitelerinde zaman geçirmekten mutlu oluyorum.					5	4	3	2	1
16	Özel ilgi duyduğum arkadaşlarıma sosyal medya siteleri aracılığıyla duygularımı daha rahat ifade edebiliyorum.					5	4	3	2	1
17	Sosyal medya siteleri sayesinde düzenlenen etkinliklerden haberim olması hoşuma gidiyor.					5	4	3	2	1
18	Sosyal medya siteleri sayesinde daha fazla arkadaşlarımla olacağını düşünürüm.					5	4	3	2	1
19	Öğretmenlerimin sosyal medya sitelerinde beni takip etmesi kendimi değerli hissetmemi sağlıyor.					5	4	3	2	1
20	Sosyal medya siteleri sayesinde saygınlık ihtiyacımın karşılandığını düşünüyorum.					5	4	3	2	1
21	Arkadaşlarımla paylaşımlarım hakkında yorum yapmaları beni mutlu ediyor.					5	4	3	2	1
22	Sosyal medya siteleri yüzünden derslerime yeterli özeni gösteremiyorum.					5	4	3	2	1
23	Sosyal medya siteleri yüzünden arkadaşlarıma yeterince vakit ayıramıyorum.					5	4	3	2	1

EK-3: İnternet Bağımlılık Ölçeği

Sıra	İNTERNET BAĞIMLILIK ÖLÇEĞİ						Devamlı	Çok Sık	Çoğunlukla	Ara Sıra	Nadiren	Hiçbir Zaman
	Yanıtlarınızı aşağıdaki ölçeğe göre değerlendiriniz.											
	5-Devamlı 4-Çok Sık 3-Çoğunlukla 2-Ara Sıra 1-Nadiren 0-Hiçbir Zaman											
1	Ne sıklıkla planladığınızdan daha fazla süre internette kalıyorsunuz?	5	4	3	2	1	0					
2	Ne sıklıkla internette kalmak için günlük ev işlerini ihmal edersiniz?	5	4	3	2	1	0					
3	Ne sıklıkla arkadaşlarınızla birlikte olmak yerine interneti tercih edersiniz?	5	4	3	2	1	0					
4	Ne sıklıkla internet kullanan kişilerle yeni ilişkiler kurarsınız?	5	4	3	2	1	0					
5	Ne sıklıkla bir işe başlamadan önce e-postanızı (email) denetlersiniz?	5	4	3	2	1	0					
6	Ne sıklıkla okula devamınız internette dolaylı olarak olumsuz etkilenir?	5	4	3	2	1	0					
7	Herhangi biri internette ne yaptığınızı sorduğunda ne sıklıkla kendinizi savunur ve ne yaptığınızı gizlersiniz?	5	4	3	2	1	0					
8	Çevrenizdekiler ne sıklıkla internette harcadığınız zamanın fazlalığından şikayet eder?	5	4	3	2	1	0					
9	Ne sıklıkla okuldaki ders notlarınız ve ödevleriniz internette kalma sürenizden olumsuz yönde etkilenir?	5	4	3	2	1	0					
10	Hayatınız hakkında sizi rahatsız eden düşünceleri dağıtmak için ne sıklıkla internette girersiniz?	5	4	3	2	1	0					
11	Ne sıklıkla internete girmek için sabırsızlanırsınız?	5	4	3	2	1	0					
12	Ne sıklıkla internetsiz hayatın, sıkıcı, boş ve eğlencesiz olacağını düşünürsünüz?	5	4	3	2	1	0					
13	Biri sizi internetten rahatsız ettiğinde ne sıklıkla kinci konuşur, bağırır veya kızgın davranışlar gösterirsiniz?	5	4	3	2	1	0					
14	Gece geç saatlerde internet kullanmaktan ötürü ne sıklıkla uykunuz kaçır?	5	4	3	2	1	0					
15	İnternette olmadığınız zamanlarda ne sıklıkla interneti düşünür veya internete girmeyi hayal edersiniz?	5	4	3	2	1	0					
16	Kendinizi ne sıklıkla internetten "yalnızca birkaç dakika daha" derken bulursunuz?	5	4	3	2	1	0					
17	Ne sıklıkla İnternette harcadığınız zamanın miktarını azaltmaya çalışır ve başarısız olursunuz?	5	4	3	2	1	0					
18	İnternette kaldığınız süreyi ne sıklıkla saklamaya çalışırsınız?	5	4	3	2	1	0					
19	Ne sıklıkla başkalarıyla dışarı çıkmak yerine internette daha fazla zaman geçirmeyi yeğlersiniz?	5	4	3	2	1	0					
20	Ne sıklıkla internette olmadığınızda kendinizi çökmüş, aksi veya sınırlı hissedip, internete girince rahatlırsınız?	5	4	3	2	1	0					

EK-4: Anket Uygulama İzin Yazısı

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : 81100045-770-1903
Konu : Sıddık DOĞRULUK

09/09/2015

REKTÖRLÜK MAKAMINA

Enstitümüz, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı tezli yüksek lisans öğrencilerinden Sıddık DOĞRULUK tez çalışmasında kullanmak üzere anket uygulamalarını Üniversitemiz Eğitim Fakültesi öğrencilerine uygulamayı planlamaktadır.

Konu ile ilgili iznin verilmesi husunda gereğini arz ederim.

Doç.Dr. Abdullah SOYSAL
Enstitü Müdürü

Veri toplama aracıni jorüstemizde uygulaması
uygundur.

14.09.2015

Yrd.Doç.Dr. Mahmut SAGIR
Dekan Yardimcisi

Eğt. Fak. Dek.

10.09.15

T.C. K.S.Ü.	
TARİH	10.09.15
SAYI	12596
GİTTİĞİ BİRLİM	

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Adres : Avşar Yerleşkesi/Kahramanmaraş

e-posta : sosbil@ksu.edu.tr

Tel: 0 (344) 280 18 45 / 280 18 46

EK-5: Sosyal Medya Tutum Ölçeği İzin Yazışması

Re: Ölçek Kullanım İzni

 Ferhat S. Argın
26.8.2015 (Çar), 08:08
Siz

 SMTÖ Puanlama.docx
64 KB

İndir OneDrive - Kişisel konumuna kaydet.

Değerli hocam merhaba,
Ölçeği kaynak göstererek kullanabilirsiniz. Puanlamayı nasıl yapacağınızı gösteren dosya ektedir.
Şimdiden başarılar ve kolaylıklar dilerim.

25 Ağustos 2015 20:31 tarihinde siddik dogruluk <dogruluk.net@hotmail.com> yazdı:

Merhabalar hocam;

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalında tezli yüksek lisans yapmaktayım. Sizin tarafınızdan geliştirilmiş olan "SOSYAL MEDYA TUTUM" ölçeğini tez çalışmamda veri toplama aracı olarak kullanmak üzere izninizi istiyorum.

İyi Çalışmalar Dilerim.

Saygılarımla
SİDDİK DOĞRULUK

EK-6: İnternet Bağımlılık Ölçeği İzin Yazışması

RE: Ölçek Kullanım İzni

 Fatih Bayraktar
28.8.2015 (Cum), 08:08
Siz ↕

 Yanıtla | v

Sevgili Siddik,

Türkçe'ye uyarladığım İnternet Bağımlılık Ölçeği'ni çalışmada gönül rahatlığıyla kullanabilirsiniz. İyi çalışmalar dilerim.

Yrd. Doç. Dr. Fatih Bayraktar
Doğu Akdeniz Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi
Psikoloj Bölümü

From: siddik dogruluk [dogruluk.net@hotmail.com]
Sent: Thursday, August 27, 2015 4:49 PM
To: Fatih Bayraktar
Subject: Ölçek Kullanım İzni

Merhabalar hocam;

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalında tezli yüksek lisans yapmaktayım. Sizin tarafınızdan Türkçeye uyarlanmış olan "İNTERNET BAĞIMLILIK " ölçeğini tez çalışmamda veri toplama aracı olarak kullanmak üzere izninizi istiyorum.

İyi Çalışmalar Dilerim.

Saygılarımla
SİDDİK DOĞRULUK